

SALA
DE
LECTURA

flacăra

anul XXXVI
(1 695)
VINERI
11 decembrie
1987
Prima ediție

Saptaminal editat de Frontul Democratiei și Unității Socialiste

Moment de seamă în viața
patriei, în drumul nostru
spre mai bine

*Așteptată cu legitim interes, cinstită cu cele mai alese fapte de muncă și creație,
luni își începe lucrările Conferința Națională a partidului*

Succes deplin marelui forum al comuniștilor români!

Cu vibrant avânt revoluționar, cu profundă însuflețire patriotică, întregul nostru popor, strins unit în jurul partidului, al secretarului său general, tovarășul Nicolae Ceaușescu, întâmpină Conferința Națională a partidului dându-și capacitatea și energiile realizării exemplare a planului pe acest an și pe întregul cincinal, cu convîlgerea fermă că nimic nu exprimă mai deplin devotamentul său nemărginit față de politica internă și externă a partidului și statului, angajarea sa revoluționară pentru înlăturarea acestei politici, decât munca entuziastă și responsabilă consacrată înfloririi patriei, ridicării ei pe trepte noi de civilizație și progres.

Imaginea României de azi e percepută cu sentimentul de satisfacție și mândrie că — în cea mai glorioasă epocă a istoriei noastre, în anii Epocii Nicolae Ceaușescu — avem privilegiul să fim contemporani cu valorificarea sistematică și la o scară de neimaginat, în trecut, a geniului național, a energiilor creatoare ale poporului întreg. Această punere în valoare a creativității naționale constituie astăzi, în România, politică de stat. Un întreg popor, chemat a medita profund asupra surselor și resurselor devenirii sale, transformă acțiunea de împlinire a proiectelor lui — cu fiecare zi de muncă — într-o grandioasă operă civilizatoare prin care țara se aliniază, în perspectiva viitorului, direcțiilor celor mai fertile de progres. Conform practicii profund democratice statornicite în societatea noastră, aceste proiecte ce se regăsesc în hotărârile Congresului al XIII-lea al partidului au primit girul poporului întreg. Iar munca întregului popor constituie singura cale de împlinire a acestor proiecte vitale pentru destinul țării, pentru libertatea și bunăstarea ei. Munca tuturor, prin modul în care ea se configurează ca expresie a însușirii valorilor fundamentale ale științei și culturii, consecință și în același timp condiție a educației comuniste, patriotice, ne-a implicat temeinic, lucid și curajos, în desfășurarea unor mutații calitative prin care se poate evalua procesul de ascensiune a țării spre cotele noi ale exigențelor stabilite pentru fiecare domeniu de activitate.

În lumina acestor exigențe, a orientărilor și indicațiilor formulate de tovarășul Nicolae Ceaușescu în recentele ședințe ale Comitetului Politic Executiv al C.C. al P.C.R., Conferința Națională a partidului reprezintă un prilej de cuprinzător bilanț și un prag nou deschis spre viitor. Acest mare eveniment din viața politică a partidului și a țării constituie pentru toți comuniștii români, pentru toți oamenii muncii, un prilej strălucit de reafirmare și definire a opțiunilor fundamentale, într-o atmosferă de entuziasm rodnic și de statornic atașament față de principiile ce ne călăuzesc drumul, devenirea, progresul anticipat.

Temeinicia acestui atașament, a acestei hotărâri, derivă dintr-o experiență trăită plener iar justificarea ei de esență se regăsește în fiecare pagină a istoriei noastre consecutive Congresului al IX-lea, istorie densă în înlăturare, în certitudinea, în aspirații împlinite.

(Continuare în pag. 24)

Bucură-te, țară, pentru viitorul tău se naște viață

Sistem 23 de milioane

Comisia Națională de Demografie a comunicat țării întregi, cu câteva zile în urmă, că un copil — Elena Ioana Năstase —, născut la 3 decembrie, a rotunjit numărul locuitorilor patriei la 23 de milioane. Prilej de firească bucurie și de gânduri luminoase îndreptate spre ziua de mâine. Țară a unui popor tânăr și viguros, România de azi își privește cu încredere devenirea, întru bucuria celor de azi și a celor mulți care le vor urma.

Despre acest semnificativ eveniment un comentariu în paginile 12-13

În cuprinsul revistei

Cultura românească
în slujba
perfecționării omului
pag. 9 — 11

Ești producător,
dar și
beneficiar
pag. 18 — 19

1. Cu ce gânduri, cu ce fapte de muncă
intimpinați Conferința Națională a partidului

Marele eveniment al țării, temei de avânt

LETIȚIA HIRLEȘTEANU, sudoriță

„Îmi place meseria
cum îmi place să cînt”

Se numește Letiția Hirleşteanu, are 31 de ani, este sudor electric la Întreprinderea de utilaje și piese de schimb din București. Miroase a aer proaspăt și a metal. Metalul pe care tocmai l-a părăsit, acolo, în sectorul trei, ca să putem sta de vorbă aici, în acest birou liniștit. Mă frăpează încă din primul moment firescul fiecărui gest; îmi descopăr cu uimire gîndul că dacă aș fi creator de parfumuri i-aș crea unul anume, care să păstreze, abia simțite, limpezimea gerului de decembrie și izul de metal proaspăt sudat.

„E pustie secția fără Letiția, intervine Dumitru Groșanu, secretarul comitetului de partid. Dacă nu-i aud cîntecul, oamenii parcă muncesc mai greu. Că, o dată intră în concediu medical, lipsește cîteva luni (o simt crispată, o văd privindu-l stupefiată, da, asta-i cuvîntul, fără nici o exagerare, stupefiată, parcă neînțelegînd), după care apare cu un copil”. Respiră adînc, a mare ușurare. Zîmbește. A, asta era! Că doar nu am o zi de concediu medical; numai prenatale și postnatale. Și alea doar trei, că trei copii am. Iulian, de patru ani și jumătate, Alina, de trei, și Viorel, de unu și jumătate. Cum reușește, cu trei copii mici, să nu aibă nici o lipsă de la serviciu? „Nu e tocmai ușor, îmi spune, dar nici imposibil, dacă chiar vrei. Eu și bărbatul meu lucrăm în ture inverse”. Letiția e sudor electric, Nicolae, soțul ei, lăcătuș. Tot la I.U.P.S., așa că sînt și colegi de serviciu. „Muncim, da și cîștigăm, peste 6 000 de lei pe lună. Alocația pentru copii e de 1 080 iar după nașterea celui de-al treilea copil, primim și o indemnizație suplimentară de 400 lei. Știi ce fac cu ei? În ziua în care îi iau, chiar în ziua aia, merg în oraș și cumpăr haine pentru copii. E mare lucru un copil sănătos și frumos îmbrăcat!

— De ce cînti cînd sudezi, Letiția?

MARIETA MANEA, primarul orașului Predeal

„Trebuie să fim reconfirmați
în fiecare zi!”

Marieta Manea urcă cele 105 scări, care duc la Primăria din Predeal, cu ușurința obișnuinței și a tinereții. — De cîte ori pe zi le coborîți?

— De ce să nu cînt? Îmi place meseria, pentru asta am și ales-o. E frumoasă. Și se și cîștigă bine cu ea.

— E grea?

— Nu, nu e grea deloc. Mie mi se pare chiar ușoară. Băieții din brigadă rid de mine că întorc singur, cu macaraua, piesele pe care le am de sudat.

— E adevărat că toți șefii de brigadă te solicită să lucrezi în echipa lor?

— Cam așa e, dar nu mă lasă cei din brigada mea să plec, că lucrăm foarte bine împreună. I.U.P.S.-ul nu e o întreprindere foarte mare, ne cunoaștem toți între noi. Trebuie să fii bun dacă vrei să treci cu fruntea sus printre oameni. Uite, noi, în ultimii doi ani, am fost implicați într-o serie de lucrări de foarte mare importanță. Spre exemplu, pentru amenajarea Dimboviței am avut la un moment dat, de sudat piese foarte mari. Toți au spus că nu se pot suda mai mult de trei pe zi. Eu am sudat opt. La început s-au supărat, că forțam ritmul, apoi, însă, au văzut că altfel nu se putea. Sau în problema recuperării electrozilor. Cu maestrul Boceanu, cu șeful de echipă Comandiceu, am creat un dispozitiv, un fel de moară, de curățat pasta de pe electrozi. (Știi, un electrod nu se poate folosi în întregime, iar ce rămîne trebuie recuperat.) Înainte o curățam manual, lua timp și nici vreo eficiență deosebită nu avea. Acum, avînd noul dispozitiv, ne-am angajat, numai în cinstea Conferinței Naționale a partidului, să recuperăm 200 kilograme electrozi.

— Ce aștepti de la conferință, Letiția?

— Ca toată lumea, văd în Conferința Națională a partidului un nou temei de liniște, de certitudine că viața noastră va urma pe făgașul firesc spre mai bine. Știm că pentru asta va trebui să muncim mai mult și mai bine, da merită!

R. MANOLESCU ■

cetățeanului numai cînd e vorba de acte.

Marieta Manea s-a obișnuit cu Predealul de parcă aici s-a născut. De patru ani este

le întreținem iubirea de țară și de prezentul nostru. Prin texte inflăcărute, agitative, le cerem să fie autoexigenți, nemulțumiți de ei, să-și re-

grijă să cultivăm interesul general înaintea celui personal.

— Cele 105 scări pe care le urcați și coboriți cu atita frecvență, bănuiesc că au un tîlc pentru dumneavoastră.

— Le-aș putea ocîli, este un drum mai lung prin pădure, fără efort pentru inimă, dar eu le iau întotdeauna pieptiș. Așa trebuie privită și înțeleasă viața. Este un fel de pariu cu mine. Ajung la țintă direct, cu eforturi mai mari, fără să lungesc timpul, etapele, pentru că am atîta de făcut.

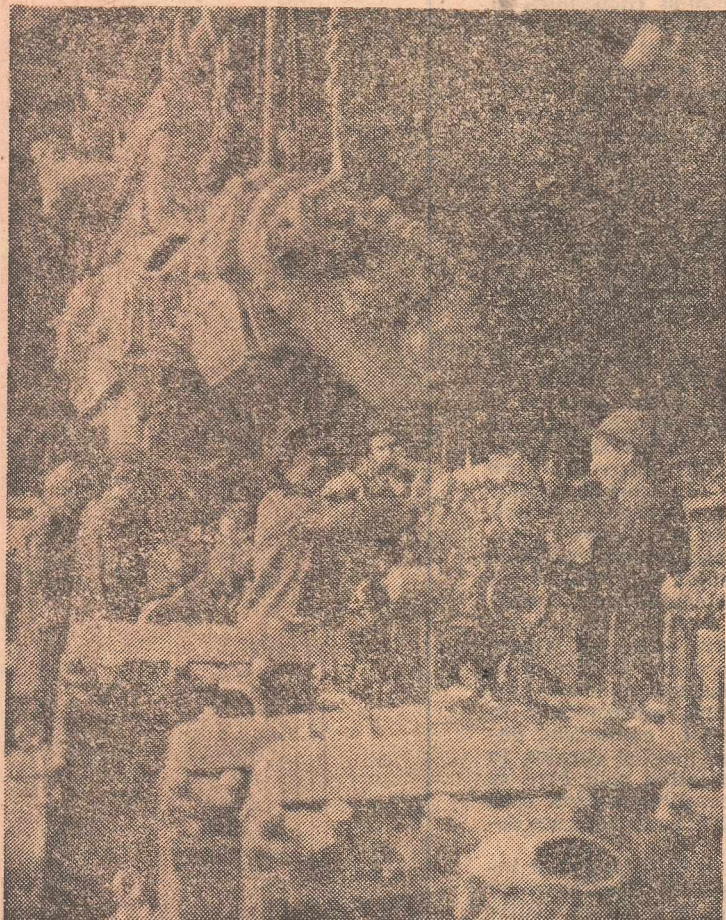
— Soțul dv. e la fel de ambițios, a absolvit Facultatea de medicină tot urcînd odată „105 trepte”, pentru că dintr-un tînăr meseriaș a sărit direct, bine pregătit, în fruntea listei de admitere.

— Partidul ne-a creat condiții nesperate pentru a ne depăși. Am încercat să mergem la facultăți, să ne măsurăm puterile, pentru că nu e tocmai ușor să dai examene alături de tineri care au avut meditari, nu e același lucru dacă ai crescut în mijlocul cărților și al bibliotecilor sau provii dintr-o familie de foști descultți, devenind primul intelectual. Secretarul general al partidului tovarășul Nicolae Ceaușescu ne-a cerut în repetate rînduri să fim revoluționari în adevăratul sens al cuvîntului, adică oameni ai faptei. Prin toate, conduc oamenii spre fapte.

— De curînd ați fost reconfirmată „omul potrivit la locul potrivit”.

— Nu este destul, trebuie să fim reconfirmați în fiecare zi.

CARMEN DUMITRESCU ■

Tinerii sau experiența cîștigată în mers

primar și, deși, vestita stațiune de odihnă are un prestigiu statornic prin continuitatea muncii întregului oraș, ea a pus sub lupă sectorul cu sector. Au apărut schele la vilele care dădeau semne de uzură. La construcția podului de peste Timiș s-a comportat ca un diriginte de lucrare. Pentru simigieria și unitatea de siropuri, care se pun acum la punct, vine mereu cu cîte o sugestie. Asistă, în restaurante și cantine, la gramajul mîncărilor și întrece în severitate comisile de control ale oamenilor muncii. Este prima care află dacă magazinele au stoc de mărfuri și imediat ia măsuri să se pună în vînzare. La casa de cultură este un statornic spectator, rămînd și un sprijinitor moral al tînărului director Ion Boștea.

— Vă frămîntați pentru programul recreativ al turiștilor sau, mai ales, pentru locuitorii Predealului?

— Sîmbăta și duminica sălile sînt arhipline, pentru că un recital de poezie Nichita Stănescu e pe gustul tuturor prin sensurile lui înalt morale. Din 400 000 de turiști într-un an, nu toți urcă pe munte, cîteva mii vor și ceva pentru desfătarea sufletului. Preocuparea noastră majoră e însă pentru cei care trăiesc în Predeal. Cu manifestări artistice alese le cultivăm sentimentele nobile, îi sensibilizăm la nevoile orașului,

vădă comportarea, dacă e cazul, să găsească soluții pentru îmbunătățirea muncii, să lupte pentru calitatea superioară a vieții. Avem mare

ARPAD KARLLOS, maestru

„Construim frumos, durabil”

Arpad Karllos este maestru principal la Întreprinderea Antrepriză de Construcții și Reparații Siderurgice Hunedoara. Din 1952, de cînd a absolvit școala profesională ca lăcătuș, a lucrat fără întrerupere în aceeași mare întreprindere, în cadrul căreia a participat la lucrări de anvergură, numărîndu-se printre constructorii marilor furnale, laminoare și cocserii ale Hunedoarei.

— Ce-au însemnat pentru dumneavoastră ca vechi constructor, ultimii ani, anii care au trecut de la Congresul al XIII-lea al partidului?

— Multă muncă și, firește, multe satisfacții. Sigur, așa — în două vorbe — e puțin și foarte general spus. Dar munca mea și a celor pe care i-am coordonat a fost încorporată în lucrări de mare dificultate și tehnicitate, lucrări grație cărora Hunedoara rămîne avangarda siderurgiei românești. Pot spune, deci, cu sa-

tisfacție, că și datorită efortului nostru, al constructorilor, Hunedoara de astăzi dă oțel de cea mai bună calitate, oțel care este insistent cerut de către vasta activitate industrială din toate colțurile țării.

— La ce lucrări în momentul de față?

— Mare parte din forțele întreprinderii noastre — întreprindere care se poate mîndri că a construit din temelii noua Hunedoară și că a contribuit decisiv la formarea de foarte buni specialiști în domeniul construcțiilor de maximă dificultate — sînt concentrate la construirea Laminoarului numărul 4, lucrare complexă, care înseamnă mult pentru vatra de foc a Hunedoarei.

— Ne aflăm în preajma Conferinței Naționale a partidului. Ce gînduri legați de acest eveniment?

— Gîndul tuturor constructorilor, nu numai de aici, ci din întreaga țară — de a ne

2. Împlinirea căror proiecte și aspirații o legați de hotărârile acestui forum?

de certitudine, de mărețe împliniri

face, în continuare exemplar datoră. Munca pe care o depunem noi este una grea. Se știe bine acest lucru și noi, cei care depunem întregul efort și întreaga dăruire, știm cel mai bine asta. Nu dorim decât ca, prin modul în care va fi privită de acum înainte munca în construcții, să nu ne mai izbim de alte dificultăți decât cele strict specifice profesiei pe care ne-am ales-o. Nu ne temem de ploie, de viscole sau de caniculă. Dar ne ține tare mult din treabă aprovizionarea, uneori defectuoasă, cu materialele care ne sînt neapărat necesare. Pe de altă parte, calitatea construcției pe

care o ridicăm nu ține numai de calitatea muncii de constructor, ci și de aceea a reperelor care ne sînt puse la dispoziție. Și aici este mult loc de mai bine și așteptăm de la Conferința Națională a partidului, de la clarvăzătoarele soluții ale secretarului general al partidului, tovarășul Nicolae Ceaușescu, aflarea căilor care să conducă la un spor de eficiență, la un spor de satisfacții în munca noastră. Pentru că suprema satisfacție a unui constructor este, desigur, aceea de a construi; dar nu oricum — ci frumos și durabil.

D.M. ALEXANDRU ■

văță bine și se pregătește pentru treapta I la Liceul agroindustrial. În afară de grafic a survenit o singură modificare. În această perioadă adunarea generală a cooperativitorilor m-a ales în funcția de președinte, muncă deosebit de grea pentru o femeie.

De la Conferința Națională a partidului noi, lucrătorii din agricultură, așteptăm noi jaloane privind modul cum trebuie să acționăm la realizarea noilor obiective și sarcini pe care noua revoluție agrară ni le-a trasat nouă, lucrătorilor din agricultură. Obiectivele pe care le avem de realizat se pot împlini printr-o mai bună colaborare între cercetare și producție, mă refer la necesitatea asigurării unor hibrizi și soiuri de semințe de mare productivitate pentru toate culturile, dar mai ales dorința noastră este aceea ca industria să realizeze noi seturi de mașini agricole de mare randament și cu eficiență sporită. Am dori ca mașinile agricole să fie concepute cu mai multă rigurozitate și să poarte pecetea competenței și inteligenței tehnice de care noi, românii,

IOAN NEGREA, inginer

„Dincolo de cotele Europei..“

Atunci, la nu prea multe zile după Revelionul '67 a plecat din biroul secretarului Regiunii de partid cu gândurile învălmășite. Ca activist al secției economice știa bine că sarcina nu poate fi comentată, dar pentru întrebările ce-l chinuiau obsedant răspunsurile se conturau greu. La urma urmei Carbochim-ul conta printre uzinele cu tehnicitate minimă, cu oameni care vin și pleacă cu medii toxice deosebit de periculoase. „Fabrică de bolovani“. Așa i se spunea în epocă!

„Și iată, a venit vremea celui de-al 20-lea Revelion trăit și la propriu și la figurat în uzina ce continuă să „urce“ dincolo de „cotele“ suratelor ei europene. Și asta n-o spune el, directorul Carbochimului din Cluj-Napoca. O spun realitățile. O confirmă partenerii Gîndiți-vă: Să cumperi o licență de la „Tiroli“, s-o îmbunătățești într-atît încît să

încă vreo 20 de procente din materia primă. Că unele utilaje au îmbătrînit, rămînînd pasive la bătălia pentru calitate, că bătălia pentru diversificare e încă lentă. A venit vremea corpurilor super dense pentru care se cheltuiesc anual vreo 2 milioane de dolari. Pînă în 1989, cînd și Clujul le va produce după o concepție proprie românească. Sînt apoi produsele abrazive cu liant de cauciuc, cele cu suport flexibil. Ca să nu amintim și pe cele care au trecut deja „botezul“ producției de serie: produse abrazive pe bază de stearat pentru industria automobilelor, discuri „spintecate“, de mare randament în prelucrarea suprafețelor exterioare, discuri de tăiere și debitare pînă la diametre de 800 mm.

V-ați întrebat cît efort cer toate aceste „căutări“? Imens! Dar conducătorul Carbochimului și colaboratorii săi au înțeles un adevăr de care nu s-au despărțit niciodată: fără cercetare proprie, profundă, serioasă, profesionistă, nu se poate face nimic. Veți înțelege atunci de ce azi la Carbochim funcționează un puternic centru de calcul, de ce în câteva secții au apărut deja microcalculatoarele ce culeg date direct din procese, de ce au apărut terminalele informatice pe birourile conducătorilor de la diferite niveluri ierarhice. Și veți înțelege și de ce directorul s-a implicat în tensiunea elaborării unei teze de doctorat vizînd optimizarea procesului de rectificarea cu scule abrazive. Nu i-a fost indiferentă viața sculelor, dar nici tehnologiile de realizare nu le-a considerat de neîmbunătățit. A scris în reviste de specialitate, împărțînd o experiență foarte interesantă, a „scos“ apoi o „cărțică“ despre discurile de debitat, iar în prezent o carte ce tratează rectificarea cilindrilor de laminor se află sub tipar.

Directorul dr. ing. Ioan Negrea m-a rugat să scriu despre uzină. Despre colaboratorii săi. Despre cele 8 ordine ale Republicii care străjuiesc frontispiciul Carbochimului, despre cele 7 locuri I obținute pe ramură, despre premiile obținute în fiecare an la concursul județean al creației științifice și tehnice „Napotehnica“, despre faptul că uzina deține azi cele mai mari capacități din Europa la abrazivi fabricați pe suport și la corpurile abrazive. Și încă ceva: că de cel puțin două decenii Carbochim-ul n-a știut ce înseamnă nerealizarea de plan. Respectîndu-i rugămintea, reporterul nu poate totuși să nu

(Continuare în pag. 4)

C. MUSTĂȚA ■

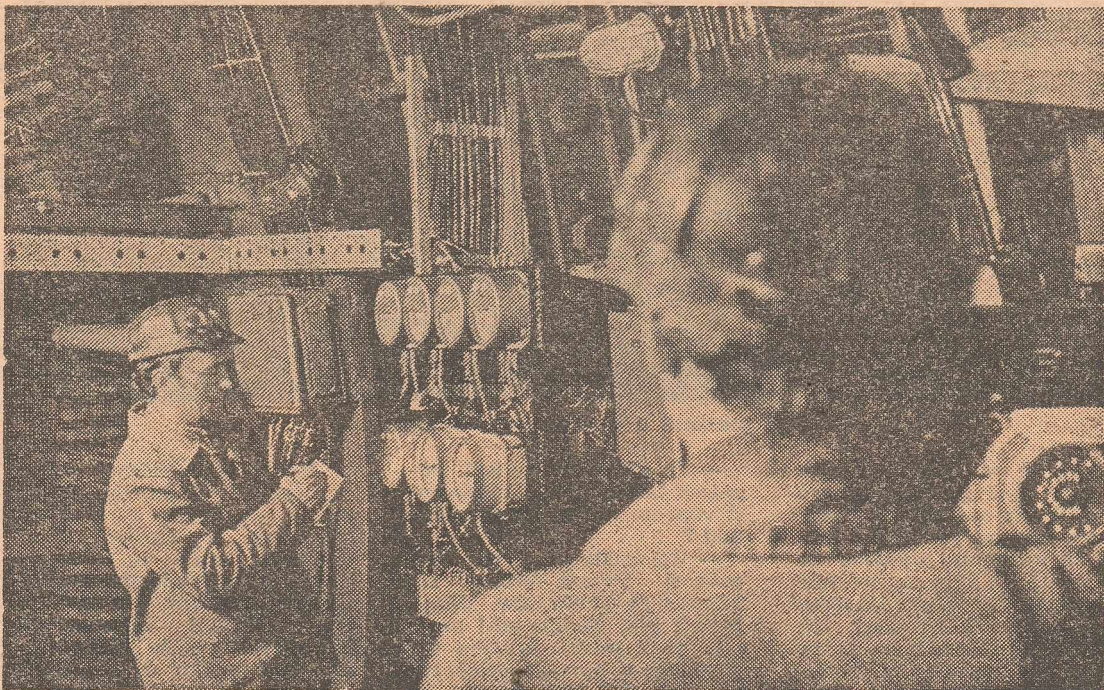
MARIA GEORGESCU, cooperatoare

„Totuși, la Mirna s-au întîmplat minuni!“

La întrebările noastre ce s-a întîmplat în viața sa de cooperatoare, dar și în cea personală, în ultimii doi ani, la ce așteaptă de la lucrările Conferinței Naționale a partidului ne-a răspuns Maria Georgescu, președinta C.A.P.-ului Mirna, județul Ialomița.

„Ultimii doi ani în viața noastră, a cooperativitorilor din satul Mirna, comuna Grivița, județul Ialomița, au fost din cei mai capricioși, din cei mai grei și totuși deosebiți, ei fiind caracterizați de secete excesive, de canicule care au făcut pămîntul să dogorească cu peste 60 de grade. Zile și săptămîni la rînd Bărăganul a fost un cuptor. Poate unii vor spune ce are viața țărănului cu seceta uitînd că în funcție de apa pe care o asigură plantelor sînt producțiile. Părinții noștri spun că în 1986 și 1987 au fost secete mult mai mari decît în 1946, cînd, în satul nostru, jumătate din copiii între 2 și 6 ani au murit de foame. În toamna lui '46 țărani au primit griu pentru semănat și ca să nu-l fiarbă sau să-l macine acesta a fost stropit cu gaz. Atunci, în 1946, nu s-a putut aduna nimic din cîmp. După patru decenii seceta s-a repetat doi ani la rînd. Cu toate acestea C.A.P. Mirna a realizat în astfel de condiții cele mai mari recolte din istoria așezării și chiar a meleagurilor din Cîmpia Română. În 1987, an în care aproape 100 de zile, din aprilie și pînă la sfîrșitul lui iulie, nu a căzut o picătură de ploaie, s-au obținut producțiile: la grîu 8 864 kg la ha; la porumb 15 mii kg știuleți la ha; la floarea soarelui 3 150 kg la ha, la sfecla de zahăr, 90 200 kg la ha. Cum au fost posibile asemenea producții? Simplu! Țărani deceniului nouă nu mai sînt la cheremul cerului, ei nu mai depind de sfoara de nori care îi miruiesc sau îi ocolesc. Sistemele de irigații

le-au asigurat acea forță necesară pentru a învinge natura. Mecanizarea, irigarea și chimizarea, dar mai ales mun-

La Porțile de Fier II, modernizarea înseamnă competență
Fotografie de VICTOR RADULESCU ■

ca oamenilor de la noi sînt la originea acestor minuni pe care nici cei mai optimiști vizionari nu le puteau prevedea. În viața mea personală, a familiei mele, evenimentele au fost, zic eu, normale, ele înscriindu-se în programul nostru, program și el cu o perspectivă anume. Ne-am renovat casa și am reușit după o muncă de mai bine de 7 ani, timp în care am renunțat la multe, să ne asigurăm confortul mult dorit. Soțul și-a luat an de an examenele la Facultatea de zootehnie, secția fără frecvență de la Institutul Agronomic Nicolae Bălcescu unde este student în anul IV. Feciorul în-

nu ducem lipsă. Așa cum avem combinate pentru recoltarea cerealelor păioase, dorim ca industria să producă asemenea utilaje pentru strîngerea în totalitate, adică fără pierderi, a producțiilor de sfeclă de zahăr, cartofi și legume. Să se recunoască deschis că pentru unele sectoare de activitate din agricultură industria a făcut puștin. Muncitorii și specialiștii din marile uzine să nu uite că sînt feciori de țărani și ei trebuie să știe de ce au nevoie părinții și frații lor pentru a face glia strămoșească să producă mai mult și mai bine.“

MIHAI VIȘOIU ■

rămînă uimit chiar cel ce a elaborat-o, gata s-o răscumpe-re la noii ei parametri! Iar ultimii ani sînt plini de gînduri realizate. Să îndeplinești fără nici o abatere cifrele de plan și să obții o producție de peste 1 miliard de lei cu nici 2 500 de oameni? Asta înseamnă chibzuință în toate. Înseamnă deschidere spre modernizare, dar și grijă pentru oameni.

Ce e Carbochim-ul de azi? E un complex cu trei fabrici prin care se „astîmpără“ setea economiei naționale cu produse abrazive în procentaje de la 70 la 95 la sută! Ce-l frămîntă pe director și colaboratorii săi că mai se importă

Flacăra: sondaj de opinie

1. Cu ce gânduri, cu ce fapte de muncă întâmpinați Conferința Națională a partidului

Marele eveniment al țării – obiective cutezătoare,

(Urmare din pag. 3)

„trădeze“ cititorilor o lecție de conducere, „furată“ de la directorul Carbochim-ului, atât de simplă încât ar merita să-și găsească generalizarea: aici niciodată nu s-a discutat despre realizarea planului. Toate discuțiile au pornit totdeauna de la măsurile necesare pentru depășirea planului!

ADRIAN SABĂU, inginer

„Ați auzit bine. Primul feribot românesc e gata!“

Despre inginerul Adrian Sabău auzisem multe lucruri deosebite și, în esență, faptul că este unul din cei mai renumiți specialiști români în construcțiile navale. Dar personal, l-am cunoscut mult mai târziu, într-o vară, sint câțiva ani de atunci, când șantierul naval din Constanța primea vizita președintelui unei țări mediteraneene.

Interesându-mă cine este bărbatul înalt și încă tânăr, care oferea degajat, în limba engleză, informațiile necesare oaspetelui, mi s-a replicat prompt: cum, dar nu îl știți, este directorul nostru tehnic, Adrian Sabău.

Zilele trecute l-am reîntâlnit, întâmplător și n-am rezistat ca să nu-l provoc: El, cu ce vă mai laudați?!

— Parcă de „Prahova“ ați scris acum, în decembrie, nu-i așa? Numai că n-ați scris tot ce trebuia. Ați înserat dv. că-i prima navă de 85 000 tđw de tip petrolier, că este dotată cu echipamente moderne de încărcare — descărcare în condiții de siguranță deplină, că poate naviga diurnă prin satelit, s-au dat și alte caracteristici tehnico-funcționale, dar cel mai important lucru care trebuia spus, era faptul că procesul de integrare cu instalații și aparatură „made in România“ reprezintă aproape 99 la sută! Dintre toate navele produse de noi, din 1965, de când am venit să lucrez aici după absolvirea facultății, aceasta este nava de care m-am atașat cel mai mult, pentru că ea reprezintă expresia fidelă a devenirii noastre în domeniul construcțiilor navale.

— Stați, stați puțin, încercați să rememorați, ce era șantierul în 1965?

— Se făceau numai reparații de nave. După Congresul al IX-lea, tovarășul Nicolae Ceaușescu a trasat sarcina de a ne crea o flotă de vapoare românești, care să corespundă dezvoltării industriei noastre și schimbărilor economice sporite. Am trecut la treabă și, în paralel cu construcția șantierului, dotarea sa corespunzătoare, am construit prima navă care,

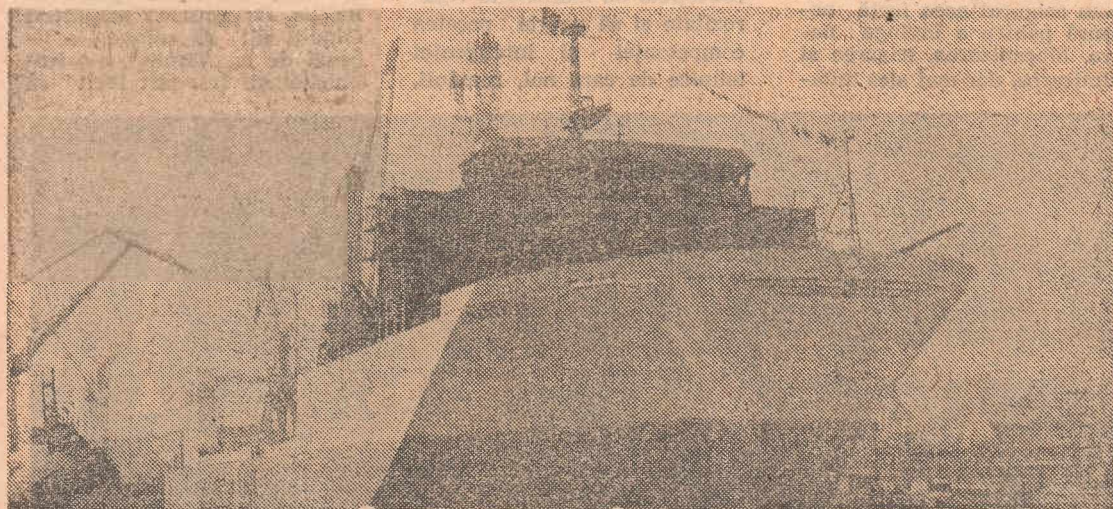
Ce nu mi-a mai spus directorul? Nimic despre ordinele și medaliile care i-au răsplătit peste ani eforturile. Mi-a vorbit însă despre noul „statut“ pe care l-a „pregătește“ în preajma Revelionului fiica sa absolventă din acest an a Politehnicii: cel de bunic! Semn că totuși anii trec. Și trec frumoși.

C. MUSTAȚA

le-ați întâmpinat, ați avut în toți acești ani și satisfacții.

— Sint un specialist și nu satisfacțiile mele sint cele mai relevante. Să vedeți însă câtă bucurie încapă în inimile acestor muncitori simpli, mulți dintre ei veniți din Moldova și aflați, deci, la prima întâlnire cu marea, cu această profesie dură, însă deosebit de frumoasă, de constructor naval. Să descifrați numai cu câtă bucurie sinceră privește ei un vapor finit care, știu bine, s-a născut din truda și sudoarea de fiecare zi — iarna, când îți îngheață mâinile și fața acolo sus, pe puntea superioară, unde vântul bate în rafale, vara — când căldura devine copleșitoare în adâncimea neluminată, sufocantă a calei vasului. Este o mândrie profesională, dar cred că nu spun vorbe mari, și o mândrie patriotică, fiindcă acest vapor, cu tricolorul la catarg îi va reprezenta peste tot, în porturile lumii, la dănele cărora va acostă.

atunci ni se părea uriașă! E vorba de mineralierul „Tomis“, de 55 000 tđw. Astăzi executăm nave de 165 000 tđw. Dar apropo, știți desigur că există o așa numită tradiție

O premieră a constructorilor de nave

obligatorie ca fiecare constructor să-și garanteze opera în felul său specific; podarii, spre exemplu, se așază sub pod în momentul probelor de rezistență. Ei bine, la noi este un alt obicei: după lansarea la apă, trebuie să pleci cu nava în primul său voiaj, în calitate de mecanic de garanție. Vă dați seama că orice necaz se sparge în capul tău. Dar, asta ne obligă fundamental. Am instituit această regulă și, la fiecare primă cursă de exploatare, pe nava respectivă, alături de echipaj, se află și un muncitor din șantier.

Rețineți, nu un inginer, director sau proiectant, ci un simplu muncitor cărui, evident, îi crapă obrazul de rușine dacă munca tovarășilor săi de echipă nu a fost destul de conștiincioasă.

Așa înțelegem noi să ne formăm oamenii și nu cred că-i rău. Odată cu noile vapoare, se plămădesc și oameni noi, cu o înaltă conștiință muncitorească, cu simțul datoriei față de lucrul temeinic făcut, izvodit din miinile lor.

— Presupun că dincolo de greutăți, inerente, pe care

— În afară de această frumoasă simbioză dintre oameni și vapoare, cu ce vă mai laudați?

— Ați auzit, cred, că este gata și primul feribot românesc de 12 000 tđw, „Mangalia“. Mai rămâne să-i montăm liftul pentru urcarea vagoanelor, o parte a celor 107 vagoane de cale ferată pe care le poate lua la bord, de la puntea inferioară, la cea superioară — chestie de zile — și apoi îi „dăm drumul“ în mare.

Este o premieră absolută în industria construcțiilor navale din țara noastră care, la această dată, din punct de vedere al dotărilor poate sta cu fruntea sus, alături de toți constructorii de vapoare cu tradiții și experiențe certificate. Sintem capabili să construim în România, pe șantierele din Mangalia, Constanța, Galați, Tulcea, Brăila, Oltenița și Drobeta-Tr. Severin nave de cele mai diferite tonaje și funcționalități.

Dar să știți că nu ne lăudăm. Pur și simplu, muncim.

CONSTANTIN ISMAILEANU
Foto: MIHAI BAFANI

VIORICA CARDOȘ, medic

„Cînd e vorba de omenie, mereu mai poți face ceva“

— Viorica Cardoș, consultațiile s-au terminat. Stăm de vorbă despre starea de sănătate a unei fabrici care, în trecut a fost ținta unei critici usturătoare din partea scriitorului Geo Bogza, ajungînd pînă la noi nemuritoarele lui pagini.

— Tăbăcăriile din această zonă transformau aerul într-un iad irespirabil. Lucrătorii, cu paloare specifică, erau bolnavi de plămîni.

— Ce alte boli ar fi avut de diagnosticat doctorul aici, atunci?

— Constatările erau îngrozitoare pentru că muncitorii,

avem, ne ajutăm în orice avem nevoie.

— Ce fel de boli tratați?

— Cele general umane, bolile profesionale nu mai există aici. Este un alt salt al asistenței sanitare, o luptă susținută pe care a dus-o țara noastră, asanînd racilele trecutului. Peste 90 la sută din muncitorii de la „Dimbovița“ locuiesc în apartamente noi, moderne. Este extrem de important unde te înapoiezi acasă după orele de lucru, ce fel de viață duci cu ai tăi.

— În cei 25 de ani de activitate ai dvs. în acest cabinet întreprinderea și-a dublat personalul. A urcat aceeași linie ascendentă și produsul muncii lor?

— Altfel ce sens ar fi avut cooptarea de noi specialiști? Planul îndeplinit, lupta pentru calitate, activitate susținută pentru a câștiga noi piețe internaționale, concursuri profesionale de răsădit, promovări justificate de talent și seriozitate, specializări în străinătate, toate acestea sint legate chiar și de viața mea. În cabinetul unui medic de întreprindere pătrund toate elementele esențiale ale locului unde s-a fixat să rămînă discipol credincios al lui Hipocrate.

— A trăit și întreprinderea „Dimbovița“ examenul dvs. de medic primar cu aceeași intensitate?

— I-am simțit pe toți alături de mine. Nu mi-au dat voie să trec primariatul cu o notă mai mică de 9.

— Viorica Cardoș, ce așteptați de la Conferința Națională a partidului?

— O analiză a vieții noastre economice, sociale și politice din ultimii ani, un bilanț, reconfirmarea direcțiilor pentru viitorii ani. Ne așteaptă o altă fază a drumului început acum 43 de ani pentru construcția României noi.

Zilele acestea, scrisoarea Ecaterinei Foca din București, plină de stimă pentru atitudinea excepțională a chirurgului Mihail Neagoe de la Spitalul clinic Panduri, m-a determinat să reiau rîndurile sale, cu adresă de astădată și pentru Viorica Cardoș: „Tovarășe reporter, nu știu dacă medicul are lucrări științifice, dacă este personalitatea centrală a simpoziunilor, nu știu dacă a descoperit încă ceva salvator în patologia bolilor, dacă-și leagă numele de un microb, dar știu că a descoperit, tot ceea ce este mai necesar și mai nobil în viață: OMENIA“.

CARMEN DUMITRESCU

2. Împlinirea căror proiecte și aspirații o legați de hotărârile acestui forum?

orientări luminoase pentru înflorirea patriei

VASILE BACIU, inginer

„La Oltenița se va produce și zahăr“

Am primit, în chiar momentele când revista noastră pornea spre rotativă, un telefon de la directorul Fabricii de zahăr din Oltenița, inginerul Vasile Baciu.

— Odată cu punerea în funcțiune a centralei termice de zonă — ni se spune — fabrica noastră a intrat în probele de producție, astfel încât, în cinstea Conferinței Naționale a partidului, vom produce aici, la Oltenița, primele cantități de zahăr, certificând astfel punerea în funcțiune a încă unui important obiectiv economic pe harta județului Călărași. Momentele decisive pentru care ne pregătim acum reprezintă o încununare a muncii constructorilor, urmînd să valideze și priceperea noastră de producători de zahăr aflați pentru prima dată în fața unui asemenea examen. Ne sînt alături tovarășii noștri de profesie de la Călărași și de la Buzău, zăhărași cu multă experiență.

— Aveți emoții?

— Firește. Orașul nostru are cu ce se mîndri acum, înaintea marelui eveniment politic. Centrala termică de zonă a rezolvat, pe lângă problemele fabricii noastre, și problemele încălzirii apartamentelor. A-

poi, producerea zahărului este, în afara unei activități pur industriale, o muncă destinată oamenilor, creșterii nivelului lor de trai. Putem spune, într-un cuvînt, că tot ceea ce este nou azi la Oltenița e rod al muncii oamenilor în folosul oamenilor. Ne gîndim, firește, să obținem o producție de cît mai bună calitate. Așteptăm cu nerăbdare acest moment, al apariției primelor cristale de zahăr. Nu va fi vorba de o festivitate, ci de bucuria împlinirii unei munci intense, de durată. Avem și o rugăminte: revista dumneavoastră a scris în repetate rînduri despre modul în care am acționat pentru ca prima campanie de industrializare a sfeclei de zahăr să ne prindă bine pregătiți. Vă rugăm să ne fiți alături și în clipele, de mare încordare, desigur, dar și pline de satisfacție — satisfacția datoriei împlinite — ale intrării efective în circuitul productiv a fabricii noastre.

La ora cînd citiți aceste rînduri, unul din redactorii noștri se află deja la Oltenița, reportajul pe care-l va realiza acolo urmînd să fie publicat în numărul viitor al revistei.

DAN MUCENIC

GHEORGHE BĂRBUȘ, oțelar

„Hunedoara a avut și are oameni de bază!“

Pe maistrul oțelar Gheorghe Bărbuș, unul din oțelarii de seamă ai Hunedoarei, îl știu încă din vremea în care, alături de alți ortaci ai săi, preluase conducerea Cuptorului Tineretului. Povestea asta se întîmpla acum 10—15 ani. A fost, în fapt, o idee a maistrului Ștefan Tripsa, primul dintre Eroi Muncii Socialiste din Hunedoara, ca tinerilor să li se acorde o șansă, să arate tuturor dacă sînt tot așa de buni la muncă pe cit erau de vehemenți în analizele de producție.

Acum cîteva zile, la o oră tîrzie din noapte, cînd întregă Hunedoară începea să se cuprindă de apele adînci ale somnului, refac pe platforma OSM-ului II, o parte din atmosfera de atunci, chiar în fața Cuptorului Tineretului, din interiorul căruia răbufneau din cînd în cînd rafale de flăcări. „Noi, cei trei B, adică eu, plus Cornel Bucur și Ioan Băncescu, eram, își aduce aminte Gheorghe Bărbuș, niște mînji năzdrăvani, cum bine zicea nea Tripsa. Scriau ziarele despre noi, adică despre Cuptorul Tineretului, se vorbea la radio despre noi, venea

dului. Este un moment de maximă importanță pentru viața întregii țări. Îl cinștim cu arderea continuă a flăcărilor de la toate cuptoarele noastre, cu noi și noi șarje de oțel, așa cum am cinștit și vom cinști întotdeauna marile evenimente ale țării. Ne străduim, în ultimă instanță, să înfăptuim sarcinile pe care ni le-a încredințat partidul, secretarul general al partidului, tovarășul Nicolae Ceaușescu. Mă gîndesc totodată că, așa cum înaintașii noștri ne-au creat toate condițiile pentru afirmare, pentru împlinire prin muncă, și noi, cei care am ajuns la vîrsta maturității, trebuie să acordăm cea mai mare atenție climatului în care făurim nu numai oțel, ci și oameni. Un climat în care principala unitate de măsură a valorii omului trebuie să o dea munca. O muncă îndirjită, ambițioasă, o muncă asemănătoare luptei. A munci și a lupta. Pentru mai mult. Pentru mai bine. Pentru însuși devenirea noastră, ca oameni. Iar cei ce trebuie să asigure, prin felul lor de-a gîndi și-a munci, acest climat de dăruire totală trebuie să fie în primul rînd comunistii. A fi comunist, cred eu, acum, în preajma deschiderii lucrărilor Conferinței Naționale înseamnă a fi în primele rînduri, asumîndu-ți sarcina de-a fi un adevărat model de omenie pentru toți ceilalți tovarășii de muncă“.

Dinspre cuptor, flăcările năvăleau puternice, tot mai mari, semn că șarja se apropia de punctul său culminant. În curînd, spre oala de turnare aflată undeva, jos, în hala de turnare, la temelia cuptorului, se va îndrepta un șuvoi de oțel topit, iar stelele, miliardele de stele ce însoțesc fiecare șarjă, vor roi în toată hala.

„Am ferma convingere, continuă maistrul Gheorghe Bărbuș, că lucrările actualei Conferințe vor avea o importanță covârșitoare pentru mersul înainte al țării noastre, pe drumul construirii socialismului și comunismului. Vor fi analizate, cu maximum de obiectivitate, atît realizările numeroase și bogate obținute de la cel de-al XIII-lea Congres încoace, modul în care au fost respectate și înfăptuite sarcinile sale, dar vor fi supuse unei minuțioase analize și neajunsurile ce s-au semnalat în anumite sectoare de activitate. Conferința va fi o oră a marilor adevăruri, a adevărilor totale, iar viața noastră și munca noastră vor fi puternic înriurite de felul în care vom ști să receptăm concluziile și îndemnul acestei Conferințe“.

Flăcările cuptorului se mai ostoisera parcă. Sub uriașa boltă, în vatră, oțelul clocotise îndeajuns. Undeva, în spatele cuptorului, o mină de oameni, oțelarii lui Bărbuș, se pregăteau de elaborarea șarjei. Comenzi scurte, exacte și torențiale de oțel topit a umplut, ca un fluviu de foc, hala de lumină.

VICTOR NIȚĂ

ELEK DEMETER, inginer

„Să înțelegem mai bine ca oricînd că toate depind de noi“

Compartiment de referință în creația și creativitatea națională, Institutul de cercetare și inginerie tehnologică pentru industria electrotehnică (I.C.P.E.) și-a făcut un titlu de onoare, ani la rînd, prin numărul mare de invenții și inovații, cele mai multe acoperite prin brevete și nu puține onorate cu premii și medalii la diverse confruntări desfășurate în țară și dincolo de hotarele ei. O cifră semnificativă: numai în 1987, pe primele nouă luni ale anului, prin implementarea în producție a unor soluții novatoare, elaborate la I.C.P.E., s-a obținut o eficiență economică de circa 200 milioane lei. Multe din aceste roade ale inteligenței revin, de drept și de fapt, Laboratorului de conversie electromecanică a energiei, condus de inginerul Elek Demeter, autor sau coautor al unor realizări și proiecte pe care a avut bunăvoința să le prezinte și cititorilor noștri.

— Sinteți, tovarășe inginer, cum ni s-a spus, unul din cei mai vechi cercetători ai institutului.

— Sînt un veteran. O calitate cu care ne investește cursul inexorabil al timpului, dar care, la noi, aici la I.C.P.E., e locul să o spun, se bucură de multă considerație și grațitudine din partea celor mai tineri și a conducerii institutului.

— Sau ceea ce, bănuim, contribuie și la instaurarea și permanentizarea unei atmosfere de lucru, a unei stări de spirit favorabile.

— Se poate afirma și acest lucru. În general vorbind însă, munca de cercetare este de neconceput în afara pasiunii și spiritului de colaborare. Un colectiv are șanse de izbîndă cînd lucrează în numele unei idei, a unui țel unic. Ideile mobilizatoare ne pot aparține, ele sînt cel mai adesea impuse de nevoile economiei naționale, dar cele care au darul de a ne stimula în cel mai înalt grad efortul creator sînt ideile-program, de cea mai înaltă importanță pentru destinul colectiv al poporului nostru, sarcinile și orientările elaborate de conducerea partidului nostru, de tovarășul Nicolae Ceaușescu personal. Un asemenea mobil l-a constituit și pentru noi apropiata Conferință Națională a partidului. Acest eveniment care va fi, nu încapă în doială, un moment de maximă importanță și pentru cercetarea științifică și tehnologică, reprezintă și pentru colectivul nostru un prilej de reconsiderare, de cîntărire, de dinamizare a capacității de

investigație, de creație. În marele forum al comunistilor români va fi dezbătută, desigur, și activitatea industriei electrotehnice, ramură de vîrf a economiei naționale și, evident, am dorit din tot sufletul să întîmpinăm acest eveniment cu realizări reprezentative.

— Puteți să ne oferiți cîteva exemple?

— Am fost preocupat, între altele, răspunzînd pe această cale indicațiilor secretarului general al partidului, de reducerea consumurilor specifice de materiale, prin reproiectarea unor produse și prin realizarea de altele care să încorporeze nu greutate fizice, ci o mai mare cantitate de inteligență. O reușită o constituie seria de motoare electrice MA, intrate deja în producția de serie. Mai amintesc, de asemenea, efortul pentru asimilarea unor noi tipuri de motoare și eliminarea pe această cale a importurilor costisitoare. În acest sens a fost proiectat și realizat un motor de acționare galet în cinci tipuri, toate dotate cu inductoare cu magneți permanenți. În sfîrșit, să mai notăm magnetoul destinat unor echipamente pentru motoare electrice, experimentat cu succes de curînd.

— Ce credeți că va însemna și pentru colectivul dumneavoastră apropiatele lucrări ale Conferinței Naționale a partidului?

— Rolul și îndatoririle ce revin oamenilor de știință vor căpăta noi dimensiuni în lumina istoricelor hotărîri ce urmează să fie adoptate cu acest prilej, știut fiind faptul că în concepția partidului nostru, al secretarului său general, știința și tehnica fac parte integrantă din efortul creator al poporului nostru pentru înfăptuirea unei Români moderne, multilateral dezvoltate. Tovarășul Nicolae Ceaușescu va face aprecieri și recomandări în legătură cu activitatea industriei electrotehnice. Important mi se pare însă ca noi toți, alături de întregul nostru popor, prin analiza judicioasă, profundă a documentelor ce vor fi adoptate, să înțelegem mai bine ca oricînd că totul depinde de noi, de munca și buna noastră credință, că prin proprie investiție de inteligență putem dobîndi victorii de răsnet, realizări în acord cu dezideratele unei întregi națiuni, și pe măsura indicațiilor și recomandărilor ce vor fi formulate cu prilejul acestui nou prag de conștiință al poporului nostru.

LIVIU TIMBUS

Climatul politico-social românesc în preajma marelui forum al comuniștilor

La scara întregii națiuni, un susținut efort de autodepășire

În aceste zile premergătoare Conferinței Naționale a partidului, țara întreagă se întărește ca un vast front al muncii.

Angajată plenar în îndeplinirea exemplară a sarcinilor pe acest an și pentru pregătirea în bune condițiuni a producției pe anul viitor, industria românească se prezintă, la rîndul ei, ca un spațiu laborios, dinamic și fertil, de consolidare a unor certitudini împlinite prin efortul și destoinicia tuturor, ca un spațiu de viață și de muncă în cuprinsul cărui zilnic se înregistrează succese noi, strălucite.

Succesele înregistrate în cronica acestor zile, succese raportate cu mindrie și satisfacție în cadrul întrecerii socialiste, răspund astfel, prin argumentul concret al faptei, an-

gajamentului tuturor colectivelor muncitorești de a munci în spiritul celei mai înalte exigențe comuniste, cu abnegație și cu dăruire patriotică, pentru îndeplinirea obiectivelor prevăzute și pentru realizarea ritmurilor de înaintare prin care țara își hotărăște devenirea și progresul.

Paginile de față, dedicate acestor succese care se caracterizează, între altele, prin obținerea unui nivel tehnic și calitativ superior al produselor, prin realizarea unor produse de vîrf, competitive, oferă imaginea efortului de fructificare a unor inițiative valoroase, a resurselor creatoare ale unor colective muncitorești, pentru întîmpinarea apropiatului forum al partidului cu fapte ce reprezintă adevărate performanțe în muncă.

De la sine în sus

Inginerul Ioan Dărăbanț, directorul A.E.S.C. Sintandrei, nu stă prea mult pe gânduri pentru a-mi răspunde la o primă întrebare, socoteam eu, foarte simplă: care este cea mai mare problemă cu care s-a confruntat, în timp, cea mai mare unitate legumicolă din județul Hunedoara?

— Mentalitatea unora dintre oamenii noștri. Lipsa specificului legumicol din zona noastră i-a făcut sceptici pe cei care au pornit, în 1971, la constituirea acestei Asociații. Lucrurile s-au schimbat în timp, nu tocmai repede și nu tocmai simplu. Munca în sere — aceea de la care s-a început — este un fel de mecanică fină a legumiculturii. Legumicultura însăși solicită un ritm de-a dreptul industrial. Obligă la disciplină fermă, la grijă pentru ciștișigarea tuturor minutelor bune de lucru. În aparență, acestea sînt generalități. Dar de la ele, de la niște principii ferme, am pornit atunci cînd ne-am decis să facem legumicultură de performanță. Pentru un asemenea fel de legumicultură trebuie să știi să înfrunți capriciile vremii. Scuza așa des vehiculată — timpul prost, ce să facem? — nu valorează doi bani. Sigur, anul acesta, extrem de secetos, ne-a creat o seamă de neajunsuri. Dar ne-am luptat cu ele. Luptă, efectiv luptă! Mureșul scăzuse. Am băgat buldozerele și tractoarele, am făcut astfel încît apa să ajungă la pompe. Și a ajuns. Așa se face că producțiile din 1987 sînt superioare celor din anul precedent. Cine s-a zbatut cu adevărat, a reușit. La ferma Rapolt, de pildă, șeful de fermă, Viorel Cornea, a făcut adevărate minuni.

Urmează o perioadă de tăcere, timp în care inginerul Dărăbanț urmărește modul în care sînt efectuate lucrările la materialul săditor. După ce s-a convins că totul e-n ordine, continuă.

— Pentru a ajunge la cele pe care ni le-am propus trebuie trecută proba unei organizări. Asta înseamnă, în sere, trecerea de la utilizarea metrelui pătrat la utilizarea metrelui cub. Sera este un spațiu, necum o întindere. Am început să facem cite ceva în direcția asta. Suspendăm culturile, intercalăm salata printre tomate, facem astfel încît — cu același consum de energie electrică și combustibil — să obținem mai mult decît pînă acum. Apoi, pentru a continua discuția despre rentabilizarea unității — lucrul care ne preocupă cel mai tare — creștem, pe lingă fiecare fermă legumicolă, animale. Am început cu 150 de porci și cu vreo 300 de oi pentru a căror hrană avem, în livezi, destul fin. Vom putea livra, astfel, carne marilor cantine muncitorești din județ — pe Valea Jiului sau la Riul Mare — Retezat. Acum lucrăm la construirea unui grajd pentru 25 de vaci cu lapte, numai animale de elită. Laptele îl vom da creșelor și spitalelor din orașele județului. Asociația noastră — economică — trebuie să gîndească economic. Asta nu înseamnă că ne apucăm de zootehnie, lăsînd legumicultură pe planul doi, ci înseamnă că ne punem foarte serios problema echilibrului dintre cheltuieli și venituri. În acest sens ne-am gîndit și am și început să

producem sîmînță. Continuăm lucrările de fertilizare a solului, astfel încît, și prin noi, C.U.A.S.C.-ul Simeria, din care facem parte, să-și merite numele de „Bărăganul hunedorean”. În rest, lucrările obișnuite — am plantat deja 85 de hectare de lot semencier, 45 de hectare cu verdețuri și 30 de hectare cu ceapă. Ca și în industrie, pentru adevăratul legumicultor iarna este un anotimp ca oricare altul, un anotimp al muncii teinice.

★

Inginerul șef Liviu Ghirca este, incontestabil, un entuziast. Povestește cu atîta pasiune despre toate cite s-au făcut la A.E.S.C.H. Deva, încît ai impresia că istorisește un film de aventuri. În 1981, imediat după înființarea Asociației, rezultatele au fost descurajante. Dintr-un plan de peste 6 000 de tone de legume, abia s-au obținut 4 000. Sigur, motive au existat — inundațiile, lipsa de experiență a oamenilor veniți aici de pe la C.A.P.-uri, I.A.S.-uri și I.L.F.-uri etc.. Din 1982, noua conducere — alcătuită din directorul Radu Bolog și inginerul șef Liviu Ghirca — reușește să pună repede lucrurile la punct. Au pornit gospodărește — de la cartări și aranjarea parcelelor, de la cunoașterea exactă a potențialului productiv al solului la căutarea și găsirea mijloacelor mecanizate care să-i ajute în efectuarea unor lucrări de calitate. Apoi a început — și continuă încă — ceea ce Liviu Ghirca numește „examenul la dinamică”, adică înscrierea rezultatelor unității într-o curbă continuu suitoare. Rezultatele se văd. De la circa 6 000 de tone obținute în 1982 s-a ajuns la circa 10 000, în vreme ce valoarea producției realizate a crescut de aproape trei ori. Cum? Înstituindu-se un regim de muncă al specialiștilor (în primul rînd) în conformitate cu aspirațiile unității. Șefii de fermă se află permanent, de dimineață pînă seara în mijlocul oamenilor supraveghînd fiecare lucrare, găsînd soluții oricăror situații deosebite care s-ar ivi. Și așa s-a ajuns la producții de legume cum nu s-au mai obținut în istoria județului.

Astfel relatate, lucrurile pot să pară foarte simple. Dar, pentru atingerea rezultatelor acestora s-a investit multă ingeniozitate, multă sudoare și multă știință de carte. Pe rînd, toate culturile s-au înscris în dinamica preconizată. La ceapă, de pildă, s-a început de la 8 tone la hectar și s-a ajuns la 17 tone. Încă nu e foarte mult, va fi și mai mult în anul viitor, totul a fost creșterea constantă a realizărilor.

★

În fond — spune Liviu Ghirca — totul stă în bună organizare și în buna folosire a bazei tehnico-materiale existente. Apoi, pentru mecanizarea este, și în legumicultură, decisiv. De puterea lor de lucru, de priceperea și de tenacitatea lor. De pildă, înființăm o cultură. Avem nevoie de o anumită densitate, de așa-zisa muncă artistică a mecanizatorului. Și mai avem nevoie ca, pînă diseară la 9, spre exem-

plu, totul să fie gata. Și este. Apoi, oamenii ceilalți din fermă trebuie să fie gata în permanență să sară atunci cînd e nevoie, să pună mîna conștiincios la lucru. A fost un an greu pentru legumicultură acest '87. Dar i-am învins asprimea, am trecut chiar și peste faptul că 64 de zile la rînd picătură de ploaie nu ne-a udat pămîntul. Am irigat zi și noapte. Puneam coloana în funcție la 10 seara și o mutam în alt loc la 5 dimineața. Apoi — lucrări serioase de menținerea apei în sol — prășitul manual și mecanic. Buna organizare se vede și în calitatea pămîntului pe care-l lucrăm și care nu este, în totalitate, un dar al naturii, ci mai ales o creație a noastră. Mii și mii de tone de gunoi de grajd au determinat, aplicat pe terenurile mai puțin roditoare, producții pe care cu greu ni le-am fi putut imagina. De fapt, acesta este începutul: pregătirea atentă a terenului. Avem și un microlaborator, cu ajutorul căruia aducem la zi cartelele de sol care sînt înnoite doar din trei în trei ani. Dorința noastră, care se va împlini cu siguranță, este ca în 1989 să ajungem la același nivel de fertilitate a tuturor terenurilor noastre. Și asta intră tot în dinamica de care v-am vorbit la început. Urmează arăturile, de calitate deosebită, la 30-35 centimetri adîncime. Apoi, asigurarea densității. Întreținerea culturilor se face de către echipe specializate. Mai ales după cules, se poate observa că buruienile lipsesc cu desăvîrșire din solele noastre. Și tratamentele fitosanitare se efectuează tot de

către tractoriștii specializați. Am creat chiar noi niște pompe suplimentare care asigură uniformitatea perfectă a aplicării soluțiilor. Sîntem atenți la respectarea tehnologiilor specifice tuturor celor 38 de sortimente de legume pe care le producem. Mergem chiar mai departe, ajungînd la specializarea fermelelor pentru culturile mai pretențioase. Totul este să gîndești în permanență cum să faci încît să treci de granița obișnuitului „bine” prin care să calificăm rezultatele noastre. Bătălia pentru „foarte bine” este cel mai de seamă imperativ al noii revoluții agrare.

★

Asociația din Deva a obținut, în acest an, producții mai mari decît aceea din Sintandrei, care, la rîndul ei, a obținut producții bune. Plusul realizat de către cei din Deva, cele citeva zeci de kilograme mai mult la hectar, reprezintă tocmai plusul de entuziasm — la același nivel de pregătire profesională și la aceeași știință de a transpune în viață o serie de idei vizînd eficiența muncii —, plusul de ambiție care determină trecerea de la bine la foarte bine. Două unități fruntase, două unități care au dovedit că se poate face și în această parte a țării legumicultură de performanță, două unități aflate, pe mai departe, într-o întrecere ai cărei beneficiari sînt oamenii muncii din județul Hunedoara. Două exemple de ceea ce înseamnă, pe viu, dorința de autodepășire.

DAN MUCENIC ■

Performanța se muncește

Comună suburbană, aflată la cîteva kilometri de oraș, cam asta e tot ce s-ar fi putut, să spună orădenii, pînă în urmă cu citva timp, despre Sintandrei. Sau că oamenii muncesc și ei acolo, fac ce pot, sau că pămîntul dă și el ceva grîu, ceva porumb. E limpede că pămînturile comunei nu erau insuflețite printr-o muncă în urma căreia să poată apărea, sincer și meritat, un cuvînt de laudă. Însă cuvîntul acesta a fost rostit, pentru prima oară, în urmă cu trei ani. Președintele C.A.P.-ului, inginerul Ioan Pop, venise la Sintandrei doar cu un an înainte iar performanța cooperativei de-a obține o producție foarte bună de porumb, cea mai mare producție din județul Bihor, făcea necesară repetarea dovezilor că la mijloc n-a fost doar o întîmplare norocoasă. Fiindcă lucrul în agricultură nu poate fi, se știe, vinătoare a norocului, ci trudă multă și cu cap. Și chiar cu dragoste, pentru cine simte pămîntul aproape de inimă. În acest fel se mai stăvilesc, intructivă, și capriciile ori imprezibilitatea naturii. Și dacă atunci cînd este secetă nu poți să spui că nu e, trebuie știut că la Sintandrei a fost secetă de cînd a venit inginerul Ioan Pop și pînă azi. El n-a fost omul care să fi adus ploaia. Ceea ce a adus el se cheamă agrotehnică. Dorința de a munci pămîntul așa cum scrie la carte. Ioan Pop n-a scris cartea sau cărțile meseriei lui, ci doar le aplică. El n-a inventat marea cu sarea, ci doar a făcut

să prindă viață ceea ce pe vremea studenției lui erau niște teme de examen. Și n-a uitat că trebuie să învețe mereu.

Că totul, în agricultură, pleacă de la om și de la pămînt, nu era o descoperire pe care urma s-o facă el. Atîta doar că el n-a uitat acest adevăr simplu. Prin urmare, spune Ioan Pop, cu acei oameni care s-au arătat mai înnoșiți, mai încrezători, a pornit o operațiune de refacere a pămîntului, de creștere a nivelului lui de fertilitate. În fiecare iarnă, cit ține iarna, pămînturile cooperativei au fost fertilizate, cam un sfert din ele, cu îngrășăminte naturale, pentru fiecare hectar citeva zeci de tone. Acesta fiind un plan pe care se rezimă optimismul inginerului Ioan Pop: la patru ani fertilizăm astfel tot pămîntul C.A.P.-ului și continuăm apoi operația în ritmul pe care l-am stabilit, a patra parte din suprafață să fie fertilizată în fiecare an.

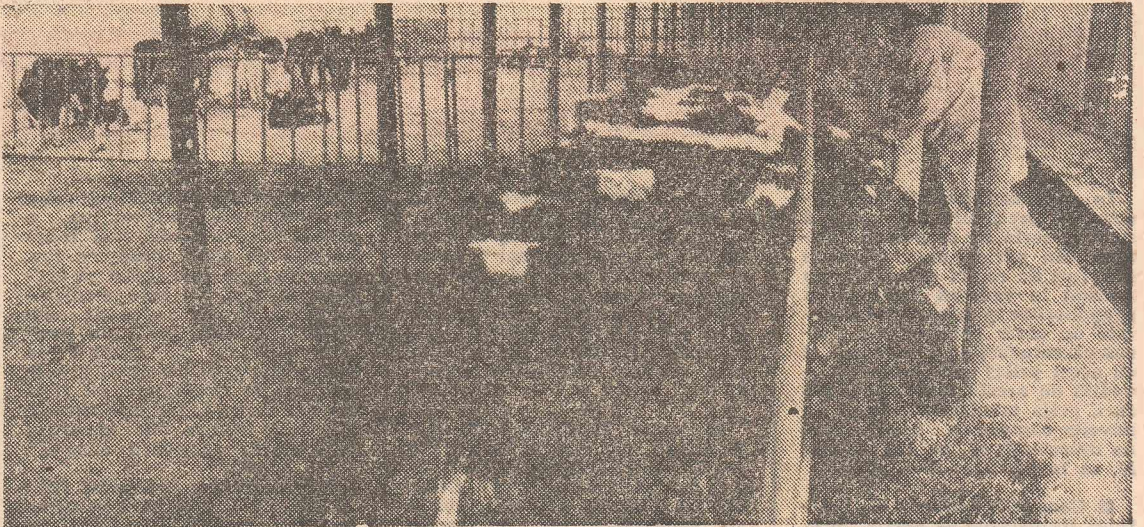
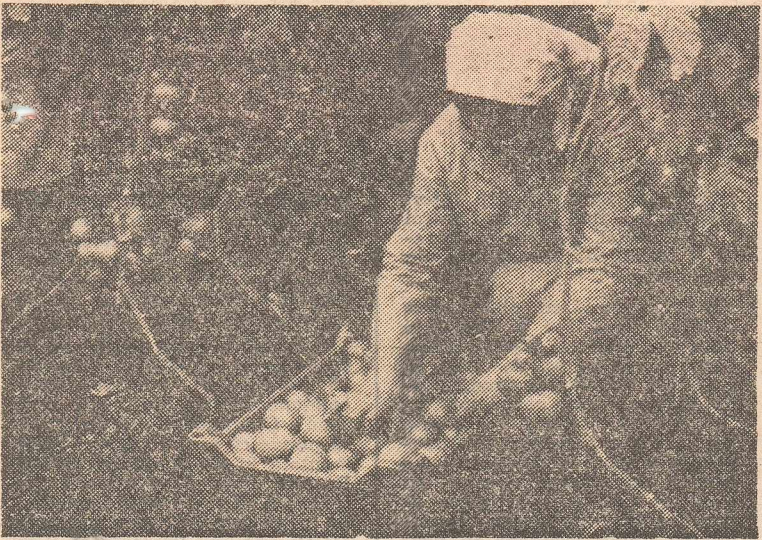
Înțelegem că o intrerupere a acestui ritm n-ar fi deloc recomandabilă, fiindcă țărani din Sintandrei ar ajunge, iarăși, desul de repede, de unde au plecat, și aceștia parcă n-ar mai avea în nici un caz să se spună că munca de performanță a pămîntului e o căciulă prea mare pentru ei. De aceea, Mitică Erdeli și Gheorghe Bojan, Iacob Boitoș, Gheorghe Tocăi, Ioan Chipea și alți vreo cîteva, cu cărutele lor, știu că pe durata iernii asta au de făcut, nu altceva. În plus, pămîntul acesta care a început să fie mai fertil a fost și este lucrat la mi-

limetru de niște mecanizatori care-și respectă meseria, ca Ioan Gal, Szabo Iosif, Crăciun Mălan, Ioan Oros, Gavrilă Moldovan. Și punînd cap la cap toate acestea, vedem și de ce țărani din Sintandrei nu mai sînt nevoiți să răspundă în doi peri atunci cînd îi întrebă cineva cit grîu sau porumb au făcut. Să fi fost producția din '84, cînd s-au situat pe locul întîi pe județ, doar noroc și întîmplare? Fie, pot zice ei, dar în '85 au obținut, de pe pămînturile lor neirigate, 8 100 kilograme de grîu la hectar, producții foarte bune a adus și anul 1986 iar acum, în acest an, au avut de cules 8 025 kilograme de orz și 8 201 kilograme de grîu. Deci la Sintandrei s-au înregistrat de cîteva ani încoace, recolte care se înscriu în cadrul nivelurilor de producție ce trebuie realizate pentru obținerea înaltului titlu de „Erou al Noii Revoluții Agrare”.

Însă mai e ceva. Mai este adevărat că unii obțin rezultate frumoase, la culturile de cîmp, însă arată brusc o anume sfială cînd vine vorba de zootehnie. Pentru a vedea care e situația în această privință, la Sintandrei, va trebui să spunem că dacă în redescoperirea zootehniei s-ar fi pornit de la zero, ar fi fost bine. Dar s-a pornit, ca să zicem așa, de dincolo de zero, printr-un efort de a elimina mai întîi ceea ce era o sursă de pagubă. Pentru a ajunge la ceea ce a devenit, în tre timp, un sector rentabil, a fost nevoie înainte de toate să fie dezafectate niște grajduri în care erau aduse vacile bolnave din județ. Locul a fost curățat, dezinfectat, și cooperativa a ajuns să aibă acum 510 bovine, din care 225 vaci cu lapte. În '85, cînd au fost cumpărate primele vaci, ele au dat în medie, în același an, 1 900 de litri. În '86, producția medie a crescut la 2 500 iar în anul acesta e peste 3 000. Pe oameni îi interesează de-acum încolo calitatea efectivului și ar vrea să obțină un spor de producție de încă 1 000 de litri prin selecții succesive și care nu se pot face, bineînțeles, de pe o zi pe alta, ci pe parcursul cîtorva ani. Iar ceea ce se poate spune deocamdată este că, în urma efortului cooperativei de-a cumpăra o parte din vitele pe care le are astăzi, averea obștească nici n-a scăzut și nici nu s-a păstrat la un nivel staționar, ci a crescut, numai în acest an beneficiile fiind de 2,5 milioane de lei. Asta în condițiile în care valoarea unei norme a ajuns la 70 de lei, cînd fiecare om ce s-a dovedit vrednic își poate ridica banii conveniți pe 21 ale lunii și cînd, pentru retribuția în acord global a oamenilor ei, cooperativei i-au revenit în această toamnă 400 tone de porumb.

Împreună cu Ioan Pop, ingineri destoinici ca Sandu Vasile și Ion Mihoc au ridicat la Sintandrei prestigiul pe care se cuvine să-l aibă, în fața satului, un specialist din agricultură, iar cei 300 de oameni care reprezintă „brațele active” ale cooperativei n-au lăsat să treacă pe lingă ei, degeaba, faptul că de pe pămînturile comunei se văd blocurile de la marginea orașului. O parte din produsele cooperativei se vind, la chioșcurile C.A.P.-ului, în trei pietele din Oradea. Cînd ești țaran — zice inginerul Ioan Pop — și cînd muncești pămîntul de lingă poarta unei cetăți, toată lumea se așteaptă să nu treci pragul porții aceleia cu mîna goală, ci cu coșul plin. Așa spune el, și așa gîndește toți la Sintandrei. Fiindcă așa e frumos, așa trebuie, așa e bine pentru toți.

D. CONSTANTINESCU ■

Cu muncă migăloasă se nasc recordurile în agricultură

Prieteni de drum

În carnetul de reporter, jurnalul nostru de zi, se adună de ani și ani, muntele unei arhive. Cu documente și evenimente. Oameni, locuri, întâmplări, inaugurări, premieri, invenții, cercetări, praguri, virfuri, clipe de gândire, clipe de iubire, clipe de visare... Nu întodeauna am reușit să scriem despre toți acei prieteni de drum care poartă țara înaintea. Mulți nu s-au întâlnit în repertoriile aparute. Le cerem iertare și îi asigurăm că, totuși, se aflau acolo, cu numele lor comun. Nu simțim cu toții un chip, al fării și al timpului?

„Azi, ne-am făcut ordine prin carnetele ultimelor luni, înainte de a le așeza în „arhivă”, la „dosarul” anului 1987, și am descoperit atâtea portrete uitate.”

★
...Era o zi caldă, de octombrie. Neobișnuit de caldă. Prin fereastra deschisă pătrundea zgomotul fabricii, ritm scadant de instalații în mișcare. Bărbatul din fața mea oprește din când în când conversația și ascultă. „Este zgomotul ce-mi dă stare de liniște, îmi dă răgaz să mă gândesc la proiectele zilei de mine”.

Care proiecte?

Pină când am ajuns aici, n-am știut cum se fabrică uleiul din soia și ce drumuri ia. Am crezut că este cel din sticlă pe care îl cumpărăm de la „Alimentara”. Nu este așa, am aflat în fabrica de pe platforma industrială a Urziceniilor. Această legumă, de care se ocupă atâția agronomi ai lumii ca și ingineri în chimie alimentară și în biochimie farmaceutică, se prelucrează în trepte prin procedee tehnologice superfine, încet de la bob la lecitină sau la proteina vegetală pură este un drum industrial foarte lung, fiecare treaptă cu produsul ei. La Urziceni, în Ialomița, de 13 ani, de când fabrica de ulei din soia a intrat în producție, se prelucrează aproape toată recolta de boabe obținută în cele 10 județe producătoare. Furnizează ulei brut pentru uleiul alimentară (rafinat și combinat cu cel din floarea-soarelui la „Muntele” și „13 Decembrie” București, ori la „Olenia”-Podari, din jud. Dolj), ulei industrial pentru lacuri și vopsele, lecitină pentru industria de panificație, produse zaharoase și pentru margarină, lecitină și proteine pentru medicamente, precum și ultimul produs pe scara fabricației, dar de o valoare și o importanță deosebită — ștururile pentru zootehnie.

Bărbatul din fața mea, cel care mă înțiază în chimia și metamorfoza bobului de soia cu atâtă siguranță, nu este inginer chimist, cum credeam, este inginer electrotehnicist. A sosit în fabrică la un an după intrarea ei în funcțiune, direct de pe băncile facultății. El absolvise liceul în Urziceni, se născuse la câțiva kilometri depărtare, în Valea Măcrișului, și e bine să te întorci acasă, în Bărăgan, având unde să-ti folosești o diplomă universitară pentru tehnică de virf. Încă din stagiul, cu derogare, i se încredințează zestreă tehnică a întreprinderii utilizate automatizate, instalațiile

cele mai moderne la acea oră în domeniu. O fabrică de ulei este și ea cu „foc continuu”, lucrează zi și noaptea 11 luni pe an, iar în cealaltă au loc operații de diagnostic și tratament preventiv, au loc reviziile și reparațiile capitale. Medicamentul cel mai eficient este automatizarea. În 1982, inginerul șef mecano-energetic Dumitru Drăgan este numit director, dată de la care nicio dată fabrica din Urziceni n-a creat probleme și n-a apelat la alții să i le rezolve. Cu oamenii, cu planul, cu calitatea, cu beneficiile, totul e în ordine. Productivitatea pe lucrător este de peste 350000 lei pe an. Fierște, datorită automatizării.

— Și „proiectele pentru mine”?

— Unul se referă tot la automatizare. În vara aceasta am cerut, în sesiunea de repartiri un inginer automatist. Un tânăr, stăpîn pe ultimele cunoștințe în domeniu, care să introducă un suflu nou. I-am și dat tema de studiu și un proiect gata de pus în aplicare. Mai avem puncte pe fluxul de fabricație ce trebuie controlate printr-o înaltă aparatură automată de precizie. Sînt buclele de reglaj ale temperaturii la distilarea uleiului ce vor permite astfel să reducem consumul de abur, deci de energie și pe cel de benzină de extracție.

L-am și trimis pe tînărul inginer Florin Badea la Birlad, să aducă niște elemente pneumatice de automatizare ce se pretează instalațiilor noastre. Cu fiecare an, cu fiecare reparație capitală, am întinerit utilajele și instalațiile așa fel încît, nici 10 la sută nu mai seamănă cu ceea ce s-a cumpărat prin licență.

— Celălalt proiect?

— L-am încredințat tot unul stagiar. Unei fete, Inginera Mihaela Adam, energeticiană, absolută tot de la Iași. E vorba de o pompă de căldură de tipul celor de la Combinatul de fire sintetice Iași, cu care să recuperăm toată energia termică din apele tehnologice și de la condensatoarele de vapori de benzină pentru a o utiliza ca apă caldă menajeră și la încălzitul orașului, fără să se mai consume alt combustibil în centrala termică. Din toamna lui 1983, voi putea adresa locuitorilor orașului invitația „Cetățeni, consumați, vă rog, la discreție apă caldă!”. Vor avea suficiență, dat fiind necesarul nostru tehnologic, știut fiind că apa caldă nu se poate stoca.

★
...Și-a înălțat singur casa, de la temelie la acoperiș, sculptează în lemn, tăbăcește piei, croiește, coase haine și rochii pentru soția și fiica sa, repară pantofi, nu există meserie pe care să pună mîna și să n-o poată stăpîni. Fierște, toate acestea sînt hobby-ul său de timp liber, priecerea și inventivitatea sa, manifestîndu-se, mai cu seamă la locul de muncă. Simion Ilieș a venit în „Azomures” acum 22 de ani, după alți 17 trăiți la Făgăraș, tot într-un combinat chimic. A plecat de-acasă, din satul Cozma de pe Mures, la 15 ani „zicînd că-

tre mama, să mă lase la meserie, vreau să iasă din mîinile mele ceva”. A stat „în chirie” la un consătean, iar la serviciu se făcea umbra lui, pînă i-a furat meseria de strungar. Foarte repede și-a dat seama că „nu există nu știu și nu pot, dacă ai voință”. Cu instalațiile KELLOG, Combinatul de îngrășăminte chimice din Tg. Mureș a bătut recorduri absolute în nivele de producție obținute și prin parametrii consumurilor atît la fabricile de amoniac cit și la acid azotic, la uree și melamină, fiindcă au fost menținute în stare perfectă de funcționare. Fără opriri, fără poticneli și cîrpele. Și asta e posibil, fiindcă la „Azomures” există o veritabilă uzină mecanică, unde se poate construi, repara, recondiționa orice utilaj și orice piesă de schimb, oricît de complexe ar fi. Sufletul și creierul acestei uzine, cu citeva sute de oameni, este „nucleul de asimilări”, cum i se spune, iar sufletul și creierul acestuia sînt inginerul Teodor Lechințan, maistrul Alexandru Satmar și muncitorul specialist Simion Ilieș. Fără „nea Ilieș” nimic nu se face, el găsește soluții să se poată rezolva „acasă” tot ceea ce aparent nu se poate. S-a uzat ori s-a defectat ceva la o instalație, a apărut o stare de urgență, conducerea tehnică, de la șeful secției la directorul general, după caz și amplasarea situației, îi invită pe cei trei. După ce inginerul dă o idee, sugerează cum s-ar putea rezolva tehnic, toți îndreapță privirile spre „nea Ilieș”. „Auzi, bătrîne, poți face asta?”. „Să ne gândim — e vorba lui — vă dau răspunsul mine, sau peste o oră sau peste 5 ore”, cit crede el că ar avea nevoie. Și toată lumea știe că, așa cum a promis, a doua zi, după o oră, după cinci, va scoate din buzunarul salopetei o foaie de hirtie cu o schiță, sau chiar piesa, scula, dispozitivul necesar. „Așa a fost, îmi povestește, la Acidul 3”. (Vrea să zică la fabrica nr. 3 de acid azotic). „Se afla în montaj și lucrau aici specialiști străini, de la firma de unde importasem instalația. Nu mergeau lucrurile cu rotorul, piesa principală, nu se potrivea și gata. Nu erau în regulă niște toleranțe. Orgolioși — așa am fi fost și noi, nu?!” — nu voiau să apeleze la cadrele noastre, s-au tot chinat singuri, dar pînă la urmă, n-au avut încotro. Îl cheamă pe tovarășul inginer, din sul pe mine. „Băiețică, ai vre-o părere?”. „Imi zice, „Am”, îi zic, dar lăsați-mă pînă mine. Știam ce să fac, atunci în atelier n-aveam însă mașina de aalezat și frezat cu portal ce îmi trebuia să duc piesa la toleranțele necesare. Am făcut un dispozitiv pe care l-am atașat la strungul existent și împreună cu colegul Gavril Borșa, am lucrat de la șase seara pînă a doua zi la șase seara, cînd am rezolvat necazul”. Nu era un mărunțiș, era o problemă tehnică de microni. „S-a rezolvat perfect, zice, pentru că ștım carte și meserie”. Astăzi, în uzina de la „Azomures” se recondiționează chiar rotoarele în întregime. Văd, îmi arată, le pipăi o sumedenie de scule, dispozitive gîndite și meșterite de nea Ilieș și cu care se rezolvă numeroase probleme tehnice de finețe ale utilajelor din marele combinat chimic. Vreau să fac o glumă și-l întreb unde și-a lucrat salopeta? „La firma Simion Ilieș” îmi răspunde, cit se poate de serios și de adevărat.

CICI IORDACHE-ADAM ■

Dragostea pe care timpul n-a învins-o

Prima oară l-am întâlnit pe Dumitru M. Cristea în urmă cu cincisprezece ani. L-am cunoscut într-unul dintre momentele importante ale vieții: ieșirea la pensie. Atunci tovarășii lui de muncă din sectorul zootehnic al Cooperativei agricole de producție din comuna Băleni, județul Galați, au ținut să-l sărbătorească pe cel ce a fost timp de aproape două decenii un zootehnicist de frunte, cu fotografie afișată la panoul de onoare din centrul comunei, „om de aleasă cinste și o rară dragoste pentru animale” cum ținase să-mi precizeze Eroul Muncii Socialiste, Alecu Crăciun, președintele cooperativei.

Am stat în ziua aceea mai mult de vorbă cu Dumitru M. Cristea, „tînărul” pensionar. Cîte nu mi-a povestit despre munca și viața lui. Aș fi putut scrie o carte și nu „portretul” pentru care fusese trimis de ziar, material comandă fermă... „pînă în cincizeci de rînduri”. Erau bucurii, erau impliniri, erau și satisfacții autentice, dar erau și unele „dureri”. Că, așa este, nu poți să le ai chiar pe toate cite le-ai vrea!... Am reținut însă că fusese unul dintre primii țărani veniți în cooperativă și chiar primul care a criticat o anumite stare de lucruri: adică a unor lucrători străini de sat, angajați cu luna să îngrijească animalele din sectorul zootehnic, destul de „subțire și păgubitor” la vremea aceea.

— Pînă nu vom da sectorul zootehnic în grija oamenilor din sat, situația nu se poate îmbunătăți, a spus răspicat comunistul Dumitru M. Cristea, stîrind nedumerire și ușoare proteste în adunarea generală. Să ajungă „văcarul” satului, parcă nu-l prea trăgea inima pe nimeni! Animalele, a continuat el la fel de hotărît, au nevoie nu numai de hrană, ci și de dragoste, de blîndețe, de o îngrijire atentă, un „ochi” de stăpîn. Străinii sînt tot străini oricît de pricepuți ar fi în meseria asta!

Și ca să dovedească tuturor că ceea ce vorbea era gîndit și socotit de el, pentru că „asa trebuia”, chiar de a doua zi Dumitru M. Cristea a „lăsat” brigada 1 cimp, pe care o conducea de mai mulți ani, cu rezultate bune, și a luat în primire nu sectorul zootehnic cum credeau unii, ci douăsprezece vaci, apoi optsprezece, apoi douăzecișipatru pe care a început să le îngrijească atent, stînd în preajma lor multe ore din zi și din noapte. În numai cîțiva ani producția de lapte a „sărit” spre 2700, 2900, 3100 litri pe cap de vacă furajată. Pe atunci era ceva!

Din cîștigurile realizate Dumitru și-a ridicat casă nouă, chiar lângă sectorul zootehnic. Apoi a început să-și „aranjeze” copiii, care mai toți au lucrat pe lângă el „o vreme”. Pe Gheorghe l-a făcut zidar șamoto în marele Combinat siderurgic din Galați. Veronel s-a tras spre timplărie. Astăzi construiește blocuri de locuințe. Paraschiva muncește la C.F.R. Soțul ei este mecanic dieselist. Pe Janeta, fata lui cea mai mică, a

oprit-o în comună și a căsătorit-o cu un cooperator. „Să aibă cineva grijă de bătrînețea noastră” îmi precizase moș Dumitru, zimbînd gales. Era bunice și era fericit pentru asta.

Deci, în ceast pensionării Dumitru M. Cristea îmi vorbea despre un destin împlinit, o mulțumire sufletească ce își aveau izvorul într-o viață închinată muncii, cinstei, grijii pentru acutul obștei și a adevărului. Și, cum la despărțire oamenii își propun noi reîntîlniri, cînd ne-am strîns mîinile, mi-a spus simplu: „Dacă mai veniți prin comună, cam tot pe aici, prin preajma animalelor să mă căutați. O să aflați mai lesne cum să dați de mine!”.

Nu l-am mai căutat și anii s-au scurs. Zilele trecute străbăteam sectorul zootehnic al cooperativei agricole de producție din comuna Băleni cînd, Eroul Muncii Socialiste, Alecu Crăciun mi-a spus, zimbînd enigmatic :

— Am să vă fac o surpriză plăcută. O să reîntîlniți, muncind încă aici, un vechi cunoscut.

Nu mi-am dat seama despre cine este vorba pînă nu am dat cu ochii de moș Dumitru M. Cristea. Chiar el era. Mai impuținat, oleacă, la trup, dar tot așa de mare la suflet și statornic în dragostea sa pentru animale. Da, de cincisprezece ani de cînd a ieșit la pensie, răspunde de bucatăria furajeră a sectorului zootehnic, pregătînd la cel optzeci de ani ai săi, zilnic, hrana pentru opt sute cincizeci de bovine. O vitalitate deosebită alimentată continuu dintr-o dragoste pe care timpul n-a învins-o, din hărnicie, dintr-un spirit de bun gospodar. La întrebarea mea, plină de mirare, mi-a răspuns :

— Apoi, la noi românii, știți cum este? E greu pînă prindem rădăcina într-un loc. Nu ne mai desprind de acolo nici cele mai crîncene furtuni!

L-am întrebant despre foștii săi tovarăși de muncă pe care îi cunoscușem cu prilejul primei întîlniri. Mulți dintre cei care au format „prima generație” de îngrijitori în zootehnie la Băleni, au trecut în amintire: Alții, care au venit mai apoi, tineri abia eliberați din armată ca : Chirilă Costache, Tudor Spînu, Florin Ivan, „bat” acum spre cincizeci de ani. Sînt și novici ca : Toader Roșca, Emil Hurju, Ioana Popa care se află la primii pași. Tuturor Dumitru M. Cristea le-a fost și le este prieten, tovarăș de muncă și stătuitor. Acum a ajuns străbunic și e foarte mîndru de lucrul acesta. Ca să nu mai spun că are „o samă de propuneri, îmbunătățiri și noi rețete pentru furajarea vacilor de lapte, in-deosebi!”.

La cei optzeci de ani ai săi Dumitru M. Cristea este zilnic în comunicare directă cu oamenii, cu responsabilitățile sociale, are satisfacția muncii împlinite, trăiește bucuria utilității sale pentru cooperativă, pe-atru satul în care s-a născut și pe care l-a văzut înflorînd, an de an, sub ochii săi.

MIRCEA IONESCU ■

Sesizări, propuneri, soluții — un dialog fructuos între cetățeni și autorități

In cuprinsul paginii vom insera, cu precădere, de această dată, o serie de răspunsuri primite din partea unor instituții și foruri de resort cărora ne-am adresat în vederea soluțării propunerilor și cererilor formulate de către cetățeni. Cu încrederea și satisfacția, remarcăm și cu acest prilej solicitarea dovedită de aceste instituții și foruri, grija manifestată față de nevoile oamenilor, motive care ne determină ca, pe această cale, să le adresăm mulțumiri.

Consiliul popular al județului Hunedoara — Secția planificare, dezvoltare, organizare, prețuri și taxe, în legătură cu aspectele semnalate de Vasile Paraschiv — lucrător în cadrul Întreprinderii de gospodărie comunală și locativă Hunedoara — care ne relatează faptul că în starea de retribuire și în fișele de evidență a retribuirii, întocmite la această întreprindere, nu este consemnat numărul de ore prestate de către personalul muncitor, ne comunică următoarele: „Din cercetările întreprinse la I.G.C.L. Hunedoara, respectiv la Biroul financiar-contabilitate și compartimentul de normare, rezultă că situația sesizată de petiționar se confirmă. În urma măsurilor dispuse de conducerea întreprinderii s-a stabilit însă, ca pe viitor, la sfârșitul fiecărei luni să se afișeze situația orelor prestate, la loc vizibil, astfel încît întregul personal muncitor să fie în măsură să cunoască direct contribuția fiecăruia la realizarea tuturor sarcinilor de plan.”

Referitor la scrisoarea unui colectiv de sudori din cadrul I.A.C.P.B. — București, Brigada nr. 1, care ne-a solicitat relații privind acordarea de concediu suplimentar de odihnă pentru condiții deosebite de muncă, ne răspunde Ministerul Muncii — Direcția coordonării retribuțiilor în ramurile economice: „Concediul suplimentar de odihnă pentru condiții deosebite de muncă se acordă de către unități personalului a cărui activitate este prevăzută în lista publicată în Buletinul Oficial nr. 95/1968, numai dacă activitatea se încadrează în criteriile prevăzute de H.C.M. nr. 1149/1968 (art. 1). La punctul 36 din această listă, este prevăzută acordarea de 3 zile de concediu suplimentar pentru activitatea continuă de sudură electrică și autogenă, exclusiv sudura prin puncte și cap la cap. Ca urmare, unitatea este, aceea care, cunoscând concret condițiile în care se prestează această muncă, poate stabili dacă activitatea specifică a acestui colectiv se încadrează în criteriile reglementărilor menționate, deci, dacă cei vizați pot beneficia de concediu suplimentar de odihnă pentru condiții deosebite. În cazul unei eventuale nerespectări a acestor reglementări, de către întreprindere, semnatarul scrisorii se pot adresa organului ierarhic superior, care, potrivit prevederilor articolului 204 din Legea nr. 57/1974, răspunde de aplicarea în unitățile subordonate a prevederilor legale stabilite în domeniul retribuțiilor muncii.”

„Sint posesorul unui „Trabant 601 S” — ne relatează în scrisoarea sa Emurla Salehin din Medgidia, str. Lupeni, bl. C3, apart. 26 — și o defecțiune apărută la acest autoturism-mă determinat să mă adresez, în vederea remedierii ei, atelierului de reparatii al Cooperativei „Înfrățirea”, din localitate. Desigur, am rămas surprins cînd am aflat că, în unitate, deținătorii autoturismelor de acest tip nu beneficiază de asistență tehnică pentru simplul motiv că... nu există specialiști! Am fost îndrumat, deci, să mă deplasez la Constanța, la o unitate „service”; deci, un drum destul de lung, timp pierdut, benzină irosită în mod inutil — așa spune — pentru o măruntă reparație de citeva minute. Pentru că situația în care am fost pus nu prezintă un caz singular, aș dori să propun — în situația că nu există posibilitatea înființării unei secții de reparații pentru „Trabant” — trimiterea spre inițiere a citorva mecanici, care, la nevoie, să-i poată scoate din impas pe posesorii acestor mașini. De asemenea, inițiativa înființării în orașul nostru a unui magazin general de desfacere a pieselor de schimb auto

ar fi nu numai binevenită dar și realizabilă, cu atît mai mult cu cît Medgidia — oraș devenit pe zi ce trece tot mai frumos — poate oferi în acest scop și spațiul comercial adecvat.”

Două propuneri nu numai interesante, dar și justificate, cărora forurile de resort le vor afla, credem, rezolvarea firească!

Pentru Tudorina Bătu din București, Bd. Iosip Broz Tito nr. 40, bl. C13, apart. 47, sect. 3, un răspuns sosit din partea Consiliului popular al sectorului 3 al Capitalei: „La scrisoarea dumneavoastră prin care solicitați scutirea de contribuția în muncă, stabilită conform Legii nr. 1/1985, vă comunicăm că analizînd cererea și actul medical justificativ, din care rezultă că „vi se contraindică orice fel de muncă”, s-a stabilit — de către Comitetul executiv al Consiliului popular al sectorului 3 — scutirea dumneavoastră de prestarea acestei contribuții.”

Și, un ecou la unul dintre materialele publicate: Întreprinderea de Transport București — Exploatarea transport autobuze ne comunică: „Referitor la articolul „Șoferul grăbit”, apărut în revista dumneavoastră nr. 1687 din 16/10/1987, în care este sesizat faptul că șoferul autobuzului cu nr. 31 B 7912, aflat în circulație pe traseul liniei 133, nu a oprit regulamentar în stație pentru a prelua călătorii, avînd de asemenea și o atitudine necorespunzătoare, vă informăm că, din cercetările efectuate rezultă că șoferul în cauză se numește Vasile Balaciu și este încadrat la Autobaza Nordului. Fapta acestui conducător auto a fost analizată în comisia de disciplină a autobazei amintite, care a hotărît sancționarea sa prin diminuarea retribuției cu 10 la sută pe timp de o lună și reducerea corespunzătoare a coeficientului de acord global. Cazul a fost prelucrat cu întreg personalul de mișcare din autobază, în vederea evitării pe viitor a unor asemenea acte de indisciplină. Menționăm că în atenția conducerii unității noastre se va afla și în continuare preocuparea vizînd asigurarea unui transport în comun de calitate.”

Consiliul popular județean Hunedoara — Direcția pentru probleme de muncă și ocrotiri sociale: „Adresîndu-se dumneavoastră în scris, Ioan Nicolae Bacalete din Hațeg, str. Aurel Vlaicu, bl. 6D, apart. 34, arată că a fost bolnav, internat într-un sanatoriu TBC în perioada 11.09.1986 — 1.02.1987, iar unitatea la care este încadrat în muncă — C.P.A.D.M.—Unirea — nu i-a achitat indemnizația legală pentru incapacitate temporară de muncă. În vederea soluționării acestei probleme, trecîndu-se la verificarea și analizarea aspectelor sesizate, prin prisma prevederilor legale, s-a constatat că Ioan Nicolae Bacalete are dreptul la indemnizația de boală și că plata acesteia trebuie efectuată de către unitatea la care este încadrat. Cooperativa de producție, achiziții și desfacerea mărfurilor Unirea, unitatea în cauză, nu a achitat aceste drepturi deoarece nu a solicitat și deci nu a obținut sumele necesare. Abia la data de 14.10.1987, prin adresa nr. 1150, a solicitat, în mod documentat, suma respectivă, iar Oficiul de asigurări sociale și pensii de „stat din cadrul direcției noastre a luat în evidență cererea unității, urmînd ca potențialul să i se asigure drepturile sale legale.”

Ministerul Construcțiilor Industriale — Departamentul pentru construcții în străinătate — ARCOM: „Referitor la scrisoarea semnată de Ioan Timofte din București, str. Nicolae Sebe nr. 4, bl. L11, et. 7, apart. 40, sect. 3, vă facem cunoscut următoarele: în baza actelor medicale eliberate de Spitalul clinic al constructorilor — Dispensarul policlinic București și la propunerea comisiei sociale, Biroul executiv al ARCOM București, în ședința din 3 noiembrie a.c., a hotărît ca toate cheltuielile ocazionate de sosirea lui I. Timofte din străinătate înainte de termen, pe caz de boală, să fie suportate de ARCOM București. De asemenea, am comunicat potențialului să se prezinte pentru a i se res-

titui suma imputată. Menționăm că soluționarea acestui caz a necesitat o perioadă mai îndelungată de timp, deoarece tov. Timofte Ioan nu a reușit să prezinte la ARCOM acte medicale justificative. Ca urmare, am solicitat unității medicale competente relații cu privire la starea sănătății acestuia, atît la plecarea în străinătate, cît și la sosirea în țară, iar certificatele medicale trimise au clarificat modalitatea rezolvării cazului.”

Procuratura județeană Olt: „Vă facem cunoscut că în urma apariției articolului intitulat „Pe banii oamenilor și pe motorina statului” în numărul 44 al revistei dumneavoastră, am dispus ca Miliția județului Olt să efectueze cercetări penale contra persoanelor ce se fac vinovate de situațiile descrise în articol, sub aspectul infracțiunilor de abuz în serviciu și delapidare.”

Din scrisoarea semnată de Nicolae Roșu din București, str. Izvorul Mureșului nr. 9, bl. D9, sc. C, apart. 21, sect. 4 — un om pe care iubirea de frumos îl îndeamnă, se pare, să poartă adesea prin locuri ce-l satisfac setea de cunoaștere a realizărilor deosebite ale oamenilor săi — aflăm că în orașul Caransebeș, pe strada Mureș Mic, la numărul 11, județul Caraș-Severin, locuiește un om dotat cu remarcabile calități artistice. Este vorba despre meșterul croitor Ionel Măran, care — după părerea semnatarului scrisorii — este nu numai croitor, dar și un inzestrat creator de artă capabil să confecționeze cu neîntrecută iscusință o mulțime de obiecte de strictă necesitate sau artizanale, casa acestuia transformîndu-se într-un veritabil muzeu. Felicitîndu-l pe „meșterul Măran” pentru frumoasele sale îndeletniciri, îi urăm, la rîndul nostru, zile senine pentru a-și putea continua vreme îndelungată activitatea cu aceeași pasiune!

Ministerul Educației și Învățămîntului, referitor la scrisoarea profesorului Gh. Chioșoiu Mihai de la Școala nr. 1 din Fundulea, județul Călărași — care solicita detașarea sa în județul Bacău — ne informează că Inspectoratul școlar al județului Călărași și-a dat acordul în această privință, iar în județul Bacău, conform dorinței sale, i s-a oferit post la Școala Răchitiș-Strungari. Tinărului profesor îi dorim succes la noua sa catedră!

Consiliul popular județean Brăila — Direcția generală pentru agricultură: „În urma sesizării prin dvs. a faptului că în satul Dedulești, comuna Mircea Vodă, solicitați sprijin pentru a fi încadrat în muncă la C.A.P. Mircea Vodă, arătînd în același timp că aproape toate conducerea unităților agricole de pe raza acestei comune refuză să îl încadreze. În urma cercetării aspectelor relatate s-a constatat însă că i s-a oferit post la ferma zootehnică din comuna Suțești, aparținînd I.A.S. Mircea Vodă, post pe care potențialul l-a refuzat, pretextînd că acest loc de muncă nu se află pe raza comunei amintite. Ulterior, revenind asupra hotărîrii sale inițiale, Viorel Ilie s-a prezentat din nou la I.A.S. Mircea Vodă pentru a primi postul pe care îl refuzase, dar nu a mai putut fi încadrat, postul fiind ocupat între timp. Cu toate acestea, pentru soluționarea cererii sale, s-a dispus încadrarea acestuia conform pregătirii sale profesionale, la C.A.P. Mircea Vodă.”

„Referitor la scrisoarea cu nr. 9451/1987, adresată dumneavoastră de Mihai Martiuc din Roman, str. Tudor Vladimirescu, bl. 13 A, sc. D, apart. 44 — se menționează în răspunsul primit din partea Ministerului Sănătății — Direcția asistenței medicale — vă facem cunoscut că, din poziția conducerii Ministerului Sănătății, cabinetul de specialitate oftalmologie din policlinica Spitalului Roman a

trimis pacientul pentru internare la Spitalul Militar Central din București, pentru investigații și tratament de specialitate oftalmologic.”

În legătură cu soluționarea situației locative a familiei Bogdan din Piatra Neamț, Aleea Ulmilor, bl. 31, sc. A, apart. 5, Consiliul popular al municipiului Piatra Neamț ne comunică: „Semnatarul scrisorii, Iuliana Bogdan, este încadrat la Întreprinderea de tricotaie Piatra Neamț, este căsătorită, are un copil și solicita repartizarea apartamentului de la adresa menționată, unde locuiește în prezent fără forme legale. Deși s-a constatat că petenta nu figurează pe tabelul de priorități al unității unde lucrează — fiind încadrat de numai 10 luni — pentru a i se acorda sprijin, s-a stabilit repartizarea apartamentului solicitat întreprinderii de tricotaie, care, la rîndul său, a acordat apartamentul familiei Bogdan.”

Cu aceeași înțelegere față de solicitările cetățenilor, ne răspunde și Consiliul popular județean Giurgiu, în legătură cu rugămintea exprimată de Marioara Gebăilă din Giurgiu, Șoseaua Alexandriei nr. 7, bl. A 6, apart. 3: „Petiționara este încadrată la Întreprinderea pentru contractarea, achiziționarea și păstrarea produselor agricole Giurgiu, dar locuiește, împreună cu cei doi copii minori, într-un apartament din fondul locativ de stat, aflat în administrarea Trustului I.A.S. din localitate, apartament care a fost atribuit inițial fostului său soț. Trustul I.A.S. Giurgiu a introdus acțiunea de evacuare, iar Judecătoria Giurgiu, prin sentința civilă nr. 2322 din 6 august 1987 a admis acțiunea, obligînd-o pe Gebăilă Marioara să elibereze acest apartament. Avînd în vedere situația familială deosebită a petiționarei, există posibilitatea ca aceasta să locuiască în continuare în apartamentul atribuit fostului soț, iar Trustului I.A.S. Giurgiu să-i fie repartizat un alt apartament din fondul locativ de stat. În vederea soluționării situației relatate în scrisoare, s-a cerut trustului amintit să renunțe la evacuarea Marioarei G., acestuia urmînd să-i fie repartizat un alt apartament.”

Direcția generală pentru dezvoltarea construcțiilor de locuințe social-culturale și administrație locativă: „Referîndu-ne la articolul apărut în revista „Flacăra” nr. 40 sub titlul „Cine aplică legea?”, vă comunicăm următoarele: în urma verificărilor întreprinse, s-a constatat faptul că între cele două familii, Dinulescu și Silviu, din str. Frunțașului nr. 14, sect. 1, au existat nenumărate neînțelegeri în legătură cu delimitarea dreptului de proprietate asupra terenului ce formează curtea imobilului. În acest sens, părțile au hotărît judecătorești rămas definitive, pe care, potrivit legii, le pot pune în aplicare prin executorul judecătoresc I.C.R.A.L. Pajura, respectiv S.G.L. nr. 2 a executat dispozițiile Deciziei nr. 799 din 20.06.1986 a Consiliului popular al sectorului 1 al Capitalei, prin demolarea celor două magazii construite de Silviu Nicolae fără autorizație.”

Întreprinderea de transport București: „În legătură cu nota apărută în revista dumneavoastră cu nr. 1636 1987, vă informăm că de curînd, punctul terminus din zona centrală a liniilor 516, 513, 517 de maxi-taxi a fost reamplasat pe Bulevardul 1848 în locul fostei stații de troleibuze.”

Primum de la Consiliul popular județean Maramureș: Din discuțiile purtate cu conducerea unităților Exploatare de carieră Baia Mare și I.P.I.C. — C.F. Baia Sprie, a reușit că pentru anul 1988 Centrala de construcții căi ferate București a constituit fonduri necesare pentru achitarea primelor prevăzute pentru depășirea planului la export și a fost transmi-

se unității, iar pentru anul 1987 sînt în curs de perfectare și rezolvare. Menționăm că la data de 31 octombrie 1987 au fost deja achitate sumele convenite celor care au executat produse pentru export pe anul 1986.

Întreprinderea județeană de gospodărie comunală și locativă Argeș, dînd curs solicitării cetățenilor din blocurile 1—7, zona Cîmpineanu—Pitești, ne răspunde că pînă în prezent sînt montate 81 de contoare ITRD Pașcani, urmînd ca alte 50 de contoare să fie montate imediat ce furnizorul va onora comanda IJGCL Argeș. Preconizăm ca toate punctele termice din municipiul Pitești — se precizează în răspuns — să fie contorizate cu aceste tipuri de aparate. Conducerea asociațiilor de locatari participă direct la citirea indicatorilor acestor aparate care se dovedesc de o bună precizie.

Papina realizată de CONSTANTIN BALACIU

Poșta redacției

Biala Ioan — Iași, Jurca Petru — com. Brănișca (Hunedoara): Adresați-vă în scris librării „Cartea prin poștă”, 79701 București, str. Pitar Moș nr. 5, sector 1. ● **Păcelean L. Ștefan — satul Calapăru, com. Borăscu (Gorj):** Pentru a beneficia de lot ajutorat, trebuie să fiți membru cooperat și să lucrați efectiv, îndeplinindu-vă numărul minim de norme stabilit de adunarea generală. ● **Juncănuș Dumitru — Iași:** Potrivit prevederilor art. 4 din Legea 22.1969, nu poate fi gestionar cel condamnat pentru delapidare, chiar dacă a fost grațiat. ● **Dumitrescu Ana — București:** La dosarul pentru înscrierea la examenul de admitere în învățămîntul superior, cursuri serale, nu interesează repartizarea, ci adevărul care să dovedească faptul că sinteti încadrat în muncă. ● **Pancu Emilia — Motru:** Nu este posibil și nici nu v-am sfătuit să încercați. ● **Ciolac Ramona — Timișoara:** Nu le cunoaștem adresele, dar, fiți siguri, cîntărețele respective știu că sînt iubite și prețuite. Altfel, ce le-ați mai putea comunica? ● **Ferencz Hidikó — Miercurea Ciuc, Drezaliu Crișan — satul Tîrlești, com. Poștești (Prahova):** Legal este să primiți alocația începînd din luna următoare celei în care ați depus dosarul pentru stabilirea acestui drept. ● **Gavril Florinel — satul Lunca, com. Borca (Neamț):** Toate casele de filme își au sediul în Piața Științei nr. 1, sector 1, București. ● **Onceru Marius — Constanța:** Nu trebuia să meditați îndelung. Întotdeauna cînd vă adresați cuiva, e normal să vă recomandați. La orice oficiu poștal găsiți Catalogul publicațiilor care apar în țara noastră și la care vă puteți abona. ● **Anechiță Vasile — Rovinari:** 1) Dacă aveți într-un an 12 zile de concediu fără plată, în luna în care vă luați a 13-a zi, pierdeți dreptul la alocația de stat pentru copii. 2) Discuția cu juristul întreprinderii. ● **Ursaru Dumitru — Roman:** Vă sfătuiam să vă încadrați în muncă pe postul ce v-a fost oferit de către D.P.M.O.S., pentru a vă putea prezenta la Comisia de expertiză medicală și recuperare a capacității de muncă. ● **Jianu Constantina — com. Piatra Olt (Olt):** De la Direcția generală asigurări sociale, pensii și asistență socială din Ministerul Muncii s-au dat indicații D.P.M.O.S. a județului să vă programeze pentru înscrierea la pensie pentru limită de vîrstă. ● **Acatîncă Lucia — Iași:** Consiliul popular al orașului Siret înțelege să acorde tot sprijinul tovarășei Stronschi Gabriela și ficei sale. Trebuie însă neapărat să se ajute singură, în primul rînd, rezolvîndu-și problemele de familie și de sănătate.

REGHINA VÂRVICI

● „Flacăra” nu ia în considerare scrisorile anonime și nu primește acte originale. Scrieți-ne cît mai concis. Și nu uitați să vă iscăliți. Precizați eventual telefonul unde vă putem găsi. Audiențele se țin zilnic între orele 11—14.

Creatorii întâmpină Conferința Națională a partidului

Cultura românească în slujba perfecționării omului

POEM PENTRU PATRIE

Cîntec

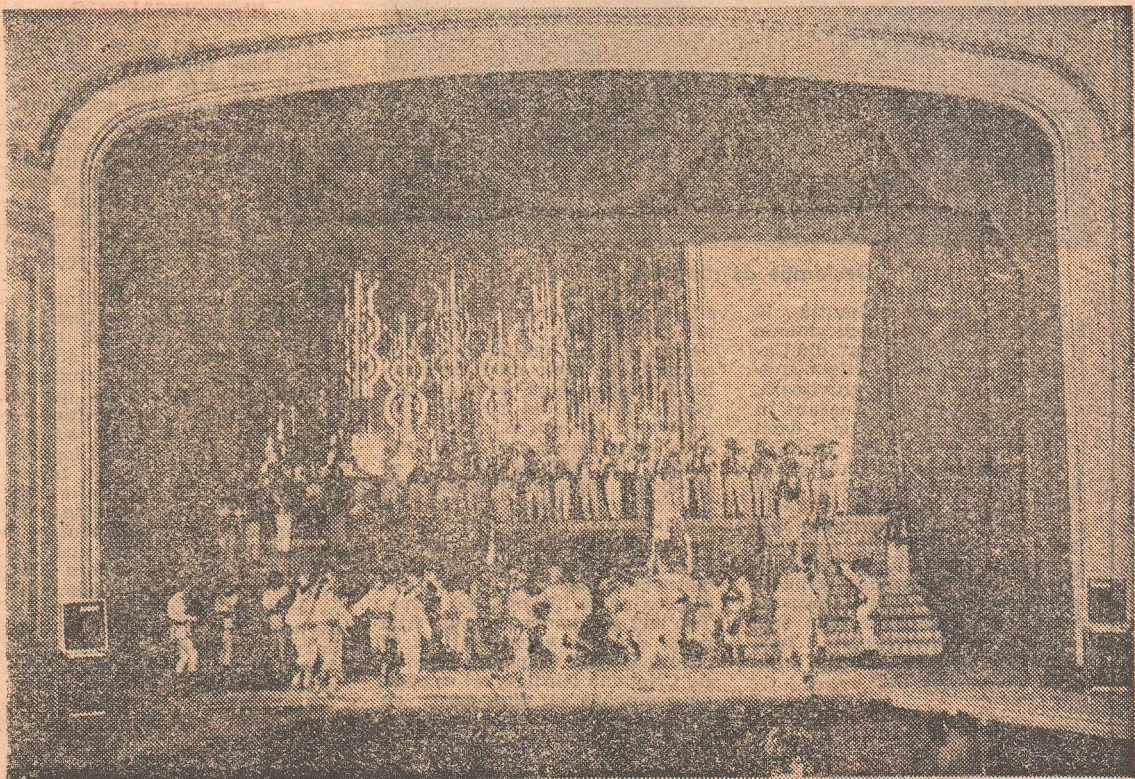
Mi-e dor de 'o iarnă cu multă zăpadă
Să tulbure liniștea, s-aducă fiori
Din clopotul nopții pe lume să cadă
Colindele noastre de sărbători

Cu Lipani și Vitorii prin sate moldave
Să brăzdăm cu plugul, adinc în pământ
Din Siret să se-audă pin' la Tirnave
Cîntecul nostru, cîntecul sfînt

Să cadă nămeții pe munții Carpați
Pe brazi să vibreze lerului-ler
Să trecem lumina prin ochi dilatați
Să trogem colindul pină la cer

Vinul să sară-n carate bătrîne
Aburească piinea la prînzul străbun
Pacea din teaca limbii române
Să lumineze colindul român !

DIONISIE DUMA ■

Fotografie de ELENA GHERA ■

Artă și conștiință

Dintotdeauna, cultura și artele nu s-au manifestat în sine. Inspirate de fenomenele realității, ele se întorc în realitatea vieții, luminând sinteze și semnificații ce aprind pentru a implica conștiințe în însuși procesul continuu al devenirii.

Astfel, raportul artă-conștiință, se înscrie în procesul complex al educației generale. Aș desprinde de aici rolul și importanța conștiinței artistului, căci mutațiile de conștiință (de atitudine și mentalitate, de caracter, de gând, de vorbă și faptă) petrecute la tot pasul în societatea contemporană, multilateral dezvoltată, fixează repere fundamentale și în conturarea creației artistice. Pentru a le surprinde în întreaga lor complexitate, prin cunoaștere și înțelegere, artistul nu-l mai ajung astăzi doar talentul și intuiția, oricît de mari ar fi ele ori de puse în valoare, ci și un foarte bogat bagaj de cunoștințe politice, istorice, filosofice, estetice, chiar economice și tehnico-științifice, însușite, desigur, în ansamblul dialecticii și interdependenței lor.

Inclin să cred că dezvoltarea social-politică și tehnico-științifică, dezvoltarea multilaterală socialistă a adus în arte o sete nestăpînită de autocuprindere a tuturor problemelor și ideilor noi cu care omul obișnuit se află azi în contact. Unii autori de cărți, de piese de teatru, de scenarii de film, de pildă, înghesuie într-o singură lucrare cam tot ce aud ei în dreapta și stînga c-ar fi la ordinea zilei... Și fac acest lucru cu un soi de voluptate „enciclopedică”, puțin atenți la rigoarea estetică, la specificitatea „genului”, ca și cum important ar fi numai CE spunem, nu și CUM spunem, transformînd astfel întregul lor demers creator într-un „depozit” de varii informații și intenții nesustinite artistic.

Transfigurarea artistică a marilor idei, a ideilor-forță, dinamizatoare pentru societate, ține fără îndoială de gradul în care opera exprimă ideologia unei epoci, propagînd-o, mobilizînd conștiințele pentru atingerea celor mai înalte idealuri, dar depinde și de modul în care știm noi, inspirați de ele, să reconstituim vibrant cele mai caracteristice situații, dimensiunile specifice ale vieții și oamenilor zilelor noastre. Ține deci de iscusința profesională, de măiestria, de talentul investite. Așa s-au născut și marile opere clasice și universale ce-au înfruntat veacurile, constituindu-se azi într-un nepieritor tezaur.

Iată de ce cred cu tărie că miracolul teatral nu-l vom găsi niciodată în amănuntul nesemnificativ, în faptul divers și efemer, în „bombardamentul” informațional și mărunțiturile existenței cotidiene, ci numai în ceea ce poate cu adevărat revigora structura fapturii umane. Avem nevoie, cred, de piese de teatru adevărate și îndrăgitoare, păstrătoare a celor mai frumoase virtuți ale neamului, ale limbii române, piese capabile să formeze cu adevărat o nouă cultură, socialistă, care să ducă mai departe cele mai frumoase tradiții ale culturii moștenite, naționale și universale.

GEORGE MOTOI ■

Imn studentesc

Ampla manifestare artistică pe care studenții din centrele universitare București, Cluj-Napoca, Iași, Timișoara au dedicat-o Conferinței Naționale a partidului și celei de-a 40-a aniversări a proclamării Republicii a transformat scena Operei Române într-un adevărat amfiteatru.

Patronată de Uniunea Asociațiilor Studenților Comuniști și Ministerul Educației și Învățămîntului, manifestarea a cuprins vernisajul celei de-a IV-a editii a Concursului național de afiș

politic cit și un bogat și semnificativ spectacol numit Imn studentesc pentru țară, pentru partid. Fie că e vorba de mijloacele de expresie ale artei plastice, de poezie, muzică sau dans, atît expoziția cit și spectacolul au un mesaj unic: adeziunea tineretului nostru la viziunea pașnică și constructivă a celor mai înalte idealuri ale patriei, conștiința responsabilității care apasă pe umerii generațiilor viitoare în menținerea în lumea de mîine a unui climat fertil de

muncă și colaborare pe planeta noastră.

Majoritatea studenților prezenți în expoziție și spectacol sînt laureați ai Festivalului artei și creației studentești, expresia lor artistică prin care au impus manifestării de la Opera Română un înalt nivel valoric dovedește bogatul potențial de forțe creatoare ale generației tinere, încrederea în resursele nelimi-

(Continuare în pag. 11)

ION ZUBAȘCU ■

NICULAE STOIAN:

„Sînt un poet al zilelor
care devin istorice”

— Cum doriți să începem convorbirea, Nicolae Stoian ?

— Dacă-mi permiți, stimate coleg, Nicolae Grigore Mărășanu, deopotrivă, ca și mine, poet și gazetar, salahor al paginilor de plumb, cum îmi place mie să numesc, innobilînd-o, profesiunea noastră zilnică, aș începe dialogul printr-o constatare și modestă și îndreptățită că eu m-am autodefinit foarte exact în cartea Fișă personală, apărută la începutul deceniului

7, drept „poet al zilelor care devin istorice”.

— Din acest preambul vă atrag atenția, Nicolae Stoian, decurg cel puțin două întrebări, una despre istorie, iar cea de a doua despre vizionarism.

— În ce privește istoria, ea mi-a apărut totdeauna drept un jurnal de front al unui neam vechi iubitor de pace. Front înseamnă, ca să citez un cunoscut diction, la război ca la război, este necesară o disciplină de

fier, în orice moment. De aceea mi se pare extrem de importantă sublinierea făcută în acest sens de secretarul general al partidului, tovarășul Nicolae Ceaușescu: „A fi revoluționar înseamnă să-pui mai presus de toate interesele partidului, ale poporului și să lași la o parte orice interese de ordin personal.

(Continuare în pag. 15)

GRIGORE MĂRĂȘANU ■

Eroi ai zilelor noastre în filmul românesc

Arta și realitatea, concepte pe care nu doar bunul simț ci și argumentele esteticienilor, ale teoreticienilor le-au așezat, de multă vreme, într-o relație reciproc antecică, reprezintă și termeni fundamentali definind o relație esențială pentru creația contemporană. S-a dovedit, de fapt, de zeci și zeci de ani, că până și zborul aparent nestingherit al imaginației, chiar și alunecarea în căștile oniricului sint, de fapt, controlate permanent de radarul fără greș a ceea ce se numește „simțul realității”. Punct de pornire și element de control, realitatea este, așadar, materia primă a oricărui act de creație.

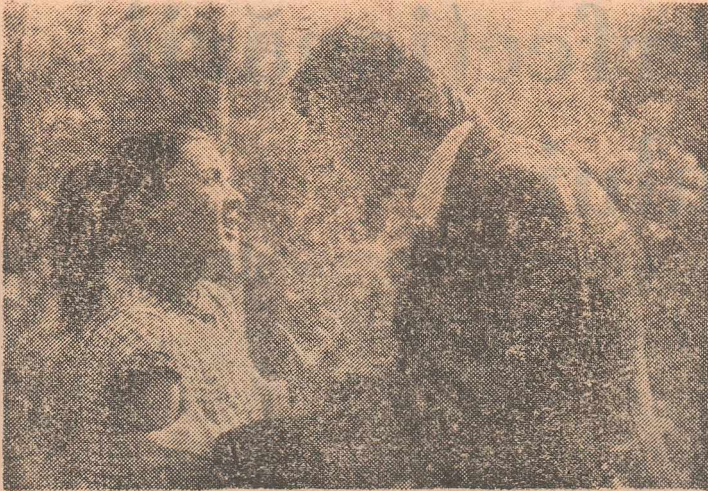
E deci firesc ca o artă cum este cea a filmului — născută tocmai din aspirația secretă de a „concura” realitatea, de a o recrea cu intenții artistice — să așeze această dualitate artă-realitate în centrul exigențelor sale. Filmul românesc își măsoară realizările mai ales în funcție de adecvarea la acest raport. A descifra „tainele”, semnificațiile realului, a căuta răspuns la

întrebările omului modern, a risca chiar soluții pentru dilemele sale — a devenit deja una dintre cele mai complexe aventuri.

Sînt mai bine de două decenii de cînd realitatea — ca teritoriu de prospecție cu mijloacele creatorului cineașt (și nu numai!) — a devenit un bun comun. Cu cită prierpere se înfăptuiește această misiune, aceasta depinde de harul fiecărei generații. Filmul — gen eminent epoc — își poate desigur verifica durabilitatea în timp și prin puterea de a impune personaje. Cine sînt eroii filmului românesc al zilelor noastre? Unde se așază ei în raport cu o posibilă galerie reală de oameni ai zilelor noastre? Iată ceea ce ne-am propus să prospectăm în dezbateră care răspunde nu numai unei firești asumări conștiente a importanței rolului educativ ce revine artei în general, ci și mai ales repetatelor sublinieri făcute în documentele de partid de către secretarul general al partidului,

tovarășul Nicolae Ceaușescu: „Cinematografia trebuie să constituie pentru poporul nostru o adevărată oglindă în care să se exprime sintetic, în formă artistică, rezultatele creației și eforturilor sale — și care totodată să fie cunoscută și peste hotare realizările noastre în construcția socialistă”.

Am invitat să participe la acest dialog în paginile revistei atât pe beneficiarii imediați ai filmului românesc contemporan — oameni al muncii la întreprinderea de medicamente și coloranți „Sintofarm”, cit și un specialist — criticul de film Călin Căliman, în speranța unei confruntări de opinii care să sugereze unele din direcțiile receptării producției noastre cinematografice, pornind de la premisa că, mai ales în aceste zile premergătoare Conferinței Naționale a partidului, scrutarea cu responsabilitate a rezultatelor obținute în acest domeniu în ultima vreme nu poate fi decît profitabilă.

Declarație de dragoste

O zi de muncă obișnuită la întreprinderea de medicamente și coloranți „Sintofarm” din Capitală. Deși preocupările oamenilor muncii de aici gravitează, cum e și firesc, mai degrabă în jurul secretelor chimiei decît în jurul artei filmului, dialogul pe această din urmă temă a găsit aici nu numai interes, ci și competență, exigență, claritate a ideilor. Din convorbirea mai largă — realizată cu sprijinul prompt și avizat al secretarului Comitetului de partid, Gheorghe Antoniu — am desprins patru opinii, diferite prin aria de interes, convergente însă prin votul spontan acordat calității.

Cu sinceritate despre tineret

„Mă interesează, firește, filmul românesc în general. Mă bucur pentru orice reușită și, în gînd, încerc să bănuiesc șansele pe care le-ar avea într-o competiție internațională. Cînd că filmul românesc are mari disponibilități și excelenți profesioniști și că, deci, merita din plin atenția și preocuparea noastră.

Cum e și firesc mă apropii cu precădere de filmele destinate tinerilor. Pot să spun că mai ales aici anii din urmă ne-au adus bucurii. Liceenii și Declarație de dragoste, ale regizorului Nicolae Corjos vor rămîne, sînt sigur, prototipurile ale sincerității. Deși nu mai am chiar vîrsta protagoniștilor, am regă-

sit cu mare plăcere problemele adolescenței, într-o lumină adevărată — cea lumină care tinde să facă din niște mici personalități, încă tulburi, oameni adevărați. Tinerii din film, ca și profesorii lor sau părinții, reușeau să se integreze, fără dificultăți, universului nostru al fiecăruia. Nu e întîmplător faptul că aceste filme au făcut și fac încă săli pline. Secretul nu poate fi decît această sinceritate, acest firesc care anulează distanța dintre noi, spectatori, și ceea ce se întîmplă pe ecran. Tot aici aș pomeni un alt film cu și despre adolescenți: Al patrulea gard lingă debarcader, de Cristiana Nicolae, mi se pare, de asemenea un film care, cu toată poezia lui, ne face să gîndim puțin asupra problemelor vîrstei de trecere, ca să zic așa. Nu ne este, nu ne poate fi indiferent cum sînt tinerii noștri. Și de fapt ei sînt așa cum sîntem, la rîndul nostru.

Un alt fel de a vedea tinerețea — mai puțin cu poezia și mai mult cu proza (sau de ce nu poezia?) muncii, a vieții dure a șantierelor țării a fost Salutări de la Agigea. Nu-mi amintesc acum regizorul acestui film, dar vreau să spun că eroii săi, tineri, la început de drum, mi se par posibili, sînt chiar tinerii de lingă noi, cel puțin unii dintre ei și filmul ne ajută să-i vedem mai bine.

Prețuiesc foarte mult filmele făcute de Sergiu Nicolaescu și regret că tema pe care ne-ați propus-o nu-mi îngăduie să le aduc în discuție.

Cred însă că se poate spune că mulți dintre eroii filmelor sale de război sau din serialul cu comisarul Moldovan ne-au rămas în memorie tocmai pentru că privesc istoria dinspre noi, dinspre timpul prezent. Danda Udrea, inginer chimist)

Adevărul care înfrumusețează

„Ceea ce cred că a învățat foarte bine filmul românesc în ultimii ani este într-adevăr tinerețea. Și cred că e semn bun. Faptul că unele filme au avut una sau mai multe continuări — mă gîndesc la cele pomenite de colegul meu, realizate de Nicolae Corjos, dar și la serialul „bobocior”, al lui Mircea Mureșan sau la cel al lui Francisc Munteanu, Buletin de București și Căsătorie cu repetiție — demonstrează că au fost filme de succes. Cu eroii lor — tineri ai zilelor noastre, cei mai mulți aflați pe pragul vieții adevărate ca profesioniști confruntîndu-se cu dificultățile dar și cu satisfacțiile repartiției — spectatorii au dorit să se reîntînească. Cit despre Liceenii, care în unele privințe a întrecut succesul cu Declarație de dragoste, scotesc că este mai ales un film util. Am avut prilejul să observ reacția tinerilor aflați la vîrsta eroilor din film, conducînd niște grupuri de elevi în calitate de ghid. I-am văzut nu numai încințați, dar parcă și înfrumusețați de ceea ce vedeau. (Constantin Balaur laborant chimist).

O șansă: actorii

„Cred că prima șansă a filmelor noastre sînt actorii. Avem actori foarte buni, care reușesc să facă uneori mai mult decît și-au propus regizorul și autorul scenariului, dintr-un personaj. Mie îmi place de pildă foarte mult Mircea Diaconu. Îl scotesc unul dintre cei mai înzestrați actori ai generației lui. Nu reușesc să-mi imaginez ce ar fi fost Buletin de București și Căsătorie cu repetiție fără farmecul său, fără umorul cald, fără simplitatea lui cuceritoare. Mă bucur deci de fiecare dată cînd îl reîntînesc pe ecran. Mă bucur însă la fel de mult și cînd am prilejul să „adopt” un actor necunoscut pînă atunci. Bănuiesc că pentru realizatorii jumătate din succes e asigurat

cînd în distribuție sînt prezente vedete de talia lui Gheorghe Dinică, Jean Constantin, Mircea Albulescu și alții. Apare însă și situația inversă: de ce numai ei? Nu cumva ne-am obișnuit — și noi și cineaștii — așa de mult cu ei încît e de ajuns să vedem pe generic Sebastian Papaiani și să ne închipuim că va juca rolul unui șmecher cu inimă bună, al unui panglicar, sau, în cazul lui Mircea Albulescu același și același activist tăios și principial? Nu cred că e bine. Pot merge la film ca să-l văd pe Gheorghe Dinică, dar evident din curiozitatea de a-l vedea mereu altfel!

Deci, cred că n-ar fi rău să ne întîlnim și cu actori mai puțin cunoscuți, eventual de la teatrele din provincie, unde probabil că sînt destule talente. (Mihai Dișiu, muncitor electromecanic).

Filmul — mereu mai aproape de noi

„Ultimul film românesc pe care l-am văzut este Secretul lui Nemesis, de Geo Saizecu, în care Gheorghe Dinică face un excelent rol. E o comedie satirică, foarte bine interpretată de toți actorii și care, deși critică anumite tipuri umane, anumite situații, știe să rămînă un film deconectant, plăcut. Îmi amintesc, de asemenea, un alt film, de această dată pe un subiect mai sobru: Clipa de răgaz. Nu-mi amintesc regizorul (Serban Creangă, n.n.) — dar am reținut personajul interpretat de Ștefan Iordache — un director de centrală indus-

triază, pentru că avea prestață și era în același timp un om pur și simplu, cu probleme de suflet, cu necazuri. Aș putea să înșir aici mai multe titluri și personaje care mi-au rămas în minte, în ultima vreme, din filmele românești. De pildă Promisiuni, de Elisabeta Bostan, reluat de curînd la televiziune, un film despre familie, despre părinți și copii, foarte instructiv și în același timp foarte cald, foarte adevărat. Roluri de neuitat fac acolo Maria Ploaie, Ion Caramitru, Mircea Diaconu, L un film de care-ți amintesc, care te pune pe gînduri. Am văzut însă și multe filme din care memoria n-a păstrat mai nimic. Subiectele au ajuns să mi se amestece în amintire, personajele se pot muta cu ușurință dintr-unul într-altul. E limpede că ele n-au prins adevărul, sinceritatea, firescul. Scriitorii care au compus scenariul s-au documentat, fără îndoială, dar n-au ajuns să știe mare lucru despre oamenii unui loc de muncă, despre posibilele lor probleme, despre.

Pentru fiecare dintre noi viața e un amestec de întrebări și răspunsuri, de reușite și eșecuri; e și firesc să căutăm în artă — în cărți, în filme, în piesele de teatru — dacă nu rezolvarea lor, măcar unele clarificări. Pentru oamenii de azi, așa de prinși în problemele prezentului, nu e nimic mai important decît prezentul, decît ceea ce se întîmplă în jur. Așteptăm așadar de la autorii noștri de filme să fie mereu mai aproape de noi”. (Marian Georgescu, inginer mecanic).

Anchetă realizată de TANIA RADU

Cale liberă

Deloc întîmplător, primul film socialist al cinematografului noastre, Răsună vales, aducea pe ecran două „personaje” structuralmente noi în peisajul românesc al artei a șaptea: brigadierii și șantierul. Sînt aproape patruzeci de ani de atunci, adică aproape atîția ani cîți are și Republica, dar filmul acesta al unui alt timp artistic inaugura o relație de mare însemnătate pentru evoluția și autodefinirea cinematografului național (pentru evoluția și definirea oricărei cinematografii): aceea dintre film și actualitate, dintre ecran și viața noastră cea de toate zilele. Poate că în primele filme românești socialiste această relație era doar — cum să-i spunem? — „generică”, dar o dată cu trecerea anilor, și îndeosebi în cei 22 de ani care au trecut de la Congresul al IX-lea al partidului, cineaștii noștri și-au propus (și adeseori au izbutit să extragă din realitatea de gînd și faptă a țării tot mai semnificative biografii contemporane, capabile să vorbească spectatorilor de azi și de mâine despre fărâșirii unui timp de amplitudinii fără precedent ale

construcției materiale și spirituale. Biografia filmului românesc de actualitate este strîns condiționată de capacitatea de convingere și de emoționare a acestor biografii contemporane aduse pe ecran. Dacă reparcurgem istoria cinematografului național vom desprinde multe astfel de biografii extrase din cotidianul existenței, și cer

tinerii contemporani, porneau, de fapt, o „luptă cu inerția”, specifică timpului nostru de înnoiri în conștiințe, pe care alte și alte filme reprezentative ale anilor următori au susținut-o cu argumentele altor și altor biografii inspirate din actualitate. Un film ca Subteranul, a cărui acțiune se desfășura în lumea spectaculoasă a petroliștilor, își

propunea să „foreze” în adînc de conștiințe. Într-un film ca Explozia își făceau loc pe ecran fapte autentice de eroism cotidian. „Școala vieții”, în viața unui tînar, constituia obiectul unui film de referință precum Filip cel bun. Trei destine contemporane, fiecare cu „semnul” său, se întîlneau în Cursa. În Zile fierbinți era schițat portretul unui director de șantier naval. Trei surisori secrete, care își desfășura acțiunea, deaseme-

nea, în mijlocul unui mare colectiv muncitoresc, era o pleoacă pentru curajul opiniei, în timp ce Proprietarii propunea spectatorilor o dezbateră pe tema triplei calități de proprietar-producător-beneficiar a omului muncii în societatea contemporană. Un film precum Casa dintre cîmpuri înfățișa biografia unui tînar inginer agro-

ecran de către cineaștii, pînă în prezentul imediat, cînd un film precum Cale liberă ne vorbește despre constructorii metroului bucureștean, iar Vulcanul stîns (cu interesanta sa poveste de viață) ne poartă în lumea geologilor. Cele mai izbutite filme ale anilor noștri, și printre ele filme politice precum Puterea și adevărul sau Clipa, ne-au demonstrat că „tema” nu este întotdeauna suficientă pentru realizarea unor pelicule convingătoare și puternice despre oameni, fapte și gînduri contemporane. Avem nevoie pe ecran de tot mai multe personaje care să reprezinte noul societății românești contemporane, personaje semnificative, complexe, nuanțate, animate de problematica vieții reale, personaje credibile, consistente, cu farmec, capabile să stîrnească ecou în conștiința unui public larg. Sînt deziderate pe măsura generoaselor responsabilități comuniste a filmului în societatea contemporană, răspundere — deopotrivă — social-politică, morală, filosofică și estetică.

CALIN CALIMAN

Biografii contemporane

scuze cititorilor dacă exemplele vor fi oarecum întîmplătoare. Cu mulți ani în urmă, un film precum Aproape de soare își propunea să vorbească despre un tînar de la țară care și-a dorit să devină ofelar, „aproape de soarele” cuptoarelor. Alte filme de actualitate realizate acum două decenii, Diminețile unui băiat cuminte să zicem, sau Un film cu o fată fermecătoare, sau Reconstituirea, aducînd în prim-plan destinul unor

propunea să „foreze” în adînc de conștiințe. Într-un film ca Explozia își făceau loc pe ecran fapte autentice de eroism cotidian. „Școala vieții”, în viața unui tînar, constituia obiectul unui film de referință precum Filip cel bun. Trei destine contemporane, fiecare cu „semnul” său, se întîlneau în Cursa. În Zile fierbinți era schițat portretul unui director de șantier naval. Trei surisori secrete, care își desfășura acțiunea, deaseme-

nom, deschizînd, practic, o serie lungă de filme (mai mult sau mai puțin originale) despre tinerii ingineri agronomi confrunțați cu problemele satului contemporan și angrenați în conflictul dintre bine și foarte bine care a devenit — cum să-i spunem? — „generic” pentru o parte a filmelor noastre recente. Dinspre ieri spre azi, numeroase alte exemple ne stau la îndemînă pentru a ilustra biografiile contemporane aduse pe

Vitrina cărților

Editura „Eminescu” scoate în seria aparițiilor sale spectaculoase cu care ne-a obișnuit în ultima vreme, de recuperare a valorilor și moștenirii noastre culturale de referință mondială, un volum al muzicianului Marcel Mihalovici, **Aminții despre Enescu, Brâncuși și alți prieteni**, ediție alcătuită cu un studiu introductiv și comentarii de Valeriu Răpeanu, note și traduceri de Alice Mavrodin. Volumul cuprinde interviuri realizate cu Marcel Mihalovici despre cei doi titani ai sculpturii și muzicii românești, prețioase

mărturii ale muzicianului despre alte personalități ale culturii contemporane cu care a colaborat, cit și omagiile de conștiință ale unor oameni de valoare ai culturii mondiale și românești care l-au apreciat ca om și artist.

● Volumul 5 din ediția de **Opere E. Lovinescu**, îngrijită de Maria Simionescu și Alexandru George, cuprinde, ca și cel precedent, cronici, articole diverse, studii, pagini polemice publicate mai ales în perioada 1911—1915.

● În colecția „Momente și sinteze” a Editurii Minerva, Ioan Vultur semnează volumul **Narațiune și imaginar**, al cărui obiect îl constituie „genul literar fantastic sau, cu o sintagmă utilizată în mod curent, literatură fantastică”. Lucrarea este gândită în două părți distincte, din care avem în față deocamdată primul volum: „Demersul din partea in-

ții reprezintă o abordare sistematică a fantasticului din unghi generic, în timp ce cea de a doua aspiră să fie o istorie a prozei fantastice ro-

mânești”. **Narațiune și imaginar** este așadar debutul unui critic literar cu vădit apetit teoretic, care alege să dezvolte în prima sa carte una dintre cele mai spinoase zone ale teoriei literare, din perspectiva conturată, „de o teorie a comunicării literare, de o pragmatică literară, ficțională, aflată deocamdată în faza ei inițială. În acest sens — precizează autorul în **Cuvint înainte** — încercarea noastră este atrasă de ideea de a analiza în volumul de față dimensiunile specifice ale genului fantastic în funcție de interdependențele care formează convenții la nivelul instanțelor de producere și recepțare...”.

● **Picătura de ploaie**, recentul volum de versuri semnat de Irina Mavrodin, e străbătut — precum o linie melodică de sunet fundamental — de figura retragerii, a utopos-ului interior. „Printre roze / o casă / ca o stea strălucitoare / ca o cană cu lapte / lumina își revărsa // unde este?” (**Printre roze**); „In ea / precum vițelul / în burta vacii / am stat / casa era o vacă albă / lapte ne-a dat / cel cu care ne-am hrănit / cel în care ne-am scaldat” (**Cintec**). Versul caută simplitatea, o anume candoare, pe care „coregrafia” versului o așază într-un abia simțit duel cu autoironia. Accente expresioniste („E un loc / foarte verde / inconjurat / de un gard / foarte drept foarte negru / cu o foarte înaltă poartă / în mijloc / strâns înfășat / tipă / de mii și mii de

ani / un copil / după malcă-sa moartă” (**E un loc**) se împletesc într-o stranie muzicalitate, al cărei semn exterior este armonia și a cărei interioară răsfîngere devine revelația: „calc peste gemete sfinte / frunzișuri suferă lent / prin rădăcini bucuoase // și mă lovește în față / pumnul roșu al toamnei / un singe fericit / îmi curge din nas // mă tăvălesc prin ceață / mai cred în tot ce / mi-a rămas / spune-mi tu mie iubite / cum va fi ziua noastră de-apoi / iluminate / gurile noastre / vor bea poate / ultimele ploii” (**Anotimp**). **Picătura de ploaie** (Editura „Cartea Românească”, 1987) e unul dintre cele mai frumoase volume de poezie ale acestui an.

● Editura Academiei R.S.R.

publică lucrarea lui Victor Botez **Comunicare și valoare în presă** prezentată de Dumitru Ghișe: „Pornind de la (...) considerații generale de ordin teoretic, demonstrând nu numai determinările istoric-sociale ale presei, ci și necesitatea de stăpânire și dirijare umanistă a acestora, autorul examinează cu pertinentă câteva aspecte fundamentale legate de ziar ca purtător și creator de valori. Aș releva ca deosebit de valoroase considerațiile făcute cu privire la redundanța informației în presă, la rolul pozitiv sau negativ pe care îl poate juca această redundanță. Punând în valoare, cu discernămint critic, o întinsă bibliografie, lucrarea dezvoltă o întreagă fenomenologie a infor-

mației de presă, funcție de genurile în care este prezentă (știre, fotografie, interviu, reportaj, fotoreportaj, eseu etc.). **Comunicare și valoare în presă** este astfel, după cum subliniază aceeași prefață, „un punct de pornire nu numai promițător, ci și deschizător de perspective generoasă”.

● O amplă culegere de studii a apărut de curind la Editura Cartea Românească. Ea se intitulă **Lucian Blaga — cunoaștere și creație** și cuprinde nu mai puțin de 35 de texte, grupate sub următoarele teme: **Cunoaștere filosofică și creație metafizică, Cunoaștere științifică și creație culturală, Cunoaștere antropologică și creație noologică și, în sfârșit,**

Blaga, omul. Coordonatorii volumului sunt Dumitru Ghișe, Angela Botez și Victor Botez.

TANIA RADU ■

Cronica literară de Romul Munteanu

Justiția și literatura

De ce nu, vom spune noi? Prin caracterul său integrator, era firesc ca romanul din epoca noastră să abordeze și un asemenea subiect. Se știe doar că societatea se bazează de milenii pe norme orale și scrise, iar abaterea de la norme și mai ales **anormalitatea** sint sancționate de opinia publică și de rigorile legii.

Cînd a intrat în acest spațiu literar, Ștefan Dimitriu (**Tineretea lui Bogdan Irava**, Cartea Românească, 1987), nu a găsit un teren neexplorat. Dimpotrivă. De aceea, căile sale de abordare a acestei teme, amenințate de stereotipie, presupuneau de la început un notabil efort de înnoire asupra perspectivei în care inscrie mecanismele societății, ca și o opțiune pentru un tip de discurs mai puțin uzitat.

Există toate temeiurile să credem că Ștefan Dimitriu a meditat suficient de mult asupra structurii scripturale și ideatice a cărții sale, concepută în același timp ca roman al justiției, roman al puterii, cronică de moravuri și roman al formației și al construcției.

De la început autorul proiectează prin cupola cărții sale un ecran luminat de ideea de **lege și dreptate**. De aceea comportamentul personajelor din acest roman nu poate fi înțeles în mod adecvat fără a le raporta la aceste valori elementare ale umanității.

Intriga cărții a fost concepută ca o suită de anchete (cele mai multe esuate) efectuate de procurorul Bogdan Irava și ceilalți oameni ai legii. Și fiindcă numeroase anchete rămîn fără epilog (decizie), ele se transformă în niște „dosare tragice”, consemnate de procuror în memoriile sale. Dar procurorul din romanul lui Ștefan Dimitriu nu vrea să facă literatură, memoriile sînt pentru el un act de defulare, o mărturie a neputinței de a-și împlini rolul real în societate.

Romanul **Tineretea lui Bogdan Irava** se deschide prin exprimarea unor deziderate, care presupun un personaj în acțiune ce nu se simte însă în stare să-și transforme gesturile în acte. Enunțuri ca: „Și totuși în noaptea asta mi-am început, iată, memoriile...”. „Scriu, din 1957, de cînd mi-am terminat facultatea, numai rapoarte oficiale. Mi-am creat cum se spune un stil...” sînt urmate de optativele ezitării: „Mă gîndesc, bunăoară, că aș putea să încep exercițiul cu descrierea încăperii în care mă aflu...”. „Mi-ar veni mai la îndemînă să descriu cămăruța pe care o împart cu trei colege...”.

Peste toate acestea revine frecvent o întrebare cu diferite modulații: „Cine sînt eu Bogdan Irava” sau „Unde mai ești tu Bogdan Irava?”. Întrebările procurorului sînt tipice pentru cineva care-și pierde identitatea sau trece printr-o profundă **criză de conștiință**.

Dar recursul la memoriile care nu erau menite să devină literatură, ci depunere de mărturie tainică, pe marginea unor „dosare tragice”, cum se explică? Ei bine, de ce n-am recunoaște că intriga sinusoidală a cărții este tensionată de la început, contextul uman creat de relațiile dintre indivizii indicînd mereu, alte creșteri și căderi. În microclimatul imaginat de Ștefan Dimitriu autoritatea creează un permanent baraj între **idee și faptă, realitate și aparență**. Cînd oamenii din acest orașel de cîmpie, abia ieșit din sat, nu mai au acces la **fapte** se retrag în **aparență**, iar relațiile dintre ei se instituie ca **forme imuabile**. Orice călcare a formei instituite este considerată ca o trădare și sancționată. Orice dorință de schimbare, de înnoire se configurează ca o deformare a formei acceptate, ca o **perturbare** a stării de liniște, de **aparență armonioasă**.

În această oază de verdeață, lumea pare să fi încremenit pentru totdeauna în anumite forme ierarhice, supravogheate cu grijă de autoritate. Treptele ierarhiei sînt structurate de autor ca o piramidă. În vîrfurile ei se găsește „amiralul” (secretarul de partid) cum este acesta denumit într-un limbaj marinăresc, sediul rațional fiind și el botizat ca atare (amiralitatea). Amiralul apără legile pămîntului, liniștea, facerea fără înnoiri perturbante. Asupra acestora veghează colonelul (Banu), procurorii, plutonierii etc. Instrumentele sînt șefii de gospodărie, cooperative de lapte, întreprinderi de minerit, ferme de oi etc.

Culoarea preferată a localnicilor este **verdele** agricol, **cenășul** industrial fiind și el socotit un factor perturbant al legilor pămîntului. Amiralul este și el un pasionat după **verdele** agricol. Semnele pasiunii sale sînt **Casa grădinarului**, iar adevărata retragere în aparență (utopie) o constituie marile sere (inexistente). Intriga romanului coboară spre anii 50 și urcă spre mijlocul deceniului VI. În acest timp este adus Bogdan Irava procuror la raion. Încercător în rolul său de om al legii, noul procuror începe să „citească” realitatea prin anchetarea unor cazuri și cercetarea unor dosare. În felul acesta realitatea de suprafață (roză, verde, armonioasă) va ajunge să fie dublată de una tragică, iar legea apare din ce în ce mai puternic ancorată de **oamenii fără-delege**. O fată săracă își abandonează copilul din flori, găsit mort. Un miner se distrează periodic spîrgînd oglinzi în restaurant sau cumpărînd toate biletele de la un cinematograf. Un frate îl ucide pe altul (Cain-Abel) crucificîndu-l pe o scară. La o fermă de oi mor foarte mulți miei, care căpătaseră, de fapt, altă destinație. Dar puține anchete realizate de Bogdan Irava pot fi duse pînă la capăt. Toate cele care tulbură aparența calmă a orașului, dezvăluie răni sociale mari sau nereguli financiare grave sînt stopate de **amiral** în mod direct, iar recalitrantii sînt confrunțați cu primele reguli ale **retoricii torturii**, enunțate de colonel. Or, fișele indivizilor neliniștiți, dormici de înnoire, nesupuși, sînt primele argumente de persuasiune, folosite de colonel ca a introduce în retorica torturii. Informațiile pot fi trucate și manipulate. Dificilă rămîne doar confruntarea cu fișa albă, inocentă.

Personajele au astfel biografiile lor reale sau imaginare din care autorul face literatură. Intriga cărții este în continuă expansiune teritorială și morală. Între idee — faptă — decizie — responsabilitate — culpabilitate, treptele de situare a individului sînt extrem de numeroase. Dincolo de personajele pitorești (bunica, unchiul Milan, Iulian-Hentiu, Cleopatra) se situează oamenii tari (Amiralul, Horga, gazetarul, colonelul) candidii slabi procurorul Irava (apaticii instrumentali etc.).

Dar într-un roman al formării și al deformării, al noii structurări deconstructive, se colorează o superbă cronică de mentalități. Și cînd placa turnantă a orașului se schimbă (Horga îl înlocuiește pe amiral și termocentrala se realizează), omul care simte nevoia să ia totul de la început este **procurorul**, trecut de la starea de abulie la faptă, cînd lumea noastră începuse să se primenească.

Cartea lui Ștefan Dimitriu este o excelentă lecție despre angajare și responsabilitate, concepută de un autor dăruit să scrie literatură bună și persuasivă.

(Urmare din pag. 9)

tate de creație și simțire ale filonului național — garanție sigură a unui viitor inepuizabil în ceea ce privește miza de frumusețe și valoare a poporului român.

Realizarea acestei manifestări este rodul colaborării unor forțe diverse de pe întreg cuprinsul țării: Institutul de Artă Teatrală și Cinematografică, Universitatea, Conservatorul de Muzică, Institutul de Educație Fizică și Sport și Casa de cultură a studenților „Grigore Preoteasa” din București cit și Institutul Politehnic din Iași, Facultatea de Medicină din Craiova, Casele de cultură ale studenților din Cluj-Napoca și Timișoara. Succesul deplin al mesajului artistic exprimat fiind în același timp și o apreciere a meritelor și reușitelor tuturor cadrelor didactice care au știut să-i educe și să-l formeze de-a lungul anilor pe acești tineri întru frumusețe și valoare.

Spectacolul prezentat a cuprins un montaj literar „Patria și cîntecul sînt nemuritoare”, gîndit armonios în interferența dintre cuvîntul inspirat și sunetul

de pian sau flaut, un bogat recital de piese corale puse sub genericul „Oda Eroului. Omagiu” în care prezența masivă a unor coruri ca „Gaudeamus” (București), „Armonia” (Iași), „Intermezzo” (Cluj-Napoca), „Pro arte” (București), sau corul Facultății de medicină din Craiova

Imn studentesc

a creat un dialog polifonic între forțe și stiluri diferite dînd verticalitate spectacolului și prin soluția plastică a scenografiei. Momentul folcloric realizat cu participarea ansamblurilor artistice ale Caselor de cultură din centrele universitare a dat greutate manifestării prin autenticitatea ritmurilor din toate zonele etnografice ale țării, prin bogăția și curățenia impecabilă a costumelor și repertoriilor sintetizînd în unitatea aceluiași

mesaj diversitatea inepuizabilă a formelor artei noastre populare, vitalitatea ei nesfîrșită.

A urmat în succesiunea gîndirii scenice de ansamblu montajul muzical-coregrafic „Planeta albastră, un univers al păcii și speranței” în care cunoscutul grup „Song” s-a interferat cu evoluția grupurilor de dans tematic și contemporan creînd prin mijloacele specifice ale expresivității coregrafice un moment de elevată aspirație spre puritate și ideal. Montajul literar-muzical „Partidul — Ceaușescu — România” a încheiat acest spectacol rotund în realizarea căruia s-a recunoscut experiența unor tehnicieni care au gîndit scena ca imagine plastică unică, spectacolul ca pe un întreg echilibrat în ansamblul său, eliminînd retorismele de prisos.

Întreaga manifestare a studenților susținută la Opera Română este o expresie vie a atașamentului, a unității de simțire și acțiune, a înaltei responsabilități prin care generația tînără înțîmpină apropiatele evenimente — Conferința Națională a partidului și cea de-a 40-a aniversare a proclamării Republicii.

„Miorița”

„Maternitate”

„Trepte istorice”

Forme sub scoartă de copac

„Înțelepții satului”

Locuia lângă pădure. Îi plăcea să caute printre rădăcini frumusețea „dăltuită” de natură pentru a-și împodobi casa. Dar lemnul l-a chemat înăuntru, dincolo de scoartă, acolo unde există forme nebănuite, de unde numai un artist le poate dezvălui sau, cum spune el, „poate da viață totală lemnului”. Așa a pornit, în urmă cu unsprezece ani, cu dalta spre inima lemnului, Alexandru Perța-Cuza, pe vremea când era încă miner la Săsar. Atunci, a hotărât că nu îi este de ajuns să descopere rădăcini cu valoare estetică și că vrea să scoată la lumină imagini de sub scoartă de copacilor. Și tot atunci, minerul venit din satul Rozoz, de lângă Tîrgu Lăpuș, s-a înscris la Școala populară de artă din Baia Mare, avîndu-i ca profesori pe Dumitru Ciocotîșean și Carol Kadar. Aici, în atelierul școlii, sculptorul Vida Géza i-a îndrumat tălșul dăltii pe robustetea lemnului. Și de la el a rămas cu aceeași cioplitură lăsată nefinisată, care dă plasticitate unei lucrări.

Palmareșul premiilor sale începe cu ediția a doua a Festivalului național „Cîntarea României”. La prima ediție nu a participat, considerînd că nu este încă suficient de pregătit pentru a putea crea o lucrare valoroasă. A migălit totuși pentru sine, hors concours, pentru a se verifica într-o posibilă competiție. Ediția a doua i-a adus satisfacția locului II pe țară, pentru lucrarea „Unirea 1918”. De acum nu se va mai lăsa mai prejos: la ediția a treia și a patra, locul I cu „Sărbătoarea minerilor” și, respectiv, „Înțelepții satului”, la ediția a cincea, locul III, cu „Unirea”, iar la ediția a șasea, de anul acesta, a intrunit sufragiile juriului care i-a acordat locul I, pentru compoziția „La stîină”.

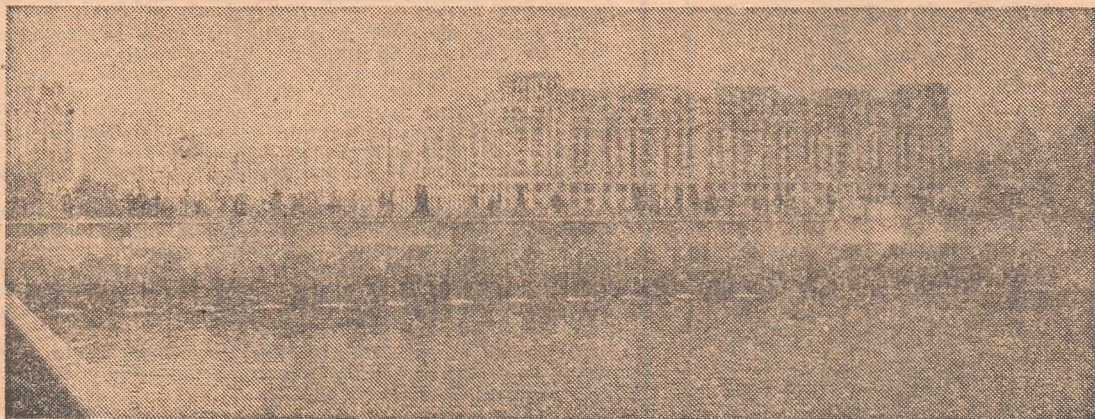
Alexandru Perța-Cuza a fost invitat să participe la cîteva tabere sindicale de sculptură și pictură unde a lăsat mărturie lucrări monumentale din lemn, pe care le putem întîlni în stațiunea Izvoarele din Poiana Soarelui („Bucuria muncii”), în Pa-

ring („Întîlnirea cu cel dragi”), în Săcelu, județul Gorj („Familia minerului” și „Fereastra soarelui”).

Drumul artistic urmat de acest sculptor amator, unul dintre atîtea mii, n-ar fi fost posibil fără ampla mișcare de idei și climatul creat de Festivalul național „Cîntarea României”, adevărat factor catalizator în promovarea talentelor autentice, în cazul de față un talent format sub îndrumarea unor artiști avizați dar cu deprinderi și pasiune pentru artă seculară care a făcut din porțile de Maramureș, din sculpturile de Săpînța minuni ale lumii. Festivalul național „Cîntarea României” a creat climatul de afirmare al artistului. Iar artistul aparține vremii sale prin frămîntări, prin sursa de inspirație, prin destinația operei. Nu întîmplător statuile lui Alexandru Perța-Cuza reprezintă figuri din istoria patriei sau minerii din bazinul Maramureș.

VICTOR RADULESCU ■

Dîmbovița în fotografii

Cu jumătate de an în urmă revista Flacăra publica pe două pagini reportajul patetic al unui cunoscut scriitor despre demnitatea pe care riul Dîmbovița și-a cîștigat-o în noua sa albie ca riu tutelat al Capitalei. Pe atunci, pe vremea acelor pagini poetice — tulburătoare adevărate de conștiință a unui scriitor angajat — amenajarea Dîmboviței ajunsese în Piața Unirii. Scriu sintagma temporală „pe atunci”, ca și cînd ar fi vorba despre niște îndepărtate vremuri istorice, aflate la mare distanță în timp de clipa prezentă, și deodată realizez că percepția temporală se modifică și ea în funcție de modificarea spațiului.

Marile prefaceri prin care trece Capitala noastră în acești

ani se petrec într-un ritm atât de accelerat, geografia devine istorie cu o viteză atât de mare, modificările spațiale au o accelerație atât de vizibilă încît timpul însuși pare că s-a dilatat pe măsura lor și cînd te întorci în urmă, sau te oprești o clipă să-ți tragi sufletul, constai că între Dîmbovița din Piața Unirii de astăzi și cea de-acum, din Vitănița, care se îndreaptă — cu adevărat se îndreaptă — în noul ei corset de beton spre ieșirea glorioasă din Capitală, n-au trecut decît cîteva luni și ai aceeași senzație a dilatării timpului pe care o trăiești cînd te întorci acasă dintr-o călătorie.

Iată, deci, că n-au trecut decît cîteva luni de cînd am publicat reportajul amintit, un-

Parafa autenticității

Un destin literar și de conștiință cum este acela de care a avut parte Mihail Cruceanu înseamnă, chiar prin sine însuși, îndeajuns de mult într-o cultură. Când însă timpul — acel timp prieten, de sprijin, și nu „cenzorul” nemilos al faptelor noastre — are cu adevărat răbdare, totul dobândește o altă lumină, mult mai cuprinzătoare, mai limpede, într-un fel, exemplară.

Pentru poetul Mihail Cruceanu — născut acum o sută de ani, la Iași, exemplar este întii de toate modul în care poezia și-a aliat resursele unei conștiințe civice și politice de remarcabilă tinută. E un lucru mai puțin știut faptul că poetul simbolist — despre care în 1941, la apariția Istoriei literaturii române de la origini până în prezent, G. Călinescu spunea că „atează simbolurile cu o delicată tehnică poantiliistă”, citind câteva versuri publicate în revista *Viața nouă* — fusese vicepreședinte al Congresului Partidului Socialist din 1921, participând astfel direct la nașterea Partidului Comunist Român, la 21 mai: că autorul volumelor de versuri *Spre cetatea zorilor* (1912), *Altare nouă* (1915), *Fericirea celorlalți* (1920), *Laudă vieții* (1945), *Poezii alese* (1957), *Versuri* (1968), *Poeme alese* (1974) a fost și unul dintre cei mai activi gazetari de stînga (a condus ziarul interbelic *Socialismul*); că se numără printre fondatorii Societății filologice din București; că a fost ani și ani director general al Casei Corpului Didactic, avînd o îndelungată experiență la catedră (atît ca profesor secundar, cit și ca universitar) etc.

Intr-un veac de existență — mai ales cînd aceasta nu s-a pus la adăpost de iureșul întimplărilor — „Iestul” amintirii devine o garanție a supraviețuirii. Mihail Cruceanu a semnat, cum era și firesc, și un volum de memorialistică — *De vorbă cu trecutul* (1973), adăugînd astfel o nouă greutate pe talerul realului devenit literatură (alături de două volume de povestiri, atîșe și ele, de fapt, de aripa poetice).

Intr-un secol de viață timpul a devenit deopotrivă literatură și realitate. Pentru amîndouă, semnătura lui Mihail Cruceanu e o parafă de autenticitate.

T. MIHAI

Schiță pentru un poem

M-a sunat, cu mai multe zile în urmă, cărturarul Ciprian Zaharia, omul ce are în veghe ctitoria Bistrița, ca să-mi spună că sus, în munții Neamțului, ninge.

Noi doi avem obiceiul (sau darul) de a ne transmite vești aproape neverosimile.

— Vino, mi-a spus în primăvară, pătura de argint de la Văratec halucinează verde.

Și eu, peste o săptămînă, de la Brăila: — Sosesc cocorii. Deocamdată trec Dunărea numai țipetele lor.

Și acum a nins în munții Moldovei.

Ar fi trebuit să fiu, împreună cu Ciprian Zaharia, la Bistrița și să privesc lung și în dulce risipire în fantasmale ninsorii — acolo, ninsoarea fiind de o ființă cu vechimea neamului nostru. Căci tot la Bistrița, într-un alt sfîrșit de an, mai tînăr decît cel în care așteptăm să intrăm, am gîndit rîndurile cu care am încheiat un roman: Ninge dintr-o lume în alta, pămîntul năzuînd spre stele, ninge într-o lumină violetă — ieșiți în prag, spre seară, și priviți: ninge sau cad din cer pereți de mîndăstire? — ninge ca și cum ai fi munte și te-ar mîroși căprioarele ca să te povestească dacă ești bun de fin, bun de izvoare și de adăpostit pui de ciută sub brazi.

Și acum, din nou, ninge lin peste Ozana lui Creangă și Vovdenie a lui Sadoveanu. Ninge peste Bistrița Mușatinilor — Alexandru cel Bun, Ștefan cel Mare, Petru Rareș, Lăpușneanu — și mi-ar place să fiu lingă poarta din zidul mîndăstirii prin care Petru Rareș, împresurat de turcii lui Soliman Magnificul, s-a pierdut spre cetatea Ciceului din Transilvania, ca să se întoarcă mai puternic în scaunul Moldovei.

În fereastră de taină a odăii mele, sub care stau și lucrez, și la care răzbat numai glasurile prietenilor, cărturarul Ciprian Zaharia mi-a zidit cel dintîi colind al anului:

— Vino, sus în munții Neamțului ninge.

FANUȘ NEAGU

Culorile luptei pentru idee

Parcă-l văd și acum, la Păltiniș, cu mersul molcom, înalt, rășchirat, cu miinile la spate, căzută ușor peste gînduri ca un țărăn din Ardeal căruia i-a încolțit în cap o idee și-i musai s-o nătoarcă pe-o parte și pe alta, pînă cînd ideea va zbura gata coaptă din cămările gîndului. Parcă-l văd cu pălăria englezească fin cadrilată, pășind alene, adus puțin de spate, săpînd fintini imaginare în pămîntul aspru de dinaintea pașilor, cu pecetea de mare intelectual luminindu-i chipul și așa destins, senin. Doar zăpada vremuind îi mai intra uneori pe sub hainele ponosite ale zilei, iar bocancii trăgeau parcă tot greul pămîntului sub tălpile sale. Bătrînul „mag” trecea neturburat prin natură și prin lume atent, desigur, la tot ce se întîmplă în natură și în lume și-ndeosebi în juru-i, aureolind cu prezența sa.

Și-a ales ca spațiu predilect de viață muntele, un spațiu deschis ideilor aspre ca lama de brici. Un spațiu curat unde judecata de valoare îmbracă haina ideii originare, ne-a propus un spațiu caracteristic, distinctiv în cultura noastră. Ne-a propus însă și o viziune originală asupra ființei, detașată de structura arhetipală. Constantin Noica își pune adevsea întrebări sieși, pune întrebări sfredelitoare în numele ființei românești aflată nu o dată în cumpăna vremurilor dar niciodată sub vreme.

În scrierile sale sînt cercetate, cu ochi atent, cu spirit treaz, izbînditor, aspecte ce tîin de felul nostru de-a fi, de-a gîndi, de-a vieții sub mersul unui soare încă bun, oblăduitor. Felul de-a fi dintotdeauna al românilor, adică, ospitalieri, de-a fi ei înșiși. Nemaînțîlnita, proverbiala ospitalitate românească. Este vorba de partea cea mai însemnată, cea mai adîncă și imaculată a ființei românești din care izvoadește fireasca și durabila omenie, ce nu ține de starea de elementaritate a ființei, cum au speculat cîte unii, ci ține negreșit de felul nostru de-a fi. Întoarcerea la obiceiurile și la miturile străvechi — asemenea lui Mircea Eliade — găsirea unor corepondențe, unor linii de forță în legende și obiceiurile altor popoare, extrapolarea prin trimiterile culturale totdeauna probe, eclatante, dau gîndirii noiciene un orizont aparte, nebănuit. Tradiția împămîntenită și obiceiurile vechi-străvechi sînt chemate rînd pe rînd să se explice și să

ne explice. Constantin Noica re-crează lumea unor anumite mituri sau motive culturale eternumane. Aduce doi pași în față cuvîntul simplu, convingător, neînțorzonat de alte sensuri decît cele primare. Și, întocmai ca înțelepții din vechime, nu se înnunnează de uaelele lucrului ci este înflorat de lucrare. Este bucuros din cale-afară de face-rea și des-facerea lumilor de dinlăuntru al ființei noastre rostitoare prin cuvîntul sacru, cel dintru începuturi.

Sînt scoși din raururile vremii „arbei” lui Eminescu, iar potelul nostru național este decretat, fără drept de apel, omul total al culturii române. Pe anumite coordonate spirituale se face și o anume „impăcare” cu Goethe, alt titan al literaturii universale. Trimiterile la Heidegger sînt nuanțate, subtile. Își face o adevărată profesiune de credință din rostirea românească. A creat un adevărat model paideic în cultura noastră. A invocat adesea limba noastră sîntă — „Limba vechilor cazanii” — bogată-n vocale și cu rezonanțe modulatorii de parcă, rostind-o, te-al rosti pre sine ori ai psalmodia-o, al mlădia-o precum creanga de măr gutui mingîind izvorul limpede din adîncime. Sînt luate la rost dragile de ele, verbele: a fost să fie; este să fie; era să fie; n-a fost să fie; ar fi fiind; a fi fiind; însuși fiindul; a ființa ca un cocor pe de dinlăuntru, în ființare. Este lucrarea filosofului asupra limbajului și asupra lui însuși, aflîndu-se în lucrare, cum în lucrare se află și simbulure din fruct, de bună seamă.

Dintre cele șapte coline ale limbajului sînt cîmate la respect și prepoziția intru, iar mai apoi intraductibilul dor (în poeziile traduse ale lui Eminescu aflăm că francezii explică „dor”-ul prin asterix plasat în subsolul paginii). Sentimentul de dor nesfîrșit este ca și la el acasă, cit și de necașiu față de un spațiu nepereche, turburător prin toate formele de relief, peste care colîndă din timpuri imemorale abrotut toate anotimpurile. Așadar, toate acestea la un loc și fiecare în parte trebuie că și-au găsit locul cuvenit într-o carte de rară înțelepciune, într-o filosofie a limbajului, irefutabilă, la care Domnia Sa a lucrat cu osîrdie.

Lecția lui Constantin Noica este și una pilduitor umană. Noi n-am pășit la nimeni în grădina, în ogor, dar apele tulburi ale văzduhului — pare să și se sugereze — în goană albastră se aud crescînd! Vorbînd în context, cum însuși marele Preda ar fi spus: noi n-am boicotat niciodată istoria, dar doamna istorie pe noi, uneori, da! Prin urmare, sîntem răspunzători de prezentul și viitorul culturii române, a spiritualității neamului nostru, a teaurizării ei întru tinerete fără bătrînețe, întru viitorime. Sîntem răspunzători și rîmînem răspunzători de rosturile și devenirea într-o ființă, de rosturile și devenirea limbii și a limbii și a limbajului, în golul și „holocaustu” creat în lume prin apariția și extinderea cu repeziune a societății de consum.

În spațiul moștenit salvatoare au fost nu odată tocmai felul nostru de-a fi și de-a vieții, de a trăi frumos.

Să depunem, așadar, o crînzantemă rotată și o lacrimă iluminată pentru spiritul său înalt, ca o lumină vizionară, purces în zi de început de decembrie în neființă.

DORIN SALAJAN

Inedit

Nichita Stănescu despre Mihai Eminescu

...Era în iarna geroasă a anului 1970. Se împlineau atunci 120 de ani de la nașterea celui ce avea să fie luceafărul poeziei românești, astrul de o neasemuită strălucire pe bolta incandescentă a spiritualității noastre.

Peste sufletul și gîndul său, zbuclumate de nețărîmure, trec „vînturile — valurile” vespniciei și, ca ele, astăzi, miine, întotdeauna ne aplecăm cu aceeași neostoită venerație, la izvorul cristaln al operii sale, sorbindu-i dragostea neamului de pe aceste „plaiuri” minunate, profunda-i contopire cu natura, puritatea sentimentelor, înălțarea cosmogonică și nemurirea. Fiindcă, pentru oricare din oamnenii acestui popor, în adîncul conștiinței fiecăruia, poetul trăiește perpetuu; Mihai Eminescu este nemuritor!

...Era un ianuarie viscolit, cînd luam fără preget drumul Capitalei, pentru a solicita unor personalități marcante ale vieții noastre literare, o serie de colaborări, în vederea redactării unei pagini — în ziarul la care lucram — dedicate aniversării eminesciene. Mă însoțea un cunoscut critic literar. Am mers, pe rînd, la Mihai Beniuc, Demostene Botez, Veronica Forumbacu, Vladimir Strelnu care, fiind vorba de Eminescu, au acceptat pe loc colaborarea, răspunzînd operativ solicitării gazetei de la țărîmul Pontului Euxin. Trecuse bine de ora prînzului cînd ne-am dat seama că eram și obosiți și flămînzi. Am intrat în primul restaurant pe care l-am întîlnit, la „Colonade” și am comandat cele ce se cuvin, ca doi oameni trăind satisfacția unei reușite, căci, era fără îndoială un succes, să rezolvi în jumătate de zi, o pagină de ziar și nu una oarecare, ci dedicată poetului neamului.

La un moment dat, de la o masă vecină primim semne amicale: poetul Nichita Stănescu.

— Nichita?! Ce noroc pe capul meu! Nu-i putem solicita

o cit de scurtă colaborare? Îți poți da seama ce-ar însemna să avem în ziar și semnătura lui Nichita Stănescu!

Am întrebant dacă nu deranjăm și am fost poftiți să luăm loc la masa vecină. Iar Nichita, gînditor, a luat o foaie de hîrtie pe care a caligrafiat, dintr-un suflu: unsprezece cuvinte despre Eminescu.

MIHAI
EMINESCU
NU
A
CREZUT
SĂ
INVEȚE
A
MURI
VREO
DATA

Nichita Stănescu Este, probabil, una din cele mai frumoase poezii dedicate lui Eminescu căci, poate, ca și dvs. nu-i așa?, versul care revine cel mai adesea și întîiul în minte, cînd e vorba de Eminescu, acesta e: „Nu credeam să-nvăț a muri vredodată” din *Odd în metru antic*.

Răzbate din el furia disperată a răzvrătîtului împotriva destinului orb, a inevitabilului, dar și resemnarea melancolică atît de specifică romanticului care, descoperînd secretele universului, știe că va trebui să plătească cu viața pentru aceeași. Și atunci cînd va să vină, ea trebuie să-l găsească pe poet „la marginea mării”, a acelei imensități albastre, despre care i se destăinuie într-o epistolă, expediată din Constanța, la 16 iunie 1881, Veronicăi Miclă: „O să mă întreb ce efect mi-a făcut marea pe care o văd pentru întîia oară? Efectul unei nemărgîniri pururea mișcată”.

Eminescu — Stănescu, două nume ale eternității românești, două stele pururea strălucitoare pe bolta spiritualității noastre.

CONSTANTIN ISMAILEANU

(Continuare în pag. 6)

Asemenea revoluționari a crescut partidul nostru, de asemenea revoluționari avem nevoie astăzi.

Nu întimplător, într-o poezie intitulată chiar așa, *Revoluționar*, afirmam în spiritul revoluționar proclamat de tovarășul Nicolae Ceaușescu:

„Dacă sînt comunist, să fiu om, să fiu drept — Este tot ce-mi pretînd, mai întîi și-ntîi mie. Nu doar sînge pulsează-a mea inimă-n piept, Ci-mprejur răspîndește, arzînd, omenie”.

Spre a încheia rezolut, cu strofa:

„În iubirea pe suflet de om, așadar, Să-mpărțim, cită e, pentru toți, bucuria! Asta-nseamnă-a fi azi re-vo-lu-ți-o-nar Comunist de-omenie a fi-n România”.

— Să nu uităm opinia despre vizionarism.

— Este în firea lucrurilor să fie vizionar pentru orice poet român, care a urmat nu numai îndemnul Văcărescului, dar și al lui Mihai Eminescu, ca și al lui Alexandru Bolintineanu, Coșbuc și a altor alți poeți care n-au încetat o clipă să fie vizionari, pînă la Arghezi și Blaga. Ca să nu mai vorbim de recent

cu același titlu, în revista *Luceafărul*.

— Și alte cărți? — O cărticică „pentru copii, Amintiri din clasele primare, de pe cînd nepotul Nicolae Radu se făcea băiat mereu mai mare, copăcel tot ridicîndu-se ca bradu”.

— Numai atît? — Mai am în curs de defini-

„Sînt un poet al zilelor care devin istorice”

sărbătoritul Mihai Beniuc.

— „Patria vieții — spune Eminescu într-o postumă — e veșnic prezentul”. Ce înseamnă pentru Nicolae Stoian prezentul?

— Cărți, înainte de toate, cărți. Una e în curs de apariție la Editura Militară, *Tînăr în Tara tinereții*, o antologie a poeziilor mele patriotice-revoluționare. Cea de a doua, *Poezii cînd erau tîneri*, e la Editura Eminescu, căreia m-am angajat să i-o predau încă de la debutul rubricii

tinere un volum de traduceri din poetul bulgar Vladimir Bassev, reprezentant al tinerii noastre generații, victimă a unui accident de automobil, în urmă cu 20 de ani, de cînd a și început glorioasa și luminoasă sa posteritate.

— Se pare că iar te-ai dovedit vizionar într-o Parabolă a secerătorului, în care spunea: „dacă-mi permiți să te citez: „Se tot adună anii, ca-ntr-o eiristă Snop lingă snop, în praș

de treierat; Bag seama vine-acei soroc de vîrstă

Cînd se alege bobul numărat. — Bobul începe într-adevăr să se aleagă, așezat, cu modestie și osîrdie, fiindcă pe lingă un volum *Sechele*, pregătesc pentru finele acestui deceniu o selecție intitulată *temerar și angajat O sută de poeme pentru o sută de ani*. Dacă pînă acum „Cele mai frumoase poezii” ne-au ocolit, sper ca ediția „Poezii români contemporani” să nu repete acest dezinteres.

— Rămii, totuși, la principul latin „Non multa sed multum”.

— Mai bine mai puțin, nu știu dacă și mai bine. Fiindcă poeziile mele au decurs totdeauna dintr-un „Fond principal de sentimente”.

Căci slovele pe care-n vers le chem, Cu mine cresc din vîrste-adolescente, Chezașul pentru fiecare poem Mi-i Fondul principal de sentimente.

— Quod erat demonstrandum.

Reproduceri după picturi de Cornelia Victoria Dedu

Misiunea revoluționară a științei

Conferința Națională a Partidului Comunist Român, moment de referință și cu profunde implicații în destinul colectiv al poporului nostru, își va deschide lucrările peste numai câteva zile. Evenimentul va avea, cum e de așteptat, o puternică înfrățire și în cimpul larg al cercetării științifice, domeniu de avangardă și cu nobila misiune de a anticipa cu un ceas mai devreme imaginea României de mâine, știut fiind faptul că, în concepția partidului nostru, al secretarului său general, știința și tehnica reprezintă factorii hotărâtori fără de care sarcina istorică de făurire a societății socialiste multilaterale dezvoltate și înaintare a României spre comunism ar fi de nesoluționat. Un adevăr cu valoare axiomatică din moment ce, așa cum a ținut să remarce tovarășul Nicolae Ceaușescu, încă acum nouă ani, „Patria noastră a ajuns la un asemenea stadiu de dezvoltare încât extinderea cercetării tehnico-științifice și introducerea rapidă în practică a rezultatelor ei, constituie factorul determinant al progresului ei multilateral, al edificării societății socialiste multilaterale dezvoltate”.

Într-adevăr, acestui vast laborator al inteligenței naționale îi datorăm în mare măsură continua remodelare și modernizare a țării, știința și tehnica acționând asupra tuturor laturilor existenței, fără excepție, schimbând într-un chip uluitor și din ce în ce mai radical situația omului în sistemul forțelor de producție și în general toate coordonatele climatului vieții umane. Cu atât mai mult în România, unde știința este inclusă în planurile unice anuale, cincinale și de mai lungă durată și în care socialismul oferă cercetătorului posibilitatea ca munca lui să se desfășoare fără opreliști, gîturi, distorsiuni, într-un cadru organizat și într-o țară în care știința a fost ridicată la rangul de politică de stat.

De aici și marile răspunderi și îndatoriri ce revin omului de știință, savantului, cercetătorului, tuturor celor angajați în munca de descoperire și afirmare a noului. Savantul contemporan nu mai este pustnicul închis în turnul său de filde, rupt de problemele lumii, el aparține cetății sale, problemelor ei. Și fără îndoială că una din sarcinile sale cele mai importante este formarea unei gândiri științifice, azi mai mult ca oricînd necesară în lume, o gândire limpede, adevărată, rațională, interdisciplinară, planetară. După cum, nu e mai puțin adevărat că, așa cum partidul nostru a subliniat în repetate rânduri, revoluția în știință înseamnă în egală măsură un nou mod de a gândi și munci, înseamnă a fi revoluționar.

Sarcinile și îndatoririle ce revin științei și ingineriei tehnologice pînă la sfîrșitul acestui an și pe întreg parcursul cincinalului au fost enunțate cu limpezime la recenta Plenară a Consiliului Național pentru Știință și Învățămînt, în cursul dezbaterilor și cu prilejul mobilizării și atotcuprinzătoare a cuvîntării rostite de tovarășa academician doctor inginer Elena Ceaușescu. Peste numai câteva zile, la Conferința Națională a partidului nostru, în marele forum al comunistilor români, știința va fi chemată să contribuie într-o și mai mare măsură la dezvoltarea complexă a patriei, prin armele rațiunii și practicii sociale, prin îndrăzneală și devoțiune, prin munca și puterea de sacrificiu a celor ce-i sînt slujitori și discipoli, și-i asigură progresul neîntrerupt.

În ascensiunea spre treapta supremă a evoluției sociale, cum a ținut să arate tovarășul Nicolae Ceaușescu, omul devine într-o măsură din ce în ce mai mare stăpînul naturii, al legilor ei, al forțelor de producție, dar și al propriei sale istorii, deoarece în socialism se îngemănează strîns gigantică forță a științei cu misiunea unui partid ce nu-și propune alt decît deciderat decît fericirea și prosperitatea României socialiste, a poporului nostru.

LIVIU TIMBUS

Prin înțeleaptă strategie a conducerii de partid și de stat, de făurire a unei economii naționale puternice și armonioase, industria chimică a ajuns, în ani puțini, o industrie modernă, diversă, eficientă, care ne face și în acest domeniu să stăm cu fruntea sus în lume. În drumul ei spre asemenea cote de dezvoltare, ea a avut în prima linie acel avangard de gândire tehnică românească care este Institutul Central de Chimie, în frunte cu Institutul de Cercetări Chimice ICECHIM. În acest institut, aflat sub conducerea și îndrumarea permanentă a tovarășei academician doctor inginer Elena Ceaușescu, mințea românească a rodit în numeroase tehnologii noi, de mare importanță economică, în modernizării ale procedeele existente, în procese de obținere a unor substanțe sofisticate și pretențioase într-un domeniu în care majoritatea țărilor sînt tributare inteligenței altora cu mai veche tradiție. Una din direcțiile principale de investigație a acestei lumi ciudate a microcosmosului materiei, cu radicali, valențe, legături chimice, este cercetarea cauciucurilor, vitale pentru orice economie, pentru existența omului modern, căci ele asigură prin anvelopele transportului rutier și sint componentele unei varietăți uriașe de articole tehnice și de bunuri de larg consum.

Împreună cu secretara de partid, șefa de secție Victoria Fieroiu și cu inginerul Radu Bordeianu reparcurgem drumul spre afirmare al cauciucurilor purtînd marcă românească. „Din inițiativa și sub directa coordonare a tovarășei academician doctor inginer Elena Ceaușescu, întemeietoarea unei școli românești de chimie a polimerilor de nivel mondial, a luat ființă în ICECHIM secția de elastomeri, unde s-au cercetat cauciucurile sintetice de generația a II-a — ne spune inginerul Victoria Fieroiu. Acestea, prin calitățile lor superioare, mai rafinate, sînt apte să corespundă condițiilor speciale în care sînt puse să lucreze. Cercetările concretizate în procese tehnologice competitive pe plan mondial au stat la baza instalației industriale de cauciuc polizoprenic, cel mai apropiat de calitățile cauciucului natural. S-a putut astfel elimina în mare măsură importul de acest produs, fabricat de natură în condiții speciale de climă.”

Specialiștii din ICECHIM au studiat și polimerizările cu catalizatori organo-metalici în vederea obținerii de cauciuc polibutadienic și de terpolimeri etilenă-propilenă-dienă, care pînă

la urmă s-au finalizat în instalații la Brazi și Pitești. Acum 20 de ani exista în România o singură instalație de cauciuc după o tehnologie din import. Acum sîntem unul din producătorii importanți de cauciucuri sintetice, cu o mare varietate de tipuri care au ajuns să satisfacă nu numai necesitățile economiei naționale, ci să asigure și un export important. Odată cucerite asemenea redute ale științei, nu la îndemîna oricui, cercetările au pătruns tot mai adînc în subtilitățile domeniului. Se investighează procedee de stabilizare a elastomerilor pen-

să în prim plan de criza de energie, tovarășa Elena Ceaușescu a intuit că el va fi cerut cu insistență și a îndrumat cercetările în această direcție de pionierat în lume. „Cauciucul convențional pentru a avea proprietăți înalt elastice și de rezistență mecanică, trebuie vulcanizat la temperaturi ridicate și sub acțiunea unor agenți chimici, ne explică inginerul Radu Bordeianu. Dar această operație de vulcanizare are o mare „foame” de energie și de auxiliari, și totodată se pretează greu la automatizări. Modernii elastomeri termoplastici, prin structura lor de bloc-polimeri buta dieni-stirenici prezintă la temperatură obișnuită proprietăți înalt elastice, similare celor vulcanizați. La temperatură ridicată ei au însă un caracter plastic ce permite o prelucrare ușoară ca la masele plastice. La scăderea temperaturii, însușirile elastice revin, ele fiind reversibile”. Se înțelege deci ce avantaje economice decurg prin dispariția unei faze energofage ca vulcanizarea și prin prelucrarea perfectă, practic fără deșeuri, a elastomerilor termoplastici, care după uzură se reciclează în condiții optime. Un colectiv de cercetători în frunte cu inginerul Radu Bordeianu a pus la punct acest procedeu original, răsucind celor mai înalte exigente de la „burza” inteligenței mondiale și pe care îl au puține firme de mare tradiție. El a trecut cu succes examenul experimentărilor de pilot și pe o instalație industrială. Pe lângă inițierea și îndrumarea permanentă și în acest caz, aportul tovarășei academician doctor inginer Elena Ceaușescu a fost decisiv, căci a avut ideea de a grefa această tehnologie de mare nouitate pe o instalație existentă, doar cu mici amenajări. O astfel de rezolvare scuteste țara de investiții suplimentare.

ICECHIM — avangard al gîndirii tehnice românești

tru a le conferi o rezistență crescută. S-au făcut pași importanți în direcția modificării chimice a polimerilor existenți, ca aceștia să se recomande cu calitate superioară. Un exemplu concludent este transformarea la care a fost supus cauciucul polizoprenic în vederea folosirii lui și la anvelopele radiale. În acest domeniu, în care nouitățile apar cu o viteză poate asemănătoare doar cu dezvoltarea familiilor de calculatoare, cercetătorii noștri nu au acceptat nici un moment să se alege în plutonul al doilea.

O realizare de înaltă cotă științifică, catalizată tot de clarviziunea tovarășei academician doctor inginer Elena Ceaușescu, este obținerea unor cauciucuri termoplastice, de generația a III-a. Încă din 1970, cînd abia se întrezăreau caracteristicile de excepție ale unui asemenea elastomer, cînd problema energiei nu fusese atît de acut adu-

Avînd la bază cercetările din ICECHIM și proiectele inginerilor de la IITPIC, s-a ridicat sub ochii noștri o industrie puternică de cauciucuri sintetice cu capacități de zeci de mii de tone, dar cu finete de ceasornicarie. Tehnologiile de vîrf realizate de comunitatea unor specialiști de vîrf! Cercetătorii din ICECHIM au îndreptat din retortele laboratoarelor lor adevărate laboratoare ale inteligenței, spre utilajele industriei chimice, tehnologii de nouitate competitive, de mare eficiență care valorifică superior nu numai materiile prime petrochimice, dar valorifică superior și gîndirea românească.

FLORIN CONDURĂȚEANU

De cînd e lumea lume, ea a măsurat cîte ceva. Fără măsurători, omul ar fi legat la ochi, ar pluti în ceața necunoașterii. Știința nu a putut să facă nici măcar un pas înainte pînă nu a turnat mai întii fundațiile unei adevărate discipline a măsurătorilor cît mai exacte. Progresele făcute în tehnica micronilor, secundelor, gradelor sînt de-a dreptul amețitoare. Niște oameni de inițiativă, și anume directorul Doru Palade, șeful de secție Gheorghe I. Gheorghe și inginerul Doru Dragu de la Institutul de Cercetare Științifică și Inginerie Tehnologică pentru Mecanică Fină și Scule, au fost catalizatorii organizării primului simpozion pe țară privind aparatele de măsură și control a mărimilor neelectrice, care a continuat, la altă amploare, tradiția conferințelor anuale din domeniul măsurătorilor de lungimi. S-a făcut cu această ocazie un viu schimb de idei, de informații, de rezultate în activitatea de perfecționare a acestor aparatură complexe, de fapt „simțurile” tehnologice după care se conduc toate procesele industriale. Fără îndoială, vedeta acestei reuniuni științifice a fost robotul de control dimensional cu minicalculator și sistem de recunoaștere a formei cu ajutorul unei vederi artificiale. În lume apar tot mai mulți roboți pe fluxurile din

hale, operatori computerizați care execută cu brațele lor metalice suduri, montaje, transporturi etc. Dar o mașinărie electronică deosebită care să măsoare cu precizie și viteză au construit puțini, doar cîteva firme din Elveția și Italia. Și iată, o echipă de specialiști de la ICSITMFS, ICPE și Politehnica din București au pus

palpează în ordine fiecare bucată de obiect măsurînd-o cu exactitate de micron. „Creierul” calculatorului rezolvă funcțiile matematice și compariți dimensiunile cu cele memorate din proiect. Cotele piesei se afișează și se tipăresc într-un adevărat certificat de calitate, ca să nu mai vorbim, că este pus și diagnosticul

automate după fiecare operație, care, ca niște subalterni prompti și harnici, comunică dacă utilajele au prelucrat corect subansamblurile. La sfîrșitul benzii, computerul stabilește dacă lotul de piese se prezintă bine ca dimensiuni și afișează și grafice statistice. Prima serie de roboți metrologici este în execuție și mon-

acest caz consumatoare de timp, de a porni treaptă a treaptă de la roboți mai simpli, ci cu îndrăzneală tehnică au abordat modelul cel mai complex. O secvență ni s-a pare revelatoare pentru această activitate ținută mereu la temperatură de fierbere. La aparaturile de măsurare de mare exactitate, unul din postamente nu mai putea fi din metal care se dilată la temperaturi cît dintr-o piatră specială. Șeful de colectiv Gheorghe Gheorghe a pus jos creionul și a întrerupt rezolvarea ecuațiilor, a lăsat entru moment la o parte programele computerului și a devenit puțin geolog. A învățat rapid ceva din mineralogie, din muzică intimă a structurilor rocilor și a pornit să caute în mună andezit. Agățat de stînci cu coardă, la peste o sută de metri, specialistul în mecanică fină a bătut cu ciocănelul geologic în colții de piatră săpîți mini de-a rîndul. În Negreș Oaș, sunetul unei laturi a măsurării s-a dovedit melodic — ce-i era pe plac cel mai mu robotului. Exactitatea lui o măsurare va fi dată nu numai de computerul și circuitele integrate de pe platforma Pipera, ci și de o fărîmă de rocă din Maramureș. Și mai presus de toate, de ingeniozitate harul și dăruirea acestor oameni.

IOAN FLORIN

Metrologul cu microprocesor

la punct, după o gîndire proprie, un astfel de robot, expert în arta măsurătorilor, care va fi implementat pe liniile flexibile de prelucrare din industria constructoare de mașini. Ce știe să facă acest CTC-ist cu microprocesor născut la Institutul de Lingă Obor? După un scenariu sofisticat regizat de cercetătorii români, el face mai întii prin ochiul artificial cunoștință cu piesa. Camera TV procesează imaginea obiectului și o transmite microprocesorului care o compară cu banca lui de date teoretice privind formele geometrice. După această identificare, calculatorul Coral dă undă verde procesului de măsurare. Mișcîndu-se și rotîndu-se dezvoltat după mai multe axe, robotul

oricărei abateri peste toleranțele admise. Se elimină toate erorile subiective ale omului în poziționare, citire pe scală calcule. Saltul calitativ este incontestabil. Pe lângă precizia deosebită, sistemul computerizat crește spectaculos și productivitatea. Pentru a măsura cele o mie de puncte ale unei carcasi metalice, zece controlori ar consuma peste două zile folosind dispozitivele clasice. „Mîngîind” continuu piesa cu senzorii lui sensibili, robotul încheie ritualul electronic de măsurare într-o oră. Implementarea pe o linie de fabricție a acestui judecător suprem de calitate înseamnă și o radiografie permanentă a procesului tehnologic. El are o serie de posturi de control

taj, așa că la anul, ei vor măsura cu precizie complicatele ansambluri prismatice ce se fabrică la IMU Bacău. Urmează ca ei să-și facă conștiincios treaba și în industria auto și de mașini agricole. Despre numărările variante constructive, sutele de calcule și softuri cu care s-a dresat robotul ar fi multe de scris. Inginerii Gheorghe Gheorghe, Cătălin Sultanovici, Marian Cazacu, Dan Zbarcea de la ICSITMFS, Teodor Victoria, Radu Cojocaru de la I.C.P.E. și asistenții Mihai Datcu și Radu Oprea au muncit ani de zile ca să imbunătățească fiecare articulație a mașinii, să-i facă vederea artificială mai pătrunzătoare, simțul de măsurare mai ascuțit. N-au avut modestia, în

Portret din galeria personalităților istoriei românilor

„Familia minerului”

Sîntem 23 de milioane

În chiar prima oră a zilei de 3 decembrie — la 0,01, după informațiile răspândite pretutindeni de telexuri —, un eveniment (altfel întru totul obișnuit) a emoționat întreaga țară.

S-a născut un copil. Unul din cele patru milioane de copii care au văzut lumina soarelui în Epoca Nicolae Ceaușescu. O fetiță: Elena Ioana Năstase. Bucureșteancă. Va locui, împreună cu părinții ei (tatăl, Alexandru Năstase, om al muncii la I.P.R.S. Băneasa, și mama, Constanța Năstase), într-unul din apartamentele recent construite în zona bulevardului Armata Poporului, într-un cartier nou și frumos. Elena Ioana a venit pe lume sănătoasă și voinică, asemenea celor trei frați mai mari ai săi.

Copilul acesta este, însă, purtător al unui simbol: odată cu nașterea sa, populația României numără 23 de milioane de locuitori. Cifra aceasta rotundă spune, în toată aparenta-i simplitate, multe despre țara de azi, despre poporul său. Popor mai mare și mai puternic decît oricînd. Popor decis să-și înfăptuiască propriul său destin. Popor ce-și sprijină ranțele pe umerii — acun. uravi, mîine puternici — ai celor tineri.

Fotografii de VICTOR RADULESCU

Popor sănătos, cu moralul robust, văzînd în nașterea copiilor săi împlinirea unei înalte datorii patriotice, un semn sigur de sănătate sufletească, de dorință de viață.

Semn de nesfîrșită puritate sentimentală, nașterea unui copil stîrnește, iată, dragostea unei întregi națiuni. Un poet spunea că, de fiecare dată cînd un nou vlăstar se ivește, întreaga pădure freameată, înfiorînd aerul de deasupra cu acordurile unui neauzit imn al încrederii în viitor. Încredere pe care o dă puterea celor mulți. Și, iată, încă o familie românească trăiește o asemenea încredere, o asemenea bucurie. Elena Ioana, înconjurată cu toată iubirea de părinți, de prietenii lor și de tovarășii de muncă, de medicii care i-au vegheat nașterea, va vedea, crescînd și privînd în jur, oameni fericiți. Fericiți pentru că drumul ei prin viață nu poate fi umbrît de lipșuri și nevoi. E, în fond, un copil ca toți ceilalți. Beneficiază și va beneficia pe mai departe de tot ceea ce patria oferă copiilor săi — grijă și ocrotire.

Gîndînd, acum, la viitorul acestui copil, gîndim, de fapt, la viitorul a 23 de milioane de români. Și gîndim — noi, cei care sîntem deja părinți — la

viitorul copiilor noștri, avînd în minte toate cele făptuite de noi pentru ca patria să devină tot mai bogată și mai înfloritoare. Copiii noștri au ce privi. Au de ce se bucura. Au de ce-și admira părinții, au de ce idealuri să continue. Țara știe să-i primească pe cei mai tineri cetățeni ai săi, oferindu-le daruri dobîndite prin muncă și inspirație.

S-a născut un copil. Încă un semn de tinerete a națiunii. Semn că țara noastră (avînd un ritm de creștere a populației care o situează în rîndul statelor europene cu cea mai ridicată rată de natalitate) își gîndește cu luciditate viitorul. Se nasc și cresc, feriți de griji, constructorii României de mîine. Muncitorii, țărani, savanții și poeții, de mîine. Toate gîndurile noastre de bine se îndreaptă spre ei. Partidul și statul veghează la cît mai curată lor trecere prin timp. Ca un codru imens, poporul sărbătorește, cu mereu vie, nesecată emoție, ivirea fiecărei noi mlădite.

S-a născut un copil. Deasupra unui decembrie nins s-a pogorît, pentru cîteva clipe, lumina primăverii.

Bucură-te, țară, pentru viitorul tău se naște viața.

DAN MUCENIC

poem în proză închinat noii albiu a riului Dimbovița, tuturor celor care au finit pe palmele lor destinul de beton al acesteia și, ca pentru a dovedi încă o dată că între cuvintele scriitorului și fapta muncitorului acestor timpuri e cea mai intimă legătură, riul Dimbovița se întoarce într-o expoziție de fotografii chiar la locul de muncă al scriitorului Dinu Săraru, la Teatrul Mic, închizînd astfel un dialog care va exista întotdeauna între muncitorul pămîntului românesc și muncitorul scrisului românesc.

S-a deschis așadar de curînd, în holul Teatrului Foarte Mic, o expoziție de fotografii mai puțin obișnuită. Mai puțin obișnuită și expoziția în ansamblu și fotografiile în de-

taliu pentru că monografia riului în noua sa devenire e văzută de data aceasta nu de un ochi artistic din afară, ci chiar de către cei care i-au modelat tînărul său destin. E vorba, deci, de un fel emoționant de fotografii „de familie”, fotografii ale marii familii muncitorești numită Antrepriza Dimbovița Aval — una dintre componentele întreprinderii de exploatare complexă a riului Dimbovița, popularizată în acești ani de-a latul Bucureștiului de atît de familiarele panouri cu inițialele sale, I.A.C.E.R.D.

O mică epopee vizuală desfășurată pe pereții teatrului — chiar și locul expoziției nu mi se pare întîmplător pentru că imaginile surprînd într-adevăr lucruri spectaculoa-

se prin firescîi lor — în fotografiile care spre deosebire de cele realizate de profesioniști, au o căldură și o expresivitate mult mai omenească, în lipsa lor de ostentație și căutare a unghiului plastic favorabil. Sanda Buzărnescu, Dan Roman, Laura Vasile, Caton Musculeanu sînt oamenii care au pus suflet la realizarea acestor insule contemplative din mijlocul agitației generale rupîndu-și din timpul de șantier, timpul lor de zi și de noapte, oprindu-se o clipă din tensiunea muncii și surprînzînd în momentul declanșării aparatului arcuirea destinului uman spre eternitate.

I-am văzut pe o bună parte dintre eroii acestor imagini redescoperindu-se cu surprîndere în cele mai diverse ipos-

taze de lucru, unii venînd la expoziție direct de pe șantier, uitîndu-se în jur cu neliniște și oarecum nedumeriți că au un moment de răgaz cînd nu trebuie să ia o hotărîre fermă, că n-au de rezolvat o problemă cheie, surprînși în egală măsură de faptul că ceea ce părea o pregnantă realitate strict personală, trăită pe propria răspundere și pe propriul destin, a devenit brusc imagine fotografică, clișeu artistic care semnaleză mesaje către conștiințele tuturor.

Fotografiile expoziției sînt poate mai puțin valoroase din punctul de vedere al artei fotografice dar sînt cu siguranță un document istoric unic: ele adună momente și realități în clipe în care reporterii profesioniști au mai pu-

țin noroc să le surprîndă și — ceea ce e mai important, — fiecare imagine are acoperire în viața celor care le-au realizat, în viața intimă a fiecăruia dintre cei surprînși, a șantierului ca o familie mai mare. Aceste fotografii trebuie păstrate cu cea mai mare sfînte-nie pentru că după ce vor trece clipele sărbătorești ale marilor inaugurări, ele vor avea căutare pentru doza de poveste implicată în imaginea lor, prin epicitatea lor vitală, prin cantitatea de viață și tensiune vitală surprînsă pe peliculă. Va fi ca și cînd am fi avut imagini ale piramelor în fotografii realizate chiar de către cei care au înălțat piramidele.

ION ZUBAȘCU

Vitrina artelor

Teatru

Lecția de morală

Și această piesă de Ion Băieșu e inspirată din faptul divers, din cronica mărunță cotidiană. El însuși mărturisește că o întâmplare reală, cu substrat financiar-juridic, dar și tragic, stă la baza conflictului său dramatic. Totodată, autorul notează „de pe stradă” replici, dialoguri, anecdote spontane și le traduce în valoare scenică. Realizează o succulentă vervă, un umor spumos, subliniat dramatic, tragic, dintr-o realitate vecină cu ficțiunea. Problema furului, a infracțiunii sociale însoțite de tentativa de mită stă la baza acțiunii din **Gărgărița**. Ion Băieșu a procedat în organizarea acestui conflict-temă după tot tipicul întâmplărilor săi iluștri. Dar n-a vrut să-i imite la nivel categorial. Caragiale a abordat „morfologia”, Teodor Mazilu a încercuit „prostologia” (o piesă a sa precum **Mobilă și durere** e asemănătoare ca punct de pornire cu cea despre care vorbim acum), dar Băieșu a preferat, în același mod ca Aurel Baranga, să atace întâmplări mai puțin generalizante și tocmai de aceea mai perisabile. E groasă pasta de umor din care se conturează **Gărgărița**, dar consistența, rezistența ei e discutabilă. Să sperăm că nu se va putea trăi la infinit (e vorba de o anume pătură socială) din furtușaguri și mită. La un moment dat va dispărea ori cauza, ori efectul (individii ca atare), iar atunci va dispărea și interesul pentru o asemenea comedie.

Ce se poate face în consecință într-un spectacol pe un astfel de text? Evident, să se profite la maximum de sursele de succes, de comic, deloc zgîrcite de altfel. Radu Băieșu, tânărul regizor al spectacolului, lansează drept urmare caricatura, dezleagă risul, face anecdota din dramă (deși nu mai era nevoie), lasă actorii să se desfețe în succesul imediat. Reușește, ceea ce e laudabil, să evite clowneria și trage o concluzie sumară, lecție de morală în stilul presei juridice, asupra prezentului și viitorului problemei. Cel mai ciștigat rămâne publicul, destins, incredințat că e în afara de conflict (deși se află în chiar centrul lui), mulțumit cu o răzbuunăre facilă, inofensivă.

Ce rămâne și după aceasta? Bineînțeles, spectacolul în sine, vioi, de un divertisment capabil a cuceri chiar și pe scepticii. Rămân actorii, implicați într-un joc propriu-zis, fără alte probleme decât aceea a reușitei personale. Încântător e Eugen Harizomenov în rolul fraudulosului șef de cooperativă. E sever, față de subordonații, galant și cinic, față de amante-secrete, umil, față de nevestă, coruptibil, față de revizori. În final textul îi permite chiar

și o înscenare tragică. Actorul își face datoria cu prisosință în toate aceste direcții. Eugen Tugulea joacă un triplu rol, de două ori revizor și o dată reprezentant al ordinii, ceea ce presupune o performanță. Nici n-am fi crezut că actorul e atât de divers dotat. Două actrițe, Mariana Vasile și Mariana Presecan, au și ele acces la succese în două roluri de secretare ale lui Grămescu. Ambele își interpretează misiunile cu avînt, fără ezitare. Chiar și actorii din distribuția auxiliară (Emil Sauciu, Dorin Presecan, Ion Ruscă, Anca Miere-Chirilă) își fac „numerele” cu incintă.

O foarte bună scenografie (Vioara Bara) reușește să ofere un simbol acțiunii. Terenul pe care sînt puși să umble interpreții e mișcător, moale, ca însăși situația lor. Interesant, e, de asemenea, biroul șefului, o „comandă specială” care se transformă, după caz, în bar, seif, pat de ocazie etc. Chiar și ilustrația muzicală (Radu Băieșu) e remarcabilă, după cum și publicul aderă pe moment la toate aceste artificii.

Spectacolul seamănă în cele din urmă cu o revistă de estradă. N-ar fi lipsit mult să se transforme în muzical, și nici n-ar fi fost rău — citeva scene se susțin tocmai prin această intenție. La urma urmei, ce altceva a propus Băieșu, dacă nu o distracție pe seama unui fapt foarte grav, zice el „o necruțătoare luptă între cinste și necinste”, de care să se amuze toată lumea — aceasta din nou ca-n Caragiale. „Bravos!”

VALENTIN TAȘCU ■

Muzică

Speranța

Am participat, nu demult, la concertul corului Filarmonicii „George Enescu”, dirijat de **Vasile Pântea**, cu concursul pianistilor **Iosif Ion Prunner** și **Liana Podlovski**, în sala mare a Ateneului (prea mare față de numărul infim de spectatori). Programul, nici mai bun nici mai slab ca altădată; interesant, cu stiluri din diverse epoci creatoare, împărțit judicios în clasicism — romantism și perioadă contemporană, cu creații din literatura universală ori românească, oferind depline posibilități pentru ca formația să poată fi audiată cu acompaniament ori a cappella și prezentându-ne destui soliști ai colectivului; totuși, pregătit cu destulă minuțiozitate — așa cum îi stă bine lui Vasile Pântea la cei 66 de ani ai săi și corului la cei 37 de ani impliniți chiar în seara concertului, adică luni 30 noiembrie.

Mă tot întrebam: pe unde ori fi dirijorii de coruri? de ce lipsesc, în masă, profesorii de muzică? de ce absentează compo-

zitorii, chiar și aceia care creează lucrări în acest gen? Adică, pină și oamenii care și-au ales această splendidă profesiune, sînt — după cum se vede — dezinteresați de concertele corale!

Motivele pentru care s-a ajuns la o asemenea situație sînt diverse, multiple, obiective și subiective; nu mă voi încumeta, deci, să le analizez aici, mărginindu-mă doar a semnala pericolul pierderii complete a tradiției acestui gen, vechi și iubit pe pămîntul patriei noastre. Fără a minimaliza rolul celorlalte genuri muzicale, voi arăta că în 1877 nu muzica de cameră, ci corurile au însoțit pe ostășii români în lupta lor sfîntă pentru cucerirea Independenței; în 1918 nu simfonia, ci zecile de mii de glasuri cîntau, la Blaj, Marea Unire; iar pe șantierul național, în 1948, nu muzica ușoară ci tot ele, corurile. Însoțeau tineretul în reconstrucția țării. Genul coral face parte din istoria noastră, din însăși ființa națională a poporului român. E bine, e chiar foarte bine să ascultăm în fiecare săptămînă, de citeva ori chiar, Bach, Beethoven și Brahms; dar e rău, chiar foarte rău, să nu mai ascultăm — de ani de zile — un Dima, Musicescu, Vidu, Kiriac, T. Po-

povici, sau pe cei mai aproape de noi, Chirescu, Drăgoi, Croitoru, Oancea, V. Popovici și alții alții, dispăruți azi nu numai fizic ci și artistic. Există în București două orchestre simfonice: Filarmonica și Radio. Tot în Capitală, coexistă patru coruri profesioniste: Filarmonica, Radio, Madrigalul și al Ansamblului „Doina” al M.A.N., căci celelalte au alte atribuții în cadrul sarcinilor specifice ale instituțiilor în care sînt înglobate (Opera Română, Opera și „Rapsodia Română”). Matematic, ar trebui să avem un număr dublu de manifestări corale, raportate la cele simfonice, dar în realitate, în 1987, față de cele circa 120 concert instrumentale au existat abia 5 concert ale genului.

Revenind la concertul corului Filarmonicii „George Enescu”, voi spune că formația ni se relevă într-o sensibilă revenire de formă. Oamenii cîntă astăzi pe vocile lor normale și nu contra-făcute, cum s-a încercat „fără folos”; ei și-au recîștigat încrederea în forțele lor, au mai venit și citeva valori tinere, din

păcate, însă, doar voci feminine; așa incit, tenorii, 12 la număr, se străduiesc din greu să echilibreze raportul sonor, atît de necesar într-o asemenea formație de gen. Există aici și citeva glasuri de excepție, ca **Mindra Cernescu, Paulina Stavrache, Cristiana Popescu, Virginia Manu, Gabriela Drăgușin, Olga Csorvasi, Steliana Calos, Vladimir Deveselu, Mihnea Lamatie** și alții, unele dintre ele distinse cu premii importante la concursurile internaționale de canto. Da, corul dispune de voci splendide, penetrante, care îi dau forță, așa cum s-a observat în corul final din Cantata nr. 208 de Bach, sau în „Fantezia” de Beethoven; suavitățile, ca în cele „Patru Valsuri” de Brahms, cele „Patru cîntece populare șlovaice”, de Bartok, ca și în „Trei cîntece din Laos” de Henri Thomași; **cantabilitate poetică**, obținută prin pianissime, așa cum am remarcat în „Coral” de Olivier Messiaen, „Drum de iarnă”, de Visarion Sebalin și „Lingă leagăn”, de Alexandru Velehorsch; **expressivitate** de excepție, așa cum s-a vădit în interpretarea lucrării lui Doru Popovici, aflată în prima audiere, „Incantație pentru Burebista” (dragostea față de pămîntul natal descrie într-o scriitură contemporană, bazată pe cîntecul gregorian, cu probleme deosebite în ceea ce privește intervalica armonico-modală rezolvată de coriști cu o deplină maturitate); **lejeritate și tehnică de cînt**, cu ajutorul cărora s-au realizat cele două bijuterii ale genului, „Alunelul oltenesc” de Nicolae Lungu și „Zdroboleanca”, de Vasile Pântea. Și dacă am arătat atîtea însușiri, apoi trebuie să fim și critici: corul nu mai suna omogen ca altădată. O perioadă de tranziție — care durează de aproape trei ani — cu încercări infructuoase de a se găsi un dirijor pe măsura potențelor formației (Vasile Pântea a ieșit, demult, la pensie) este prea lungă: institutia este datoare să caute, să găsească un om experimentat în conducerea unui cor de elită, oprindu-se experiențele pe propriul colectiv, care s-au dovedit, pină la urmă, păgubitoare!

Concertul corului Filarmonicii „George Enescu” a aprins din nou torta care ne-a dovedit — încă o dată — frumusețea accesibilității și necesitatea existenței acestui gen muzical. O tortă ce simbolizează **speranța** într-o revigorare a activității corale concertistice a coralelor academice!

CLAUDIU NEGULESCU ■

Plastică

Lumi subcarpatine

Înainte de a descoperii deliciosele peisajelor vaste, Viorel Lăzărescu (un tânăr pictor, care a trecut cu puțin de 30 de ani)

era un admirabil „fleurist”, simpatizînd însă cu o botanică stilizată unde carnația fragilă a frunzei părea o abstracțiune intruchipînd însăși ideea de vegetal. Acest simț al suavității, unde încapă deopotrivă instinct decorativ și o știință de a disocia coloristic, aparținea însă unui spirit format într-un cult al rigorii, înapt a pune pe pinză imagini fără ordonări și însușirea cea mai de seamă se arată aci a fi concepția. Pictorul deținea un inefabil secret al proporțiilor, înainte de toate coloristice, care îl fac să obțină efecte din alăturarea fondurilor opace unde explozia florilor e produsă ca un miracol și arată cunoașterea „zurgăveii” vechi, germane, a Renașterii de început. Totuși, precizia în desen nu ucide mica beție de culori, indicînd un suflet fericit și împăcat cu natura: pictorul poartă în el pecetea unei geografii unde vegetația nu este doar geometrie, este și substanță fundamentală depusă în spirit.

De aci și pină la o revelație a spațiului nu mai e decît un pas și Viorel Lăzărescu l-a făcut în chip natural. El a urcat, pe cărări argeșene, pe Valea Topologului, într-o geografie de ordonări calme, arătînd semne de vechime și a înfățișat, în perioade recente de creație, acest sens al spațiului protector care e, laolaltă, document etnografic și urmă esențială lăsată în memorie. Intuiția estetică se arată a fi admirabilă; peisajele intruchipate, prin aceste explorări unde incitarea este vădită, au ceva de feerie a culorilor și de armonie a volumelor, omul simțîndu-se, în acest cadru fizic, o parte dintr-un întreg, un interpret al unei lumi a proporțiilor. La Tigveni și Bărești, la Sălătrucu, în sate argeșene cu vechime și aflate în părțile dinspre Valahia, în legătură cu sălășurile carpatine transilvane, istoria e prezentă și a vedea semnele unei civilizații continui este a înregistra evidența. Aceste comunități, de briuri continui de populație, inconjurînd Carpații și arătîndu-se a fi locuri cu vechime arhaică, au fascinat pe artist, care a dat, în ciclurile lui subcarpatice, un adevărat calendar de viață de sub munte. Casele cu pridvor, asemănîndu-se în simetria stilurilor de lemn cu edificiile antice, așezările năpădite de vegetație și de un pomel indicînd opulența unei naturi materne, apoi caii, văzuți de pictor ca un soi de vietăți sacre, a căror prezență aparține deopotrivă lumii văzute și nevăzutei — acestea sînt embleme ale unei geografii înțelese sentimental și etnografic. E o lume rămasă în cadre tradiționale, trăind, cu toate acestea, nu muzeistic ci istoric, o geografie a oamenilor și a unor civilizații adine specifice; și, de-aceia, astfel de peisaje, unde ceea ce pare a fi „vernacular” și cu viață regională ajunge să exprime emoția unui întreg, merita admirare, după cum admirabilă e și această pictură unde a trecut, cu însemne ale bucuriei, un colț de pămînt românesc.

ARTUR SILVESTRI ■

Au apărut

În chioșcurile de difuzare a presei:

Magazin istoric nr. 12

revista Cinema nr. 11

● Artista poporului a R.S.F.S.R. **Evghenia Gorohovskaia**, de la Teatrul „Kirov” din Leningrad, va interpreta rolul **Carmen**, din lucrarea omonimă a lui Georges Bizet, în spectacolul Operei bucureștene de vineri 11 decembrie (ora 18). În care Don José va fi tenorul Constantin Ene, Escamillo — Dan Zancu și Michaela — Cornelia Pop. Conducerea muzicală: Carol Litvin.

● Un spectacol **coupe** de balet, aminat din 9 în 12 decembrie, cu **Chopiniana, Rapsodia I** de George Enescu, **Bolero** de Maurice Ravel și **Carmen** de Bizet-Scerdin.

● Matineul (ora 11) de duminică 13 decembrie prezintă, pentru cei mici, opera compozitoarei **Carmen Petra-Basacopol**. **Înimă de copil**. Interpretă solisti teatrului (Cristian Mihăilescu, Cornelia Angelescu, Adriana Alexandru, Nicolae Eratu, Paul Basacopol) alături de copii din corul „Voces primavere”. Dirijează Claudiu Negulescu.

● În perioada 13-16 decem-

brie, în cadrul Zilelor artei lirice românești, sînt programate o serie de spectacole și recitaluri, cuprinzînd lucrări ale compozitorilor noștri.

● Un **Recital de canto și balet** va avea loc duminică, la ora 18, reunind un mîunchi de cîntăreți și dansatori de frunte ai Operei. În program arii, duete și coruri din opere,

La Opera Română

dansuri din repertoriul clasic. Orchestra va fi dirijată de Carol Litvin, iar corul de Stelian Olariu.

● Luni 14 decembrie, tot la ora 18, este programat un **Recital de muzică românească** cu lucrări camerale semnate de Carmen Petra-Basacopol, Felicia Donceanu, Cornel Trăilescu, Lăviu Comes, Cornel Țăranu. Își

dă concursul o formație cameră de instrumentiști din orchestra Operei Române.

● Opera compozitorului **Cheorghe Dumitrescu**, **Ion Vodă cel viteaz**, cu basul Dan Zancu în rolul titular este programată marți 15 decembrie (ora 18). La pupitrul, dirijorul Constantin Petrovici.

● Două opere ale compozitorului Doru Popovici, **Noaptea cea mai lungă** și **Interogatoriul din zori**, cu Alexandru Moisiuc, Sanda Sandru, Nicolae Constantinescu, Florin Diaconescu, Pompei Hărășteanu și Nicolae Urziceanu în distribuție, — sînt pe afluxul zilei de miercuri 16 decembrie (ora 18). Dirijor: Carol Litvin.

● Cu participarea tenorului Valentin Teodorian în Eisenstein și a basilor Ioan Hvorov și Constantin Gabor în Frank și Frosch, alături de Elvira Cirje (Rosalinda), Adriana Alexandru (Orlovski), Gerda Radler-Anca (Adela), joi 17 decembrie, la ora 18, opereta **Liliaunul** de Johann Strauss. Conducerea muzicală: Constantin Petrovici.

Bătrînul Eol a fost invitat să lucreze pentru nevoile oamenilor încă de acum 2000—3000 de ani dacă avem în vedere că pe primele mecanisme acționate de vînt și-au pus semnătura Xeron din Alexandria și, înaintea lui, artizanii anonimi din antichitatea greco-romană. Cele mai răspîndite și populare aeroagregate au fost și au rămas însă, pînă spre începutul acestui veac, morile cu pale de vînt (din grile de lemn sau aripi cu pinze), multe și pe teritoriul țării noastre (cam 1000 de instalații înregistrate la 1900), mai cu seamă în zona Dobrogei, Galațiului și Vasluiului.

În aparență, nimic mai simplu decît o morișcă de vînt. O poate construi și un copil. Dar pentru o turbină de mare capacitate, lucrurile devin, încă de la început, extrem de complicate. Construcția ei reclamă tehnologia de vîrf cu nimic mai prejos decît cele folosite în industria aviatică. Interlocutorul nostru, inginerul Gheorghe Voicu — șeful colectivului de energetica vîntului la ICEMENERG și secretar al Comisiei cu același profil în cadrul Comitetului Național pentru Știință și Tehnologie — ne propune un experiment extrem de simplu. Luînd o foaie de hîrtie pliată, începe să o îndoaie și să o dezdoaie de cîteva ori. Să ne imaginăm, ne spune dînsul, că am repeta această operație de sute de ori. Hîrtia va sfîrși prin a se rupe. Ei bine, dacă ne gîndim că palele unui aeroagregat sînt nevoite să reziste la milioane de cicluri de solicitări alternative (de la viteze de cîteva metri pe secundă la cele de zeci de metri pe secundă) ne putem face ușor o idee în legătură cu tehnica pe care o implică un asemenea mecanism. Acesta e și motivul pentru care reconsiderarea energiei vîntului la nivel industrial (începută prin investigații moderne abia cu 15 ani în urmă) a demarat lent, pînă la ora actuală, în lume, existînd o putere instalată ce însumează 1000 MW (cît jumătate din puterea hidrocentralei de la Porțile de Fier) în aproximativ 15000 turbine de vînt.

În România, captarea și utilizarea energiei vîntului constituie, cum bine se știe, obiectul unor preocupări inscise în planurile de cercetare coordonate de Comitetul Național pentru Știință și Tehnologie. Impor-

tanța energiilor neconvenționale, deci și cea a vîntului, a fost subliniată în repetate rînduri în documentele de partid, specialiștii avînd îndatorirea — cum s-a precizat din nou la recenta Plenară a Consiliului Național pentru Știință și Invățămînt — de a aprofunda și extinde cercetările pentru descoperirea și valorificarea acestor

instalații cu puteri unitare mari (de peste 100 kW), capabile de a debita energie în sistemul energetic național.

Un asemenea echipament, cu ax vertical, a fost deja realizat de către sectorul brașovean al Institutului de cercetare și inginerie tehnologică pentru mașini și utilaje agricole. El are o putere de 100 kW și, după omolo-

cercetare fiind în curs de montare pe Muntele Semenic. Pe acest platou unde vîntul are o viteză medie de 6 metri pe secundă, agregatul va putea să funcționeze circa 2000 ore anual. Agregatul, mai notăm, are axul la înălțimea de 30 metri și este alcătuit dintr-un tetrapod, ce susține stîlpul.

Cititorii noștri vor fi desigur

în viitoarea centrală ce se va înălța pe platoul Muntelui Semenic.

Ce va fi, deci, într-un viitor apropiat, o asemenea „uzină de vînt”, capabilă de a converti puterea oarbă și alcatonică a curenților de aer într-o nesecată cascadă de kilowați ore? Ea va concentra, așa cum aminteam mai sus, o serie de turbine, amplasate la distanțe convenabile, și comandate centralizat. Uzina de pe Semenic va grupa 320 de grupuri energetice și va fi în stare să producă, anual, peste 200 milioane kilowați ore. Cît valorează această cantitate de vînt domesticit? Să recurgem din nou la exemplele accesibile publicului larg. O asemenea centrală, e de părere interlocutorul nostru, va fi capabilă să alimenteze, simultan, două milioane de becuri de 60 de wați. Sau după un alt calcul, cu energia furnizată de uzina aeroelectrică de pe Semenic se va putea aduce lumină și, deopotrivă, energie pentru aparatele electrotcasnice în circa 300000 apartamente, deci pentru o populație de un milion de locuitori!

Din păcate, natura nu este pretutindeni la fel de darnică. Zonele unde vîntul bate în acord cu nevoile energicienilor sînt relativ puține. De observat apoi că la viteze foarte mari, agregatul nu mai înghite energie, ci pur și simplu se oprește automat, deoarece vînturile riscă să-i distrugă turbina (instalația este calculată să rămînă în picioare chiar și la mișcări de vînt catastrofale, dar fără să funcționeze). Zonele cele mai bogate în vînturi sînt situate la nivele de peste 1000 de metri, dar și pe litoralul Mării Negre. Studiile efectuate pe platforma continentală marină pînă la 20 metri adîncime au permis să se constate existența unei mari „cantități” de energie potențială și se anticipază amplasarea unor uzine aeroelectrice cu puteri de mii de megawați.

Sînt cîteva din estimările specialiștilor români în legătură cu proiectele și studiile consacrate transformării vîntului în electricitate, lumină, căldură, în obținerea de energie gratuită și, practic, fără de sfîrșit.

LIVIU TIMBUS ■

În avangarda

cercetării științifice

Ce este o uzină aeroelectrică?

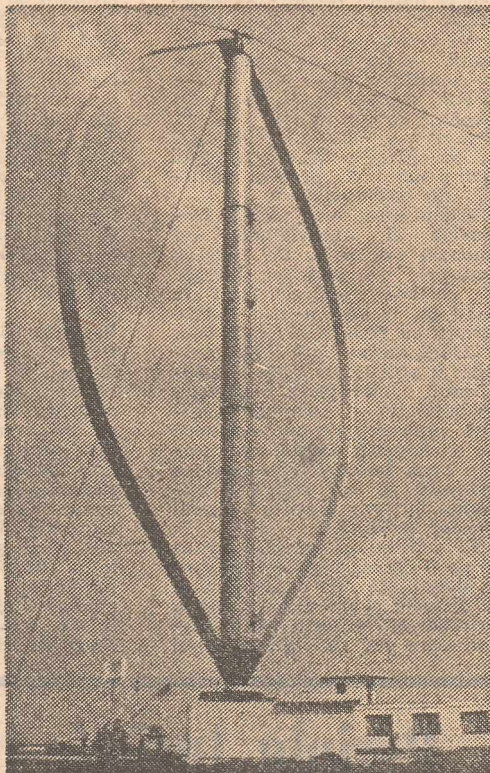
resurse energetice ieftine și, practic, inepuizabile.

E locul să spunem de la bun început că atît realizările de pînă acum, cît și studiile ce urmează să fie concretizate în următorii ani nu sînt cu nimic mai prejos decît cele existente pe plan mondial. S-a avut în vedere proiectarea și executarea unor echipamente de mică și mare putere. Evident, pentru specialiștii de la Institutul de cercetări și modernizări energetice, atenția a fost și a rămas concentrată asupra unor

gare, urmează să fie realizat în producție de serie. Cu acest tip de turbină vor fi echipate centralele aeroelectrice din zona Babadagului.

La filiala timisoreană a C.C.S.I.T.E.H. (Centrul de cercetări științifice și inginerie tehnologică pentru echipamente hidro) a fost proiectată, în concepție originală, în colaborare cu Institutul politehnic din Timișoara, o turbină de 300 kW și se află în studiu una de 1000 kW. Este vorba de o turbină cu ax orizontal, pilotul de

interesați să afle cît „cîntărește” o asemenea cantitate de energie în balanța energetică a țării. Vom răspunde printr-un exemplu: puterea instalată necesară pentru alimentarea unui apartament de trei camere este de 3 kW. Aceasta înseamnă că, de pe urma agregatului amintit, vor putea beneficia 100 apartamente. Atît doar că asemenea agregate vor fi concentrate, prima turbină, al cărei proiect de execuție a fost deja terminat, urmînd să fie și prima unitate

TRADIȚII ȘTIINȚIFICE ȘI TEHNICE ROMÂNEȘTI

Din trecutul endocrinologiei

Este în general cunoscut aportul substanțial al medicinelor și biologiei românești la dezvoltarea endocrinologiei, mai ales acel moment de referință reprezentat de publicarea, în 1909, de către C.I. Parhon și Moise H. Holdstein a celui dintîi tratat complet de endocrinologie din lume. Totuși mulți mai privesc endocrinologia drept o știință nouă — și implicit contribuția românească — cel mult ca un produs al științei secolului XX. Adevărul este însă altul și acad. Ștefan M. Milcu scria pe drept cuvînt în 1981 că „endocrinologia românească a depășit un secol de existență”.

Aportul românesc se face remarcabil încă din ultimele trei decenii ale secolului trecut. Ca moment inițial al acestuia poate fi considerată teza de doctorat a lui Leonte Anastasievici, susținută în 1875 la Facultatea de Medicină din București. Unele aspecte ale simptomelor în diabetul insipid (știut fiind că acest diabet se datorește vătămării anatomice sau funcționale a glandei hipofizare).

Un interes timpuriu și constant pentru endocrinologie l-a manifestat fondatorul școlii românești de neurologie Gheorghe Marinescu. Împreună cu maestrul său parizian, Pierre Marie, el a descris, pentru prima oară în lume (1892), legătura dintre hipertrofia adenohipofizei și acromegalie, obținînd bune rezultate prin administrarea de tablete hipofizare. Ca promotor al endocrinologiei experimentale, Gh. Marinescu a întreprins primele experiențe de extirpare a hipofizei la pisică. La rîndul său, la sfîrșit de veac, medicul și fiziologul Ni-

colae Paulescu efectuează, în colaborare cu D. Reynier, cercetări experimentale asupra glandei tiroide, realizînd un model experimental menit să explice mecanismul insuficienței tiroidiene. Ocupîndu-se și el ulterior de hipofiză (și de asemenea de epifiză), elaborează o metodă originală de extirpare a hipofizei la cîine pe cale temporală, „metoda Paulescu”, ulterior aplicată în chirurgia hipofizei la om. Abordează, în aceeași perioadă, studiul experimental al glandelor suprarenale.

În aceeași perioadă, Victor Babeș, în colaborare cu Nicolae Kalinderu, studiază și prezintă o interesantă comunicare asupra unui caz de boala Addison (datorită insuficienței glandelor suprarenale) și leziunile sistemului nervos care rezultă. Totodată, o serie de oameni de știință români se preocupă de manifestările gusei endemice în România și de cauzele care favorizează dezvoltarea ei. Medicul și istoricul medicinei Zaharia Petrescu întocmește o statistică privitoare la frecvența gusei endemice la recruții (1887), iar marele igienist Iacob Felix se ocupă și el de răspîndirea gusei în cîteva județe din Muntenia. La rîndul său, ilustrul chirurg Thoma Ionescu studiază tratamentul chirurgical al bolii lui Basedow, datorată excelsului de funcționare a glandei tiroide.

Un pionier de seamă al acestor cercetări este biologul Alexandru N. Vîțu, ctitor al fiziologiei animale în România și întemeietor al școlii de fiziologie experimentală de la București. Eminent cercetător, el studiază, între altele, fiziologia

tiroidei, rolul secreției interne a pancreasului (1894), acțiunea dinamogenă a extrasului testicular (1893), secreția internă a rinichilor, secreția glandelor de venin la batracieni și reptile. Dar cel mai însemnat merit al său este sinteza și publicarea unor rezultate obținute de endocrinologi pe plan internațional, în studiul *Doctrina secrețiilor interne, din punctul de vedere al rolului lor în organism* (1895); regretatul academician Radu Codreanu va numi scrierea „actul de naștere al endocrinologiei în țara noastră”.

În primele decenii ale secolului XX, aceste cercetări iau o deosebită amploare, atît pe plan mondial, cît și la noi. Numai Victor Babeș publică 12 articole privind leziunile glandei suprarenale în boala lui Addison și într-o serie de infecții. Const. I. Parhon emite, într-o lucrare de psihiatrie, pentru întîia dată în lume, ipoteza patogeniei endocrine a psihozelor afective (1906) și întreprinde cercetări privind rolul glandelor endocrine în determinarea constituției, corelația interglandulară etc. În colaborare cu M.H. Goldstein publică, în 1900 și 1904, două studii privind funcțiile ovarelor. Tot împreună cu acesta, elaborează amintitul tratat din 1909, în premieră mondială: *Les Sécretions internes. Pathologie et physiologie*, elaborat din perspectiva largă a biologiei generale, premiat de Facultatea de Medicină din București.

„Analiza structurii volumului despre secrețiile interne, numărul considerabil de sindroame, boli endocrine și procese morbide din medicina generală prezentate în relație cu glandele endocrine, precum și numeroasele și variatele cercetări experimentale, îi conferă valoarea unui prim tratat de endocrinologie” (Șt. M. Milcu). De asemenea, C.I. Parhon, împreună cu M.H. Goldstein, va publica monumentalul *Traité d'Endocrinologie* (3 vol., 1923—1933), unde împreună cu Șt. M. Milcu și M.H. Goldstein Manual de endocrinologie (3 vol., 1937—1940),

care cuprind, pe lângă informații sintetice asupra progreselor ramurii, și aportul propriu al autorilor. Const. I. Parhon mai descoperă două noi sindroame: sindromul hiperhidropexic („sindromul lui Parhon”) și nanismul hiperhipofizar; el este totodată fondatorul endocrinologiei vîrstelor (pentru care propune termenul „ilkibiologie”) și al endocrinologiei comparate.

Un alt moment de referință al dezvoltării endocrinologiei românești este anul 1921, cînd Nicolae Paulescu publică în Belgia rezultatele cercetărilor sale întreprinse, începînd din 1911, asupra diabetului și a metabolismului glicogenului, reușind să izoleze un hormon pancreatic, pe baza căruia prepară un extras apos pancreatic, cu efect hipoglicemiant, pe care îl experimentează cu deplin succes asupra cîinilor. Este ceea ce inventatorul numește „pancreină” — cunoscută astăzi în mod curent ca insulină. După cum se știe, N.C. Paulescu a fost frustrat de premiul Nobel meritat din plin, atribuit în corect unor descoperitori ulteriores.

Ar mai fi desigur multe de spus despre realizările de excepție ale endocrinologiei românești. Să mai amintim cel puțin că în 1930 Grigore T. Popa (în colaborare cu Una Fielding) descoperă sistemul porthipofizar (între hipotalamus și hipofiza anterioară), considerat și astăzi „cheia mecanismelor endocrine” (S. Harris), care a permis explicarea interrelațiilor diencefalo-hipofizare; aceasta s-a întîmplat la doi ani după ce marele teoretician al medicinei românești care a fost Daniel Danielopolu a elaborat modelul său anatomo-fiziologic, precursor cibernetic, de reglare a ansamblului organismului, în care se încadrează „mecanismul amfotrop cortico-endocrino-factor” — care acordă un rol esențial secrețiilor interne, sistemului endocrin.

I. M. ȘTEFAN ■

Fundamentele sanogenezei

Recent, într-o colecție de cert interes a Editurii Sport-Turism intitulată „Vacanță și sănătate”, un bine cunoscut nutriționist și dietolog, conferențiar dr. Constantin Dumitrescu, ne pune în înțelegerea o carte de-a dreptul captivantă, intitulată „Alimentația și efortul fizic”. Un punct de pornire îl constituie analiza schimbării sistemului alimentar paralel cu mutațiile produse în comportamentul existențial. Autorul arată că în alimentația omului modern „consumul de cereale și fructe s-a redus în favoarea alimentelor concentrate și rafinate cu aport caloric mare în volum mic, care produc în organism un dezechilibru mineral și vitaminic”. În același timp, activitatea fizică a scăzut progresiv, datorită reducerii muncii fizice brute, utilizării mijloacelor rapide de transport, comportamentul uman devenind din ce în ce mai sedentar. De aici, incidența crescută a aterosclerozei și modificarea lipidelor serice. C. Dumitrescu reamintește cu același prilej că pînă acum 2000 de ani glucidele nu au pîntruns în alimentația strămoșilor noștri, astfel încît cele o sută de generații anterioare nu au putut adapta metabolismul lor la aceste noi surse de energie și cu atît mai puțin la creșterea consumului de zahăr. În același mod, comparativ este prezentată situația efortului fizic, precum și rolul activității fizice și sportului.

Apoi, pe rînd, sînt prezentate virtuțile și limitele principalelor grupe de alimente: lactatele, carnea, peștele și ouăle, legumele și fructele, cerealele, grăsimile și uleiurile, zahărul și dulciurile, băuturile și condimentele. Totul, pentru „a contribui cît mai mult la punerea în valoare a celui mai esențial element de sanogeneză — alimentația zilnică”.

HARALAMBIE LERA ■

Ești producător, dar și beneficiar. Când faci

Soarele varsă o lumină lină, de culoarea mierii, de mai multe zile și săptămâni în șir și prelungește peste Poiana Brașovului nostalgia unei toamne pierdute. Tot așa, zilele de iarnă sint, aici, îmbătate de soare și, uneori, de o căldură care imbie la plajă, — fapt pentru care Poiana Brașov se mai numește, metaforic, și Poiana Soarelui și e căutată cu pasiune statornică de mulți turiști străini sosiți aici iarnă de iarnă. La odihna și agrementele pe care le oferă amfitrionii turismului românesc. Așadar, un centru de cerc al frumosului și utilului.

De pe oricare dintre colinele unduioase poți cuprinde, rotindu-ți privirea, întreaga panoramă armonioasă a așezării, ca apoi să o parcurgi pe jos, mergând tacticos, în numai câteva ore. Dar cite surprize plăcute, cită diversitate de la o așezare la alta, — cu cită fantezie și originalitate; hotelurile și restaurantele din poiana cu soare rememorează epoci, zone etnografice, indeletniciri și arte, de demult și de pretutindenea, ca într-un compendiu gospodăresc și artistic al României pitorești, configurind o nouă Românie pitorească.

Am tras la hotelul „Soimul”, în ambianță de liniște și intimitate, unde o politețe de distincție femininitate ne-a întâmpinat, încă de la recepție și avea să ne însoțească până la predarea cheii de la camera care dădea, și ea, tot înspre soare. La căderea serii o lună plină, cu talerul ușor roșcat ca de aur bătrîn, înlocuia discul soarelui, stîrnind în inimă struna liric-apolinică, dar numai pînă a doua zi dimineața cînd gazetarul din mine urma să înduplece meseria și să mă îndemne la drum. Mai marii turismului local — Burtea și Tepeleș m-au ajutat să parcurg cu inima și mintea caleidoscopul turistic al vetrei. Și iată-mă-s însoțit de doi tineri: Marius Costea, proaspăt uns ca șef al „Agenției de turism internațional” și Mariana Rîșnoveanu, de la același serviciu, ca să parcurgem împreună fluent și frumos Poiana Soarelui, trecînd din răcoarea irizată a dimineții, prin flăcările aurii ale amiezii, spre umbrele străvezii ale ceasurilor de după chindie.

La masivul și ultramodernul „Hotel Alpin” se auzea dipocitul apei din piscina acoperită și ecoul sacadat al inotătorilor sosiți să-și primenească trupul încă de cu dimineața. Dar primul popas documentar aveam să-l facem la „Hotelul Caraiman”, o bijuterie arhitectonică restrînsă, cu aer familiar, — cocoțată pe o stîncă și acoperită, în partea dinspre Răsărit, cu plăci roșii sîdefate care clipesc strălucitoare în bătaia soarelui. Geamurile tăiate în acoperișul lin și prelung sint cu belvedere spre munți și spre lacul de dincolo de „Piscina Cristal”. Hotelul este închiriat, în întregime, iarnă de iarnă, de turiști englezi, majoritatea tineri, veniți să schieze și să se distreze, aici, în creierul munților. Am vizitat camerele în stil garsonieră, cu scară interioară, — camere largi și luminoase, cum și cele duble. Apoi clubul (căci oare ce s-ar face englezii fără să aibă un club?! și bărulețul de zi (dar fără să aibă un bar?!). Și garderoba unde se dau cu chirie schiurile. Apoi restaurantul parcimonios și sobru, parcă anume ghicit pentru englezi, încă din anul 1977, cînd s-a dat la cheie hotelul în cadrul acestui O.N.T. solar.

De la „Caraiman” la restaurantul „Miorița” nu există nici cea mai infimă distanță, dat fiindcă cele două întreprinderi au gard comun. Dar dacă „Hotelul Caraiman” are acoperișul de șindrilă numai în partea dinspre apus, restaurantul „Miorița” prevăzută, în exterior și interior, pe de-a-ntregul în spiră și literă folcloric românească — este acoperit, de jurimprejur, de o cușmă conică de șindrilă. Cu cinci ani mai tînăr decît vecinul de peste gard (1982), restaurantul își are vogă mare printre turiștii străini pentru că aici se organizează seara (a se citi banchetul) școlilor de

schii, cu festivitatea decernării diplomelor. Nu este vorba de o fanfaronadă ca fosta vestită „Academie de biliard” din Ploiești, ci de o serie de școli de schii și patinaj organizate ierarhic, de la începători la avansați, — pe vîrste, de la copii la veterani, — pe naționalități (sau pe criteriul lingvistic). Toate aceste criterii la un loc sint grupate, anual, în cite 10-15 clase, fiecare clasă cu monitorul ei, de obicei o stea a schiului nostru național. Și dau rezultate din cele mai bune.

Restaurantul este gîndit, împodobit și aprovizionat pe structuri folclorice. Pe pereți, alesături și prosoape lucrate fin, cu borangicul cit firul de păianjen. Deasupra ușii înspre cămara cu bucate, o potcoavă, să aducă noroc. Cotloanele multiple și sofisticate ale restaurantului au opaițe (firește, electrificate) și zone cu denumiri pitorești: zona dinspre lac se cheamă faleză, cea dinspre deal, boschet, cele dinspre orchestră, în stil vagon, — vagoane, iar cea dinspre parcul interior, grădină.

Ne continuăm periplul turistic pe o potecă năpădită de iarbă incurajată de o ploaie fină de deunăzi și de soarele care-a fecundat-o. Mergem spre piscina care nu se putea numi

mul rînd, prin însuși cîntecul: „Flecat-a moțul la țura / Cu donițe și ciubară / Și cu tioluri de rășină / Să le deie pe fărîna”. Cum ar zice, prelucrînd cîntecul, și poetul născut în vechiul saf al culegătorilor de rășină, Rășinari. Cînd noi tocmai treceam pe lingă arhipelagul de butuci-ciupercă, tacimurile erau puse, iar gîtejele de pe grătarul altar erau gata să fie aprinse. Erau așteptați turiști spanioli. Deci turiști de pe podișul iberic, unde s-a născut muma lui Ulpiu Traian și unde viitorul împărat își recunoștea adînci rădăcini. Știu turiștii spanioli că o străveche odraslă a lor sosisse și învîsesse tocmai poporul din datinile și gospodăriile imaginare ale căruia tocmai se desfată? Desigur că nu. Sau că da, dar cu nepăsare. Așa și este. Nu putem imputa, peste secole, nimănui nimic. Armonia și concentrarea intereselor naționale și universale, conțea, poziționat, mult mai mult, iar turismul, adevăratul și superbul turism, este chemat să contribuie concentric spre acest ideal conținător. Una din cheile de aur ale păcii și colaborării e în mina dibace a turismului. Cel românesc, sint sigur, cunoscîndu-l și urmărindu-l cu inima, mintea și literatura, — folosește cheia de aur pentru

șor, în grădină sau pe terasă. Căpîțe de fin se ridică înmiresmate, ca pe vremuri, cînd hrăneau caii haiducilor. Provizile sint țînute în magazii solide, deoarece vin să le dijmuiescă urșii. Ușile magaziiilor trebuie să se deschidă spre afară, în caz contrar urșii le deschid, lăsîndu-se cu toată greutatea.

Plata se face cu pistolul pe masă. Pînă mai deunăzi, turiștii străini erau întîmpinați, în pădurea ce înconjoară restaurantul, cu pocnete de pistoale. Dar s-a întimplat să treacă, prin pădure, turiști neavizați, dintr-o țară vecină și care, auzind că sint atacați de tilhari, au rupt-o la fugă. Și, fiindcă veni vorba de tilhari, e bine să traducem în prospectele turistice, denumirea de „Colibă a haiducilor” prin „L'auberge de haidoucs”, termen cunoscut în occident, prin operele lui Panait Istrati și ale altora. Și nu „L'auberge de brigands” (adică de tilhari) pentru a nu discredită aura frumoasă, eroică și justifiată a haiducilor.

Lîngă stația telefericului, hotelul și restaurantul „Teleferic” este punctul turistic cel mai solicitat mai ales de schiorii care

A fost zece ani monitor la schii, aici, în Poiana Brașov, apoi, îndrăgind caii, a trecut la „Echitație”. Fostul responsabil l-a învățat prima lege și prima lozincă necesare echitației: „să învățăm să călărim ca lumea!” Cornel Ghrișan lucrează aici numai de doi ani dar are un palmares frumos.

În 1970, Echitația avea doar patru cai, înghesuți într-un grajd mic. Aici, unde se ridică astăzi acareturile moderne, erau birourile și barăcile șantierului de construcții ale Poienei. Cînd s-au mutat aici, au trebuit sparte fundamentele de beton ale fostelor clădiri pentru ca să nu-și strice caii articulațiile. De la 4 s-a ajuns la 21 de cai, dintre care 5 din producție proprie, născuți aici, în grajd, în 1984, parte huțuli românești, parte amestec. Din cei primii 4 cai mai trăiește numai unul Gorică, țînut de pe-o zi pe alta, cu vitamine. Să nu moară în grajd, ca să-l vîndă la italieni, care-l vor duce în Sicilia, unde singele de cal e folosit în ceva medicamentație tradițională locală. Or, un cal dă circa 30 litri de singe.

Afară de călărit, ca agrement sportiv de aleasă eleganță, caii mai sint inhămați, pentru promenadă, căruță sau sanie. O birjă din secolul XVIII, cumpărată de O.J.T., de la un fericit proprietar, dă plimbării parfum de „vieux temps”. O alta, albă, la care sint inhămați 6 cai, e folosită la nunțile organizate, prin O.J.T., în Poiana Soarelui.

Dar ceea ce m-a uimit și mă urmărește ca o superbă obsesie este șaua măreață, de tip Far West, alături de celelalte harnașamente de piele, cu mare artă, la fabrica „8 Mai” din Mediaș, — meșterul care le idează fiind Constantin Velicea.

Echitația ar fi încheiat periplul nostru turistic dacă alte două surprize nu ne-ar fi reținut copios atenția. Una este programul dat la „Complexul Favorit” de formațiile artistice ale județenei turistice. Un program la înălțime, cu atît mai mult cu cît o mare parte din el era susținut de artiști amatori. Folclor și muzică folk, music-hall, muzică ușoară, dansuri stilizate — în fine, un program foarte antrenant, la care și occidentalul cel mai mofturos poate inclina aprobativ cu capul. Un film de bună propogandă turistică, a deschis programul.

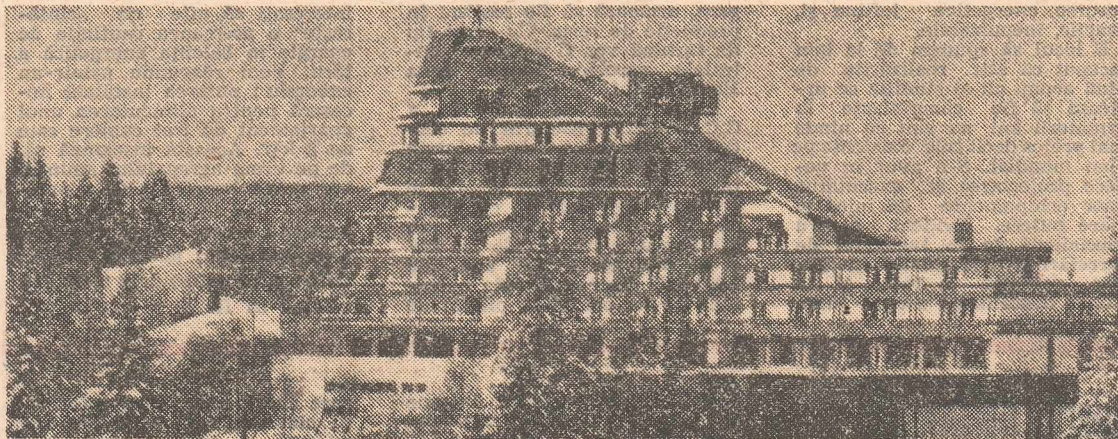
A doua surpriză este expoziția de autodotare a bazelor turistice, deschisă în sălile și pe culoarele celui mai bătrîn hotel din Poiană — hotelul „Sport”.

Una dintre întreprinderile expozante este U.P.P.J. a O.N.T. de pe Litoral. Ce face această ingenioasă întreprindere? Își trimite personalul care deserveste turismul de pe țărîmul mării, la policalificarea, în fiecare iarnă. Lucrătorii din turism sint împărțiți la 15 activități distincte. Femeile la tricotație, covoare, alesături etc., bărbații la confecții în metal, croitorie, țîmplărie, etc. Costumele de ospătari, mobilierul din restaurante, fețele de mese, perdelele, covoarele sint asigurate, astfel, la un preț mult mai redus decît cel de pe piață. Plusul de tricotație este apoi desfăcut prin comerțul de stat. A doua expozantă este I.A.P.I.T. cu producția industrială pentru baza turistică, din București. De la mașina de țîiat piine, de ambalat sandviciuri, de frăgezit carne pînă la aparate complicate și foarte costisitoare (un tobogan acvatic cu bazin de plonjare costă 2261125 lei) sint expuse zeci de inovații și invenții, de toate gradele de fantezie și exactitate, toate pentru lămurirea directorilor de județene turistice din toată țara, veniți în Poiana Brașov să facă anualele contractări și să participe la consfăturii de lucru, în prezența forurilor superioare, în frunte cu ministrul.

În Poiana Soarelui, periplul nostru s-a încheiat seara, cu o lună plină, perfect rotundă și purpurie, ca de pe cea mai frumoasă carte postală ilustrată trimisă de aici, de turiști, către cei dragi de departe.

AL. ANDRIȘOIU

Periplu turistic în Poiana Brașovului

altfel decît „Cristal”. Născută în 1981, piscina cristalină a poienii solare este dotată cu tot ceea ce cere sau presupune o atare cititorie modernă. Intii de toate, piscina însăși, lungă, largă și prevăzută, pe trei din cele patru părți, cu geamuri care dau spre estul, vestul și sudul luminii solare. Apoi terase spre lac. Sală de gimnastică pentru exerciții complexe și pentru masaj.

Dar punctul forte al peregrinării noastre a fost „Șura Dacilor”. Văzusem, într-un film, la televiziune, un fragment al șurii, filmat nocturn, cu flăcări indoite de vînt, ca într-o procesiune antică de inițiere. Ceea ce văzusem atunci, transfigurată și în apăsarea umbrelor, — vedeam acum, în plină cascadă solară, deschis și pe viu. Șura-restaurant este o capodoperă de reconstrucție arhitectonică, așa cum, călătorind prin alte țări, — dar, mărturisesc, mai văzusem, dar foarte rar. Fără niciun exces de patriotism, trebuie să recunosc talentul, imaginația, arta, știința cu care arhitectul a replăsmuit lumea noastră istorică incipientă, în datele ei documentare și în cele aproximative. Șura e șura de la noi și derivată, fără pic de indoială, din vremea și țara de dincolo de negură, cum ar zice Sadoveanu. Șura e împinsă în coasta muntelui, în umbră. Doar o esplanadă, de numai câteva ceasuri scurte cu soare, deschide lumea dacică a coniferelor austere spre latinitatea cu pașiști solare. Dacă nu mă înșel dacii exportau, pe lingă miere, piei, turme, — și rășină. Mie, unuia, mi se pare că Motii, Mocanii, Oșanii — în genere, locuitorii de la codru și de sub codru, sint urmași direcți ai dacilor, în ființă și indeletnicire, și prin recoltarea rășinii. Motii, în pri-

pace și prietenie, în înțelesul tulburător de frumos al cuvîntului.

Ei, bine!, după această acoladă prin istorie și gînji, să ne reîntorcem la litera alfa a istoriei noastre, pe sub bolțile alegorice și hiperbolice din „Șura Dacilor”. Pe poarta șurii-restaurant tocmai ieșea un pui de dac, un ospătar mic de statură și tinerel, costumat cu pantaloni albi și pelerină portocalie, — costumul dacic de vară. Iarna costumul e din piei mițoase. Pînă deunăzi dacii-ospătari purtau și bardă la obînc, dar cum îi împiedica să servească repede și se anina de fețele de mese, au renunțat la bardă. O ospătăriță dacă are însă un costum foarte elegant, cu rochie lungă, clasică, aidoma femeilor de pe amforele grecești.

La plecarea de la „Șura Dacilor” aruncăm moneda în fîntina rustică, să revenim pe aici cît mai des. Ca la fîntina Trevi, din Roma.

Prin pitoresc și neaoșism, restaurantul „Coliba haiducilor” face concurență „Șurei dacilor” pe toate planurile. În vestibulul restaurantului, grămezi de fin. Picioarele le ștergem de crengi subțiri de brad. În stînga o odaie de taină, unde chefiuau haiduci, iar pe frontispiciul sălii de restaurant, piei fine de căprioară. Dovleci sint risipiți într-o dezordine studiată. Apoi o mașină de gătit și ea studiat primitivă, are plită, grătare, încălzește încăperea, cu funcțiile sale multiple. Sub restaurant, cămara și aici tot prin dotare proprie. O expoziție expune, în ograda restaurantului, tot felul de bunătăți. Pe vreme bună, se poate servi masa în mai multe unghere frumoase: sub brad (un brad imens și gros), în foi-

au aici telefericul sub nas. Ca și alte hoteluri, după 15 decembrie pînă la venirea primăverii, hotelul este închiriat în întregime de turiști străini, — aici, masiv, din Anglia, Belgia, Olanda și Germania federală. Deși a fost construit printre primele (după „Sportul”, „Bradul” și „Poiana”) în 1970-71, localul e modern, elegant și încăpător (are 460 locuri), deși, ne spune responsabilul, hotelul ideal este cel de circa 300 locuri. Complexul este înzestrat cu restaurant, terase, sală de cocktail, piscină cu două terase bar de zi, bar de noapte cu video, discotecă, o sală mică pentru micul dejun, — deci, pe lîngă confort, mai multe feluri de agrement. O expoziție alimentară, cu multă fantezie și succulență, face cu ochiul din sala plină de musterii.

Un agrement mult căutat este și călăritul, așa că bunii și pricepuții mei însoțitori (culți și cultivați în materie de istorie urbanistică, etnografie, așa cum se cere unui lucrător în turism) mă sfătuesc să nu evităm o vizită la „Echitație”, la crescătoria de cai. Pînă acolo facem drumul într-o căruță, vizitînd un fost sportiv, as la lupte, Ion Bricoreanu, cu un suris cald și larg care-l face numai deocît simpatice. Cei doi cai de la căruță sint Cezar și Coni, cei mai bătrîni din grajd, au 18 ani, — cai blinzi de rasă lipitană (rasă iugoslavă). Băiatul care-i îngrijește a rugat conducerea Echitației să lase caii să moară în grajd, că prea mult au muncit și prea ascultători și-au făcut datoria. De obicei, îngrijitorii și conducerea echitației nu vor să asiste la moartea, în grajd, a cailor lor dragi, din motive sentimentale și sanitare.

În fruntea echitației se află un om inteligent și sentimental, Cornel Ghrișan, fiu de țăran de prin părțile Sebeșului.

un lucru, fă-l bine ca să te poți bucura de el!

În ultima vreme, cei care au făcut un drum pînă la Fundeni sau prin împrejurimi au văzut silueta unei macarale gigant și o clădire de mari proporții care creștea în fiecare săptămână, imaginându-și că acolo are loc o extindere sau se construiește o anexă a spitalului. Abia în ultima vreme, cînd clădirea și-a desăvîrșit conturul, au înțeles că în perimetrul spitalului se naște o altă unitate de asistență medicală. E vorba de noul Institut de oncologie, o clădire complexă, de mari proporții, concepută de un colectiv condus de arhitectul Silvia Mărdărescu. E vorba de o construcție alcătuită din 12 corpuri, cu aproape 2.000 de încăperi dispuse în corpuri care numără între patru și zece nivele. Această construcție a fost începută de Trustul Carpați și, din anul 1984, dată în grija Antreprizei de Construcții Montaj nr. 3, una din autoarele prestigioase ale nenumăratelor edificii ridicate în ultimii ani în București. Această investiție care valorează peste un sfert de miliard a fost incredințată brigăzii numărul 5, pornind tocmai de la experiența ei atît în construirea unor edificii social-culturale, cit și în domeniul construcțiilor de locuințe. Ca să vă puteți face o imagine despre proporțiile acestei lucrări ar fi suficient să precizăm că ea va fi dotată cu șase lifturi, douăsprezece centrale de ventilație, trei centrale de climatizarea aerului pentru blocurile operatorii, un tunel subteran pentru transportarea hranei de la cantina principală, stații de oxigen și grupuri electrogene, plus o aparatură de ultimă oră realizată de specialiștii români sau importată de la producătorii străini recunoscuți în materie. Institutul oncologic de la Fundeni va avea un computer tomograf, acceleratori tip mevatron, un cobaltotron și alte aparate complexe pentru investigații și tratamente, după cum institutul va fi dotat cu o stație de televiziune în circuit închis, cu un sistem de interfoane și cu o stație de căutat persoane. E simplu de imaginat ce răspundere apăsătoare pe umerii constructorilor. Inginerul Corneliu Aurelian Cioată, născut la Cimpina și școlit în construcții tocmai la Iași, a lucrat mai întîi la amenajarea hidro-energetică a riului Someș și, mai apoi, la construirea abatorului de la Mihăilești, nu de-

parte de București, adică exact în cealaltă parte a țării. Din luna ianuarie a acestui an a preluat brigada numărul 5, cea care construiește Institutul oncologic. „Este una din cele mai complexe lucrări la care mi-a fost dat să particip într-o viață de constructor. Nu numai prin proporțiile ei, dar și prin calitatea lucrărilor pe care le presupune. Finisaje de înaltă clasă, instalații complexe, aparatură modernă care urmează să fie montată, lucrări temeinice care trebuie să placă și ochiului, să aibă o ținută estetică pe măsură, întrucît e vorba de cea-

grijă finisajele citorva corpuri de clădire. Gheorghe Drăgoi a lucrat la construcțiile de locuințe în mai tot Bucureștiul, și la Socului, și la Dristor, și în Pantelimon, și pe Olteniței, și la Parcul tineretului. „Institutul de la Fundeni este cea mai complexă construcție la care am participat. Nivelul finisajelor trebuie să atîngă cotele internaționale, să fie o carte de vizită nu numai a medicinei românești, dar și a priceperii constructorilor”, spunea maestrul Drăgoi, unul dintre oamenii de nădejde ai inginerului Cioată. Institutul de la Fundeni seamănă cu o ce-

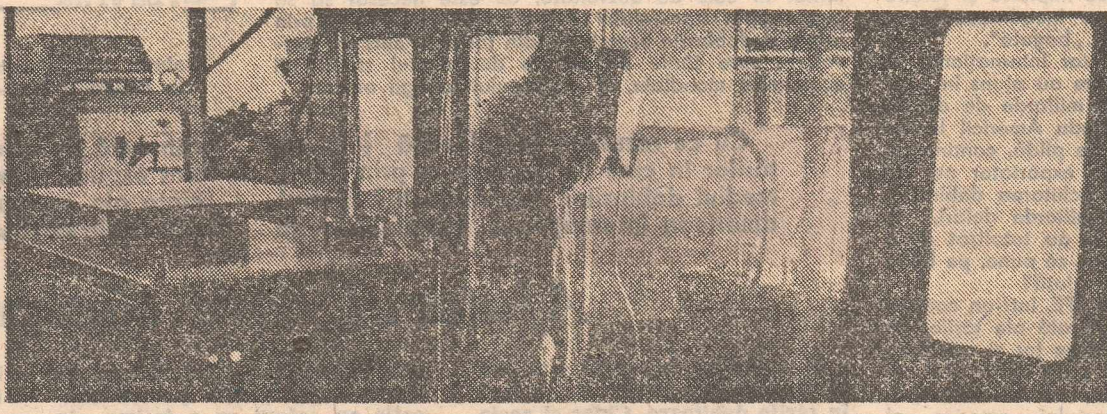
oameni ale căror biografii au fost scrise în zile de muncă pe toată suprafața edilitară a Capitalei. La diferitele etaje ale acestei cetăți, aflate în diferite faze de execuție (centrul de iradiere a fost dat în folosință la începutul acestui an iar unul din corpuri — B₁ — este aproape gata pentru a-i primi pe cerțătorii institutului aflați acum în perimetrul Spitalului Filantropia) i-am întîlnit pe Ion Gîndu, șeful unei echipe de dulgheri, pe Ion Lăzărescu, șeful unei echipe de faianțari, pe Niculae Badea, conducătorul rabițarilor, pe Mocanu Grigore, pe subingi-

jocurile norilor în care descifrează semnele amenințătoare ale iernii. E greu să duci spre final, spre „cheie” o construcție de asemenea proporții, care presupune o muncă atît de migăloasă. Vorba unui dulgher, Grigore Mocanu, un om care timp de 17 ani a tăiat piatră într-o carieră din județul Tulcea „am făcut case în Pantelimon, pe Avrîg, toată Șoseaua Iancului, în Militari, dar la un asemenea gigant nu mi-a fost dat să lucrez. Lumea vede numai clădirea, puțini sînt cei care se uită și la noi, cum trăim și muncim, cum ne zbatem să o facem ca peste ani s-o putem privi în liniște, cu sufletul împacat”.

Ce înseamnă noul institut de la Fundeni pentru specialiștii oncologi? Iată punctul de vedere al doctorului Constantin I. Truia, directorul adjunct al Institutului oncologic București: „Institutul care se construiește pe platforma Fundeni este cea mai mare investiție a Ministerului Sănătății din momentul de față și reprezintă unul din obiectivele planului operațional de prevenire și combatere a cancerului în țara noastră. Institutul va avea 500 de paturi pentru tratament de specialitate în clinici de chirurgie, chimio-terapie și radioterapie. Clinica de chimioterapie va avea și 50 de paturi pentru oncopediatrie. De asemenea, va funcționa și o policlinică pentru diagnostic, tratament de specialitate în sistem ambulatoriu, cit și pentru urmărirea bolnavilor. Există deja un centru de iradiere dotat cu aparatură modernă unde se vor face tratamente cu aparatură modernă (electroni accelerați), cu cobalt și alți izotopi. În cadrul institutului va funcționa și o secție de cercetare cu laboratoare de imunologia și biologia celulei canceroase, un laborator de carcinogeneză chimică și un altul de inginerie genetică. Pentru partea experimentală se construiește o biobază unde se vor crește animale pentru nevoi experimentale. Va funcționa și o secție de cercetări și sinteze a medicamentelor anticancerigene unde vor fi produse unele citostatice necesare tratamentelor din institut cit și celor din rețea”. La marginea Bucureștilor, pe platforma Fundeni, se naște o nouă cetate a medicinei românești.

C. NISTORESCU ■

La Fundeni, se naște încă o cetate

mai nouă și mai mare investiție din domeniul sănătății”. Trebuie spus că institutul de la Fundeni va avea parte de finisaje de calitate superioară. Placaje de marmură și ceramica, faianță, mozaicuri și lemn vor da holurilor și încăperilor un aer elegant și plăcut. Pentru aceasta, echipele brigăzii numărul 5 și ostașii unei unități de construcții lucrează de dimineața pînă seara tirziu, uncori și noaptea. „Dacă avem de turnat un beton sau începem o lucrare migăloasă, nu putem pleca acasă pentru că ni s-a terminat programul. Rămînem pînă cînd e gata, chiar dacă asta se întîmplă adeseori după miezul nopții sau chiar mai tirziu”, spunea maestrul Gheorghe Drăgoi, unul dintre oamenii care au în-

tate, cu aripi de apărare, cu turnuri și terase. Aici se va purta unul dintre cele mai grele războaie ale veacului nostru, cel împotriva cancerului. Și pentru ca institutul să beneficieze de o clădire executată exemplar, sute de oameni trudesc din greu. Douăzeci de echipe de muncitori calificați de diferite profesii înfruntă și rigorile vremii și curentul de aer și execută o lucrare migăloasă. Toți sînt bucureșteni. N-au venit de aiurea aduși de nevoia de forță de muncă. Sînt oameni care au pus umărul la ridicarea cartierelor bucureștene, care au construit și Spitalul numărul 9 (clădirea nouă) și secția la Metaloglobus sau la C.F.R., și Intercontinentalul, și magazinul Bucur Obor, și Cocorul, și magazinul Unirea,

nerul Sorin Dulămiță, cel care răspunde de lucrările exterioare și de structura de rezistență a clădirii, pe Dorin Gabor, reprezentantul întreprinderii Marmura Simeria, cel care, împreună cu încă trei colegi, montează lucrările de marmură efectuate de întreprinderea din județul Hunedoara. Sînt patru oameni care montează toată marmura și travertinul dintr-o clădire care are două mîi de încăperi și laboratoare. Deasupra tuturor, la zeci de metri deasupra pămîntului, în turnul unei macarale M.T.A. 125, Gheorghe Badea, de la I.U.T. Șulea, un argeșean venit în București prin 1963, care preț de 10 ore stă singur deasupra tuturor și așteaptă comenzi și, cînd ele nu vin, se uită după porumbei și urmărește

Ați intrat vreodată într-o autoservire în care să vă simțiți mai bine decît într-un restaurant de prima categorie? Să vă placă mai mult și mincarea, și servirea, și scurtul dialog cu oamenii casei, și sala, și întreaga atmosferă? Ne-am obișnuit să ni se pară de la sine înțeles ca orice comparație de acest gen să fie în defavoarea autoservirilor. Dacă respectiva autoservire se mai află cumva și în preajma gării nici nu mai poate fi vorba de comparații. Pare o regulă generală. Nimic mai inexact însă decît această impresie. Nu este nevoie decît de o mină de oameni care să respecte și care își respectă clienții pentru a înfrînge această falsă regulă. Cel mai frumos exemplu pe care l-am întîlnit, în acest sens, îl oferă colectivul de oameni ai muncii de la RESTAURANTUL CU AUTOSERVIRE GARĂ din Botoșani. Impresia excelentă, în totalitatea ei, este atît de neașteptată, dar atît de solid susținută de tot ce are și înseamnă această unitate încît dobîndește, proporții nebănuite. Prima senzație este de neverosimil. Se accentuează pas cu pas. Numai că, pînă la urmă, munca acestor buni meseriași își „construiește” convingerea reconfortantă că lucrul pe care îl credeai imposibil îl ai sub ochi: în nici un restaurant din Botoșani nu se gătește atît de bine și nu este mai agreabil ca în această autoservire! Sala de mese este o mică grădină: atîtea flori și plante ornamentale decorează și încălzesc ambianța. Curățenia generală și strălucirea meselor în alternanță de alb-roșu adaugă o notă sărbătorească, de expoziție culinară, parcă destinată unui moment deosebit. Este însă „banalul” obișnuit, atîta doar că aici are altă față. Pentru calita-

tea preparatelor, datorată bucatarului șef Maria Băciu și celorlalți 8 bucătari calificați, unitatea este recunoscută în tot municipiul și căutată cu justificată insistență. În bucătărie, în spațiile de preparare, de degresare a veselelor, curățenia este de laborator îngrijit cu patima rar întîlnită a exemplarității. Toate magaziile dau impresia că au fost pregătite cu minuție pentru o expoziție de mari pretenții: așa sînt întreținute mereu. („N-are jumătate din întreprindere silozul pe care îl avem noi, la această oră”, ne spun gazdele). Dar fiecare colțisor îți lasă aceeași impresie. Cu forța lucrului de necontestat. Chiar dacă tot ce vezi aici încalcă acea „regulă” care te pregătise să găsești cu totul altceva. Sau, în orice caz, ceva de un nivel al calității ansamblului incomparabil mai scăzut. Biroul șefilor de unitate Silvia și Vasile Iliescu pare mai degrabă cancelaria unui director de școală. Ordinea și un anumit gen de eleganță, de bun gust, dus pînă la amănuntul ultimei litere, sfidează, comparațiile. Altfel, Vasile Iliescu, prin tot ce face, prin întregul său comportament nu este — știe cu înțelegerea unui versat om de cultură, să te faci să simți asta. Împotriva oricărei unde de ostentatie — nu este decît un om modest, un om care nu face nimic deosebit, nu-și face decît datoria, cu simplitate. Deși tot ce face el este deosebit: deși nimic din ce face el nu e simplu. Toate documentele cerute de evidența activității — absolut toate, menționează acest amănunt, fiindcă n-am mai întîlnit cazuri în care să nu lipsească măcar unul! — sînt ținute la zi de Vasile Iliescu. Nici un cuvînt nu este scris de altcineva. Iar aspectul, acuratețea

acestor pagini aproape caligrafiate sînt de-a dreptul incredibile într-o autoservire vecină cu gara. Toate caietele sînt legate în pinză (albastru și roșu), cu titlurile imprimate auriu. Sînt folosite de ani de zile, dar au aspectul unor cărți din rafturile unui bibliofil pătimaș. Rigorizarea celor înscrise zilnic oferă oricînd imaginea clară a activității pe mulți ani. Totul este

Oameni care înobilează ideea de comerț

urmărit pînă în cele mai mici detalii. Nici o deficiență nu este trecută cu vederea. Felul de a fi, propria-i corectitudine și rigurozitatea dublată de tact fac însă din Vasile Iliescu un șef de unitate care, în ciuda severității proverbiale, nu are conflicte de nici un fel cu subalternii. El demonstrează orice lucru care trebuie demonstrat. O face cu un veritabil simț pedagogic. „Lecțiile” lui sînt înțelese. Au fost învățate bine. Colectivul selectat și format într-un asemenea mod este nedespărțit de foarte multă vreme și probabil că ori-

cărui om din acest colectiv l-ar fi, acum, destul de peste mină să se adapteze în altă parte. Pe pereții biroului, alături de steagul de unitate frunțoasă, stau înrămate opt diplome. Cu atîtea evidențe uimitor de ordonate, care, desigur, iau destul timp, te-ai aștepta să fie neglijate alte lucruri. Nimic nu este neglijat. Soții Iliescu, e drept, sînt tot timpul, în unitate. Cînd am fost acolo, Silvia Iliescu era plecată la o ședință. Se dusese dînsa pentru că era în concediu. Un motiv serios, nu? („Altfel, trebuia să plec eu. Ea tot era așa. Că este în concediu, nu-i așa?”), ne explica aproape scuzîndu-se Vasile Iliescu. Vorbeam de volumul de muncă al celor doi. Nu întîmplător. Aici nu există contabil — sau chiar contabil șef, cum am întîlnit la destule cantine! — așa cum nu există magazioneri. Nici un magazioner. Șefii de unitate își fac timp să conducă întreaga activitate. S-o conducă bine. Fără să intre în criză de timp. Ei, cu bucatărit și ceilalți lucrători fac totul. Iar planul se depășește, cu substanțiale procente, lună de lună. Colectivul soților Iliescu lucrează împreună de 15 ani. Acesta este al șaptelea an în care dețin locul întîi pe întreprindere (I.C.S.A.P.H., director Ion Galan, el însuși maestru în arta culinară). Ca să vă faceți o idee mai limpede despre modul în care înțelege Vasile Iliescu să-și facă datoria, iată un amănunt semnificativ. Se știe ce sînt perisabilitățile și se mai știe că această supapă de scăzătoare este foarte divers înțeleasă și utilizată. Nenumărați gestionari se plîng, în diverse ocazii, că legea ar prevedea perisabilități prea mici. Unii nu se sfîșesc să se jure că, din acest motiv, ei pun, de multe ori, bani

din buzunar. Ei bine, în ultimii zece ani, Vasile Iliescu a asigurat statului economii de 900.000 de lei numai din perisabilități neutilizate. De care nu s-a folosit. Deși putea s-o facă, legal. Cînd am venit aici, ne spunea Vasile Iliescu, prima măsură pe care am luat-o a fost separarea printr-un perete a barului de sala de mese. Barul deface numai gustări și bere; în sală, cu mîncare, se vind numai răcoritoare. La 30 noiembrie 1987, pentru micul dejun s-au pregătit 21 de sortimente. În timpul zilei, consumatorii au avut la dispoziție: 7 ciorbe, 24 de feluri de mîncare, 4 de desert și suc de fructe. Era o zi obișnuită. Vă puteți convinge oricînd. Dacă treceți prin Botoșani, nu ocoliți RESTAURANTUL CU AUTOSERVIRE GARĂ. (Pe localnici nu mai trebuie să-i indemnem nimeni.) El probează cu strălucire faptul că o asemenea unitate poate fi și un factor de civilizație. Încă, accentuat! Nu numai o circumscripție, un loc în care să mînci la repezeală, grăbit mai ales să scapi de atmosfera dinăuntru. Se spune adesea că omul sfînteste locul. Aici nu mai este nevoie să-ți spună nimeni. Te convingi singur și pleci reconfortat. Nu numai de calorile hranei. Nu doar de desăvîrșita ei calitate. Mai mult decît de acestea, de acuratețea morală cu care este înobilată ideea de comerț. Chiar dacă afirmația poate uimi. Este un adevăr. Un adevăr care merită să fie spus. Văzut. Preluat. Fiindcă lucrătorii de aici nu fac, în fond, decît ceea ce ar putea să facă și alții, decît ceea ce am dori să găsim în orice unitate de alimentație publică.

DORIN GHERGHINESCU ■

Practici inechitabile în relațiile financiare ale lumii de azi

Cine pe cine ajută?

O întrebare dramatică, o întrebare cheie în găsirea drumului spre o nouă și dreaptă ordine economică

„Bomba datoriilor”, așa au caracterizat experții această problemă gravă a contemporaneității, comparând evoluția ei tot mai periculoasă cu un adevărat mecanism ce se îndreaptă spre o declanșare distrugătoare. Studiile oficiale, atât ale organismelor internaționale, cum ar fi Fondul Monetar Internațional și alte instituții ale O.N.U., cât și ale unor organizații particulare relevă că, la cinci ani de la declanșarea crizei, datoriile externe ale țărilor în curs de dezvoltare continuă să constituie o amenințare economică, socială și politică pentru aceste state, pentru eforturile lor de a depăși greaua situație moștenită, datorată secolelor de asuprire colonială, de impilare și jefuire de către state care în prezent se încadrează într-o categorie privilegiată, cea a țărilor „bogate”.

Intr-un raport al Fondului Monetar Internațional se arată că țările în curs de dezvoltare au ajuns în 1986 la o datorie externă de 1100 de miliarde de dolari, dintre care 383 de miliarde reveneau Americii Latine și Caraibilor. Din această cauză, de pildă, continentul latino-american s-a transformat în exportator net de capital, deoarece numai în 1986 achitarea dobânzilor și capitalului s-a ridicat la 33,5 miliarde dolari, în timp ce noile resurse acordate nu au totalizat decât 15 miliarde dolari. În aceste condiții, se pune, pe bună dreptate, întrebarea: cine pe cine ajută?

Așa cum arăta agenția spaniolă EFE, într-un comentariu, „eforturile de ajustare structurală ale țărilor cu importante datorii externe, dezvoltarea lor și creșterea exporturilor au fost practic anulate de reducerea comerțului mondial și scăderea prețurilor materiilor prime”. De exemplu, valoarea comerțului exterior al Americii Latine, care atingea 200 miliarde de dolari în 1981, a scăzut în 1986 la mai puțin de 150 miliarde de dolari, în pofida unor eforturi susținute de sporire a producției întreprinse de țările membre.

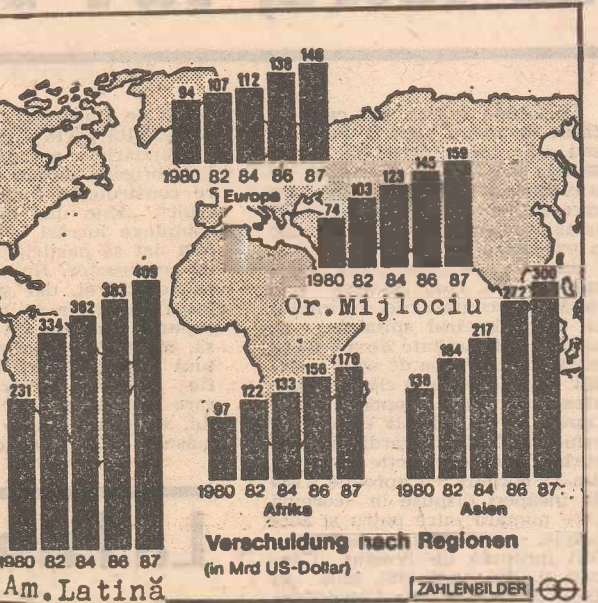
Statisticile internaționale evidențiază că circa jumătate din uriașa datorie externă a țărilor în curs de dezvoltare este reprezentată de pasive acumulate în anii '80, aproape exclusiv pentru plata dobânzilor, iar cealaltă jumătate — care reprezintă o îndatorare pentru promovarea dezvoltării — a fost, de fapt, compensată numai de vărsămintele efectuate, în cei șapte ani care au trecut, de la începutul deceniului, în contul dobânzilor. Astfel, sumele achitate de „lumea a treia”, în perioada 1980-1986, numai în contul dobânzilor — și care se ridică la 456 de miliarde de dolari — sînt aproape egale cu întreaga datorie externă existentă pe plan mondial în 1979, adică 476 miliarde de dolari, precum și cu creșterea datoriei între anii 1979 și 1986, care s-a ridicat la 467 miliarde de dolari.

În plus, în activitatea unor organisme internaționale care teoretic au misiunea de a veni în sprijinul țărilor în curs de dezvoltare, cum ar fi Banca Internațională pentru Reconstrucție și Dezvoltare (B.I.R.D.), s-au manifestat o serie de practici profund inechitabile și antidemocratice, de natură să agraveze și să submineze eforturile de progres ale acestor state, mai puțin dezvoltate. Prin practica arbitrară și nejustă de majorare a datoriei externe prin adăugarea așa-zisului „risc valutar”, prin politica discriminatorie față de unele țări și prin dobânzile excesiv de ridicate — până la 11,60 la sută — B.I.R.D. în loc să-și îndeplinească menirea pentru care a fost creată și să sprijine țările în curs de dezvoltare în eforturile lor, s-a transformat într-o instituție de jecmănire a avuției naționale

a popoarelor, cu deosebire a țărilor în curs de dezvoltare.

După cum se știe, România a prezentat la recenta sesiune a F.M.I. și B.I.R.D. un program cuprinzător și realist tocmai pentru a se evita asemenea stări de lucruri și a se acționa eficient în direcția soluționării globale a problemelor datoriilor externe și dobânzilor excesive. Realitățile lumii de astăzi demonstrează că problemele complexe financiare ale datoriilor externe și dobânzilor, stabilitatea și dezvoltarea economiei mondiale presupun eforturi comune și generale ale tuturor factorilor implicați. Cu tot mai multă forță însăși viața arată că se impun neîntârziat măsuri ferme pentru soluționarea globală a datoriilor externe ale țărilor în curs de dezvoltare, că este necesar să se pună capăt transferului de resurse financiare — prin ratele și dobânzile excesive — din țările în curs de dezvoltare spre țările bogate, în detrimentul stabilității economice mondiale, al progresului întregii omeniri.

Cu ce rezultate se soldează jefuirea țărilor în curs de dezvoltare, prin intermediul dobânzilor cămătărești? Ziarul american internațional Herald Tribune

Evoluția datoriei externe pe continente sau regiuni, în perioada 1980-1987 (în milioane de dolari)

consacră un articol acestei teme, în care sînt expuse câteva din tragicele consecințe ale exploatării țărilor sărace de către cele bogate. Redăm câteva extrase:

Ajutorul care sărăcește

● „...Puținii bancheri studiază în amănunt ce se petrece în fapt în țările debitoare. Chiar și aceia care urmăresc îndeaproape situația din țările în curs de dezvoltare au aflat abia recent, prin UNICEF (Fondul Națiunilor Unite pentru Copii), cât de grea a fost perioada anilor '80 pentru cei săraci:

● Malnutriția a crescut în zece țări africane, în câteva țări latino-americane, în unele regiuni din Filipine și Sri Lanka;

● După decenii de declin, mortalitatea infantilă a crescut în Barbados, Brazilia, Ghana și Uruguay. În alte peste 20 de țări, tendința de ameliorare a dispă-

rut. Educația a avut și ea de suferit: cheltuielile pentru educație au scăzut cu o treime în țările africane și cu trei cincimi în țările latino-americane;

● Asistența medicală și cheltuielile pentru ocrotirea sănătății s-au redus cu 50 la sută în Africa, 60 la sută în America Latină; în Bolivia, ele au scăzut cu 80 la sută. Maladii considerate ca „eradicat” au reapărut: „boa-

la somnului” în Ghana, malaria în Peru;

● Șomajul a crescut. În Jamaica, a ajuns în rîndul celor între 15 și 24 de ani, la circa 50 la sută; în Chile, rata a sporit de la 15 la 24 la sută, în Turcia — de la 15 la 20 la sută;

● Salariile au scăzut vertiginos: cu 22 la sută în Gana și cu 30 la sută în Mexic;

Acestea sînt dimensiunile unei recesiuni agravate adesea de un proces rigid de măsuri antiinflaționiste, impuse de bănci țărilor aflate în dificultate. Cei afectați, însă, sînt tot atîti de lipsiți de putere, ca și în cazul cînd se abate seceta.

Este nevoie de o politică avînd ca scop „protejarea și chiar îmbunătățirea situației celor vulnerabili în perioadele cînd se iau așa-numitele măsuri de ajustare” afirmă Richard Jolly, într-un document al U.N.I.C.E.F., intitulat „Ajustare cu înfățișare umană”. Trebuie să se țină seama că o politică ce subminează sănătatea și educația copiilor subminează cel mai valoros atu al unei țări și anume resursele ei umane. Ea slăbește capacitatea economică viitoare a națiunii respective”.

Pagină realizată de ION VIRGIL

„Noii săraci” ai lumii bogate

„Azilul de noapte nu este o locuință!”, sub această deviză s-a constituit în orașul american San Francisco o nouă organizație obștească — Uniunea celor fără locuințe. La ședința de constituire, 400 de reprezentanți ai celor mai sărace pături ale populației orașului și-au exprimat protestul față de condițiile de viață, cerînd autorităților să ia măsuri pentru îmbunătățirea situației în domeniul locuințelor. Participanții au cerut administrației să aloce fonduri pentru construirea unor locuințe accesibile populației cu venituri mici. „Oamenii vor case și nu «războiul stelelor»”, a declarat Chris Strowl, președintele organizației. De altfel, într-un articol din „New York Times” se spunea: „Uitați-vă în jur și veți vedea că belșugul acestei țări este amenințat de o problemă social-economică serioasă. Alături de cei avuți, în Statele Unite trăiesc și mulți oroposiți: săracii, cei fără locuințe, deznădăjduiții”.

Lipsa de adăpost este o plagă în curs de răspîndire în zilele noastre și în cea mai mare parte a țărilor Europei occidentale, arăta revista „Newsweek”, într-o relatare de un profund tragicism, din care cităm: „Înghesuși în cocioabe improvizate din carton lângă stația londoneză Charing Cross, instalați de-a dreptul pe străzi în Dublin, dormind sub bolțile stației Termini din Roma, defavorizații au devenit prezențe familiare în aproape toate marile orașe occidentale. Victime ale anilor în care creșterea economică a fost prea redusă, iar șomajul a crescut vertiginos, numărul celor fără adăpost a crescut într-un ritm alarmant în ultimul deceniu. Cele mai multe dintre guverne au încercat să nu le dea atenție; statistici oficiale privind numărul celor lipsiți de locuințe, nici măcar nu există. Dar, potrivit estimărilor neoficiale, aproape un milion de vest-europeni nu au un acoperiș permanent deasupra capului.

Și mai neliniștitoare este apariția unei clase foarte diferite de asemenea oameni: «noi săraci». Mulți dintre cei fără adăpost nu se mai încadrează în clasificările stereotipe de până acum. «Noii săraci» sînt o clasă mai eterogenă și poate mai tra-

gică: este vorba de tineri fără nici o pregătire de muncă, femei și copii proveniți din familii dezorganizate. Sînt și șomerii aparținînd clasei de mijloc, care nu-și pot plăti chiria. «Aceasta constituie o nouă descoperire pentru opinia publică și chiar pentru guverne. Provoacă surprindere faptul că sînt afectați oameni absolut obișnuși», afirmă Ingrid Munro, director al «Anului Internațional al locuințelor pentru cei fără adăpost».

Așa este, într-adevăr. În Franța, în prezent cei defavorizați provin în majoritate covârșitoare din clasa de mijloc, dintre funcționarii care și-au pierdut locul de muncă; aflați, de regulă, în preajma vârstei de 40 de ani, nu au mai putut găsi de lucru și în decurs de un an au constatat că ajutoarele de șomaj au devenit aproape nule”.

„Șocul șomajului”

„Nu concedierilor!” — lozincă pe care o scandau siderurgiștii din Yawata, un orașel din insula meridională Kyushu, dis-

truge mitul tipic japonez al „locului de muncă pe viață”. Această lozincă este din ce în ce mai des auzită, în timp ce spectrul șomajului se extinde asupra arhipelagului, în același ritm cu creșterea valorii yenului. Manifestanții din Yawata protestau împotriva anunțării, de către firma „Nippon Steel” — care ocupă locul întâi în lume în producția de oțel — a închiderii a cinci din cele 12 furnale și a suprimării a 19000 de locuri de muncă. De altfel, patru din cei cinci giganti ai oțelului, odinioară stîlpi ai „miracolului” nipon, au anunțat, în ultima perioadă, reduceri de personal.

Creșterea vertiginosă a cursului yenului în raport cu dolarul (60 la sută în 16 luni) este răspunzătoare direct de aceste restructurări brutale: oțelurile nipone nu mai sînt competitive la export și această industrie înregistrează pierderi record. Nu este singura. La nivelul de 150 yeni pentru un dolar, majoritatea produselor de export nu mai sînt rentabile, constată revista „Tokyo Business”. Nu toate industriile de vîrf din Japonia au „succes” din cauza acestui „șoc” al yenului, dar toate au fost afectate. Shoichira Toyoda, președintele-director general al firmei Toyota, cel mai mare pro-

ducător de automobile nipon, a anunțat recent o scădere cu 44 la sută a profiturilor firmei.

Rata șomajului se apropie de cifra de 3 la sută (aproximativ 1,6 milioane de persoane), cifră oficială, care însă ar trebui dublată dacă se include (ca în Statele Unite ale Americii și țărilor Europei occidentale) șomajul tehnic. În decurs de un an, în industria japoneză s-au suprimat 260000 de locuri de muncă. Fenomenul se accelerează ca urmare a faptului că întreprinderile își deplasează bazele de producție în străinătate pentru a-și regăsi competitivitatea. În următorii cinci ani, se vor suprima astfel — potrivit unui studiu oficial — aproximativ 500000 de locuri de muncă. În Japonia — afirma un reprezentant al patronatului — cifra salariatilor „de prisos” în industrie este de 900000.

Deci, japonezii descoperă consecințele nefaste ale restructurării și angoasa șomajului, pe care le credeau rezervate doar americanilor și vest-europenilor. „Lucrurile au ajuns la un asemenea stadiu, încît relațiile sociale tradiționale nu mai sînt posibile”, explică un factor de răspundere din domeniul siderurgiei, motivul concedierilor.

Cronica șoselei

Medic dar mai întâi cetățean

Axioma juridică „ceea ce nu este în acte nu este pe lume” datind încă de pe vremea romanilor, potrivit căreia un lucru neconsemnat printr-un act este ca și inexistent, era frecvent folosită de șeful coloanei de autobuze. „Mi-a plăcut mult latina și mă incintă și acum lecturile despre viața romanilor. Păcat că am întrerupt facultatea de filologie în anul III. Voi înțelegeți însă greșit problema asta a formelor, a actelor, băgându-le pe toate în oala birocratiei. Asta e o înțelegere mai mult decât simplă a lucrurilor. Cum adică, semnătura revizorului că mașina e aptă pentru plecarea în cursă e o simplă formalitate, fără valoare, așa cum susține Balmoș? Horia, și-ar mai fi continuat perorația, mult și bine dacă unul dintre șoferii adunați în jurul lui nu-l aducea la realitate. „Don șef vedeți că pasagerii așteaptă, sintem în întârziere”. „Eu caut să vă bag în cap niște lucruri esențiale de viață și voi mă întrerupeți. Replica mea va fi tot o locuțiune din latină și anume „vulturul nu prinde muște”, cu alte cuvinte cine este preocupat de lucruri importante nu se lasă furat de nimicuri. Bine plecați, vom continua altă dată. Aveți însă în vedere că s-au intensificat controalele pe trasee. Aviz celor care au impresia că autobuzele și veniturile respective aparțin precum cascle și vestele”.

Ultima cursă a șoferului poreclit „Grangurul” pentru modul cum se purta cu colegii, pe care îi privea de sus și mai ales pentru decalajul evident între veniturile familiei, relativ modeste și prosperitatea gospodăriei șoferului ce creștea în proporție geometrică. Pe vremea când abia venise în comună, cu un singur costum de haine, două cămăși și o valioară ponoșită, era supranumit „Guzganul”. „Erica, faptul că te mulțumeai doar cu resturi și ten-

dința de a te strecura neobservat” astea și-au atras porecla de victimă a pisicilor. Acum nu-ți mai ajunge nimeni cu prăjina la nas, te dai mare. Rău e când omul uită de unde a plecat”. I-a spus într-o zi lui Bindea, un coleg iritat de lipsa de modestie a guzganului ajuns grangur. Acum, în timpul ultimei sale curse spre garaj, se lamenta celor trei colegi, de răutatea, invidiă, ingratitudea, necunoștința unora dintre șoferii de la coloana lor. Interlocutorii îl ascultau fără a-i da sau nu dreptate. Nu păreau deloc convingși de spusele lui Bindea, dar probabil din cauză că nu aveau altceva mai bun de făcut îl ascultau plictisiți. Expunerea celui de la volan puncta sistematic numeroase cazuri când el, ajutase pe diverșii săi colegi sub diverse forme și în special cu împrumuturi bănești. „Mă vorbesc acumă că eu le-aș fi luat dobinzi la băni cu care i-am ajutat la ananghie. Au fost niște sume pur simbolice. La urma urmelor practica dobinzilor există de când lumea. Stimabili au uitat că pe vremuri cămătarii percepeau chiar 100%, luind pielea de pe oameni? Ajutorul dat se uită repede, asta-i adevărul. Alții dau cu gura că revind bilete folosite și din asta m-aș fi îmbogățit. Că am cea mai frumoasă casă din sat, că trăiesc în lux, cite și mai cite. M-a prins cineva că fur? „Hoțul neprins îi negustor cinstit”. Alt cap de acuzare privește profesia mea de șofer. Pur și simplu e revoltător. Că așa conduce după ureche, neatent”. Cine a stabilit lucrurile astea? Aia de la autobază prin așa zisele controale acoperite. M-a supravegheat cineva necunoscut de mine, care a făcut pe pasagerul de la un capăt la celălalt al traseului și apoi a făcut un raport unde a scris vrute și nevrute. Dar mie de ce nu mi-au spus concret. Uite nea Bindea cu ce ai greșit mata: „La kilometrul cutare ai comis

cutare, în punctul cutare ai făcut altă năzbitie și așa mai departe. Pe un traseu cu care ești familiarizat nu poți sta la volan rigid fără să scoți o vorbă cu nimeni. Dumnealor ar vrea nici măcar să nu salut ori să răspund la binețe. Și la urma urmei, în afară de cazul cu befiul care mi-a sărit în fața mașinii, am mai avut eu vreun accident? D-aia mi-a și dat pedeapsa cu suspendare. Dar chestia e veche de cinci ani”. Colegii se pregătesc de coborire. „Noapte bună, nea Bindea!” „Bună băieți”. Șoferul rămas singur continuă să bombăne. „Eu le tot spun și ei tac chitic. Niște lași, se dau înapoi când e să-și spună părerea. Doar tot ei vin apoi la mine pentru împrumut de bani. Auzi că nu conduc preventiv. Ce-ar trebui să fac de pildă în cazul asta? Cu omul beat crită. Care se clatină pe margine? E moș Grigore, cunoscut pilangiu. Să opresc și să-l urc în autobuz? Bindea se rezumă doar la o fandare spre stînga. S-ar părea că bătrînul dezchilibrându-se va face doar cunoștință cu asfaltul, dar nu, e prins sub roata din dreapta spate. Dacă arcul de cerc era puțin mai mare, omul nici nu era atins. Mai respiră încă. Bindea îl urcă în autobuz și-l debarcă la spital. Don' doctor l-am găsit pe drum. E parfumat bine. Am impresia că l-a lovit o mașină”. Nu mai e nevoie de examen medical, omul între timp și-a dat sufletul. „Nea Bindea te cunosc, dar așa vrea să vad puțin autobuzul dumitale”. Șoferul schițează așa un fel de ris minzesc. „Pe ce chestie, nu înțeleg, dvs. n-aveți competență, sînteți doctor”. Medicul ia lanterna și examinează rînd pe rînd cele patru roți ale autovehiculului. „Grangurul” dă semne de neliniște când fasciculul luminos se îndreaptă spre roata cu pricina. „Dvs. ați adus victima cu capul descoperit, nu?” „Așa e”. „Doresc doar să-ți atrag atenția că o căciulă e agățată de tabla desprinsă ușor a autobuzului. Restul vor descifra organele în drept. Sint medicul Bindea, dar mai întâi sint cetățean.

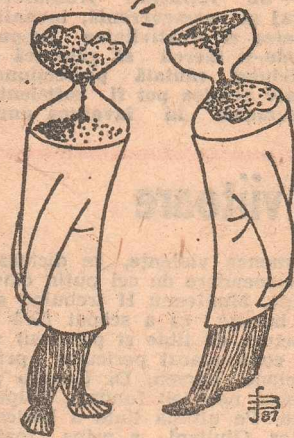
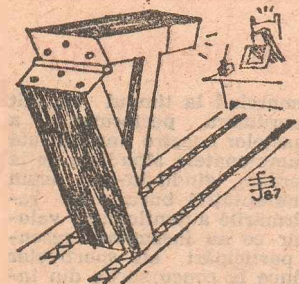
VICTOR BEDA

Racul

- Asudînd, creierul se irigă singur.
- Avarul pîndește lacătul, moștenitorul, cheia.
- În garderoba cu o singură rochie de mireasă au loc și alte haine.
- Cu săgețile lui Marte omul nu-și atinge ținta.
- Plăcerea pe care o simt gazdele cînd întîrzi să pleci nu se deosebesc de cea pe care o simt ai tăi cînd întîrzi să vii.
- Soacra nu răgușește de vorbă bună.
- Nu toată cenușa lăsată de focul tinereții îngrașă ogorul înțelepciunii.
- Dăruți-i avarului must! Își va onora praznicul cu vin vechi.
- Lilieci se plîngă că razele soarelui le întunecă viața.
- Mușcînd din mărul discordiei, îi împrăștia semințele.
- Distratul e cu capul în nori, iar pesimistul, cu norii în cap.

- Cerul își scutură semințele în călimara poetului.
- Cîntarul lăudat se crede mai valoros decît aurul cîntărit
- În unele oglinzi se privesc doar păianjenii.
- Iarna leneșului se dilată la umbra verii.
- Vorbele înțelepte nu se ascund după prea multe virgule.
- Una e să te ții de coama pegasului și alta să te agăți de coada lui.

N. PETRESCU-REDI

SERGHE BUCUR

Construcție gonflabilă

Cea mai mare construcție gonflabilă din lume, numită „AIRAL” a fost experimentată în Franța. Executată din tergal acoperit pe ambele fețe cu un strat de P.V.C., pentru a o face rezistentă, ea poate acoperi o suprafață de 10 000 metri pătrați. O rețea din fire de oțel face ca efortul să fie repartizat uniform, respectiv 3,5 grame pe centimetru pătrat. Un dispozitiv, antrenat de un motor Diesel, suflă 40 000 metri cubi de

aer pe oră asigurînd o supra-presiune față de exterior, ceea ce face ca ea să se mențină la înălțime, fără stâlpi de susținere, așa cum se vede în imagine. Prin pinza lumina naturală pătrunde cu ușurință în această originală construcție. Specialiștii apreciază că durata ei de viață este de aproximativ 15 ani, ea putînd fi utilizată pe șantiere, pentru a proteja suprafețe de depozitare, în vederea organizării de expoziții sau amenajării de terenuri sportive.

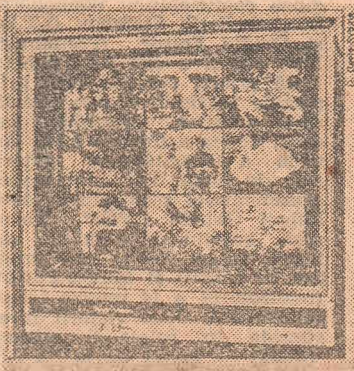
Televiziunea în viitor

Pentru transmiterea imaginilor video la televizor se folosește, în prezent, baleiajul electronic. Un spot de electroni parcurge, de 25 ori pe secundă, imaginea. Baleiajul produce un curent electric, modulat de luminozitatea imaginii. Acest mod de transmitere este cunoscut sub denumirea de analog. Pentru că și televiziunii i se cer, din ce în ce, performanțe mai mari, Comitetul consultativ internațional de radiocomunicații (C.C.I.R.), reunit la 14 mai 1986 la Dubrovnik — Iugoslavia, a recomandat să se studieze și să se treacă la un sistem de emisii cu 1 000 de linii, în loc de 625. În acest caz imaginea ce va deveni mult mai clară este

comparabilă cu aceea a unui film de 35 milimetri. Nici nu a apărut încă această îmbunătățire și la orizont se întrevede alta, care probabil va revoluționa transmisiile video. Este vorba de televiziunea numerică. Ea constă în variația luminozității a fiecărui punct din cele 250 000 care compune o imagine alb-negru și de 750 000 puncte în cazul celor color. Cu ajutorul unui computer culorile pot fi corectate, respectiv tentă și saturația, se pot suprime unele elemente din imagine și introduce altele, care nu se află în studio. Ele vor putea fi, de asemenea, mărite sau micșorate după dorință. Prin sistemul numeric se pot transmite și imagini sintetice cu ajutorul ordinatorului sau crea decoruri, în

Breviar științific

care să se introducă jocul unor actori. La recepție apar numeroase avantaje. Paraziții vor fi eliminați complet. Pe același ecran se vor putea introduce transmisiile și de pe alte canale, așa că se va putea vedea, după dorință, concomitent pînă la nouă emisii deodată. Cu toate că singurul televizor numeric „Sharp 28 C”, apărut de curînd, este un prototip pe care se pot recepționa de la unul la patru programe, așa cum se vede în imagine, televiziunea numerică mai are încă multe probleme de rezolvat. Specialiștii cred că ea va fi pusă la punct

și va putea funcționa, pe benzile cuprinse între 41 și 85 MHz, abia în jurul anului 1998.

Caracatița veninoasă

Mica caracatiță din imagine, numită științific Hapalochlena maculosa, ale cărei tentacule nu depășesc 10 centimetri, cîntărește numai 50 grame. Deși atît de mică, este cunoscută de toți pescarii Oceanului Pacific, Oceanului Indian și de-a lungul coastelor australiene, ea trăind în special în lagune și ape puțin adînci. Cînd se sperie îi

apar numeroase inele de un albastru fosforescent, semnal care indică înotătorilor imprudenți, ce se avîntă spre larg, că singura salvare este... fuga preventivă. Veninul ei, tetrodotoxina, care a fost identificat la Universitatea Macquarie din Sydney, omoară în cîteva secunde, fără să se fi descoperit pînă în prezent un antidot. Otrava unei singure caracatițe este suficientă pentru a ucide zece oameni deodată.

Uleiul de bumbac — medicament

Cercetătorul finlandez doctor Tappani Lukkanainen a descoperit că uleiul extras din semințele de bumbac, folosit de chinezi ca medicament popular, este eficient în herpesul genital și gonoree, neutralizînd agenții. De reținut că pentru găsirea unui remediu la aceste două maladii, de care suferă aproximativ 20 de milioane de americani, fundația Rockefeller a cheltuit, pînă în prezent, prin cercetările efectuate, un milion de dolari.

AUREL DIANU

Din lumea poveștilor

1	2	3	4	5	6	7	8	9
2								
3								
4								
5								
6								
7								
8								
9								
10								

ORIZONTAL : 1) Folclorist și scriitor român (Petre; 1830—1887), unul din cei mai importanți culegători de povești românești, de la care ne-a rămas volumul intitulat „Legende sau povești populare”. 2) Își are povestea lui în volumul de povestiri „Tei legănat” de Mihai Lupescu — „...de mi-lăzănoapte”, povestiri de Mihai Negulescu (neart.) — Vestit judecător din mitologia greacă. 3) „Nufărul...” se intitulă o povestire a lui Petre Luscalov (pop.) — Secure! 4) A scris printre altele, pentru copii și tineret, „Patru ciudate întâmplări” (Felix; 1891—1962). 5) Își are imnul său în „Poveștile Egiptului antic” — A sta nemiscat... în expresie. 6) Poporul care ne-a dăruit minunatele povești cunoscute sub numele de „O mie și una de nopți” — Prozator român contemporan, autorul volumului „Neuitatele vacanțe” (Costache). 7) „... și barosul”, povestire de Ion Creangă (neart.) — Cheag (reg.). 8) Prefix cu semnificația „egal” — Măsurile de timp — Cută! 9) Din suita Albei ca Zăpada — Localitate în Nigeria. 10) Cu povestirea „Zdrulă” și

Puhă” a intrat în galeria scriitorilor pentru copii (Ionel; 1897—1954).

VERTICAL : Își are poveștile ei, în cartea lui Ion Istrat — „Albă ca Zăpada și cei șapte pitici”. 2) Mijloc de transport în finalul poveștilor noastre — Scriitor român contemporan, autorul volumului „Fatima Ciocirlei” (Negoiță). 3) Năzdrăvanul poveștilor noastre, despre care au scris: Petre Dulfu, Alexandru Mitru, Tudor Mușatescu, Ioan Slavici ș.a. — Localitate în S.U.A. 4) Virf de Iglită! — Negație — Idem (presc.). 5) Autorul poveștilor „Fata din dafin”, „Inelul fermecat” etc. (George) — „Pagalul” din povestile lui Nicolae Batzară. 6) Uriașă. 7) Subtitlu la „Povestea unui copil cuminte...” de Al. Dorian. 8) Comparație — Cele 7 frumose — Radiu. 9) După Ion Creangă a fost păcălit de vulpe — Minz pînă la doi-trei ani (reg.). 10) Marele nostru povestitor, autorul minunatelor „Bazme, povestiri, amintiri”.

Dictionar: EAC, FEAG, OMO, IRE, OTOR.

FLOREA GHEORGHE

Dezlegarea careului din numărul precedent :

LANTANIDA ; P ; OGOARE ; RIAL ; TRA ; SAMINTA ; APA ; SOL ; EN ; ARTISTA ; ORE ; R ; E ; FERICIT ; AT ; CAP ; OAZA ; HERA ; TEN ; A ; IRU ; PALID ; E ; DEPARTE ; AUR ; ANTEU ; VERNE.

„Să tinzi mereu spre perfecțiune“

Remarcind la timpul cuvenit extraordinara performanță a gimnastelor noastre înregistrată la Campionatele Mondiale de la Rotterdam, gândindu-ne acum cu îndreptățită bucurie la reconfirmările autenticității valorii lor ce au însemnat recențele participări ale sportivelor române la concursurile din îndepărtata Japonie sau de la St. Gallen, Montreux, Stuttgart, încercăm să materializăm în rândurile de față intenția, exprimată nu cu mult timp în urmă, de a găzdui în acest spațiu câteva dintre opiniile antrenorului coordonator al lo-

tului nostru feminin de gimnastică Adrian Goreac, răspunzând astfel interesului considerabil arătat de un public mereu mai numeros acestui minunat sport în care România reprezintă în momentul de față nu doar o incontestabilă forță dar și o recunoscută școală.

— Ce credeți că îndreptățește larga popularitate cu care este înconjurat astăzi acest sport ?

— În primul rând, extraordinara sa frumusețe în stare să ofere spectatorului o plăcere estetică deosebită, prin aceea că, în foarte multe din momentele prin care se exprimă gimnastica adevărată, sportul coexistă cu arta, se întrepătrund și se potențează într-un mod impresionant. Apoi dificultatea crescândă a elementelor ce compun exercițiile trasează de fapt o limită până la care forța și inteligența umană s-au încumetat și dincolo de care pot tinde prin curajul și tenacitatea al căror spectacol atrage în egală măsură. În sfârșit, se face azi tot mai vizibilă tendința spre acea rivnită perfecțiune ce are ca resort inventivitatea și creativitatea omului pe care gimnastica își fundamentează esența. Cu alte cuvinte, nivelul performanțelor actuale și modul în care sînt ele obținute pot încă determina o creștere accentuată a popularității gimnasticii.

— Să reținem: frumusețe, curaj și perseverență, inventivitatea și creativitatea propunându-și mereu să găsească o îndelung căutată perfecțiune. Toate acestea pot fi suficiente argumente în favoarea unui

sport pentru care rezultatele ultimilor ani pledează convingător dar și determinări în stare să compună imaginea unor personalități, cum sînt acelea ale tinerelor noastre campioane. Cum pot fi cultivate aceste atribute la sportivi aflați uneori la o vîrstă atît de fragedă ?

— Aici intervin mai mulți factori. Selecția este primul dintre aceștia. Alegerea urmărește îndeplinirea unor calități specifice necesare și impune apoi o tipologie ideală. Să ne gândim, cum arătau gimnastele în urmă cu 15—20 de ani și cum arată astăzi ? Diferența este atît de evidentă încît nu mai surprinde pe nimeni. Nadia a fost, la vremea ei, unicat. La vîrstă pe care o avea, concursa nu doar cu adversare mai mature dar și, poate mai ales, croite după un alt tipar. De la apariția ei vîrsta gimnastelor a început să scadă vertiginos. În ceea ce privește tipul constituțional al gimnastelor, o învingătoare poate direcționa o serie întreagă de căutări, și, uneori, chiar poate impune o modă. Sînt convins că dacă la actualele campionate mondiale ar fi câștigat Șuşunova tipul athletic reprezentat de aceasta ar fi fost preferat același mai armonios, mai plin de grație și plasticitate pe care-l intruchipează Aurelia noastră. De aici deducem și importanța altor factori cu o pondere însemnată într-o evoluție voit accelerată. Astfel, înzestrarea nativă, de multe ori decisivă, se constituie într-un fundament al educației al cărui rost, se știe, este de a alege

calitățile și de a înlătura defectele și imperfecțiunile, astfel încît sportivul să poată răspunde eficient și exact la toate solicitările. Curajul, spre exemplu, este o chestiune nativă. Dar, la o vîrstă foarte mică, atunci cînd sfera cunoașterii posibilităților de accidentare este redusă, dacă abordăm elementele dificile, el poate fi potențat. Dacă vom cădea de acord asupra faptului că instinctul de conservare se dezvoltă odată cu vîrsta, vom ști și că teama dispăre pe măsură ce se acumulează experiența în exercițiu. Secretul acestui proces rămîne tot antrenamentul, implicînd un număr foarte mare de repetări pînă la automatizarea mișcărilor, deci, o muncă fără întrerupere. Sînt, desigur, cuprinse aici multe momente dificile, dar greul cel mare constă tocmai în a deține această atît de necesară continuitate. Din acest punct de vedere, concursul este mai ușor decît pregătirea.

— Înțeleg că, pînă la evoluția din concurs, care poate fi înconjurare și, oricum, reprezintă o sumă, sportivul trebuie să accepte ideea necesității eforturilor unei grei de imaginat, pentru care simpla motivație oferită de pasiune, oricît de înflăcărată ar fi ea, mi se pare parca insuficientă. Ce l s-ar mai putea adăuga ?

— Antrenamentul, ca activitate permanentă, are un rol extraordinar în a educa și dezvoltă perseverența și, totodată, exigența pregătirii. Sigur că prilejurile de satisfacție pe care

le aduc concursurile, începînd cu campionatele naționale și sfîrșind cu marile întruniri internaționale, au o sonoritate aparte, dar pînă la ele sînt destule altele care apar chiar la antrenamente atunci cînd, spre exemplu, se execută pentru prima oară elemente pînă mai ieri necunoscute. Sportivului trebuie să i se inoculeze ideea că performanța se atinge prin competitivitate, din aproape în aproape, în cadrul grupei din care face parte, la nivelul unei categorii de vîrstă, în cadrul clubului, în țară etc. Dar pentru a fi competitiv trebuie să înveți să vrei, să ajungi să crezi că se poate. Rezistența psihică la efort este unul din factorii greu de realizat, dar odată acumulată poate determina evidențierea ascensiunii. În felul acesta antrenamentul, această activitate de perfecționare, devine o a doua natură. Se creează o obișnuință ce poate fi resimțită aproape ca o necesitate. Apoi, întregul sistem de pregătire a fost așezat azi pe coordonate noi. Sportivul nu mai este considerat un simplu executant. El trebuie să fie un creator cu atît mai mult cu cît gimnastica nu este atletism. Aici fiecare mișcare este construită, creată printr-o acțiune la care participă nu doar antrenorul ci și sportivul. Antrenorul, deși este un model, trebuie să-l determine pe sportiv să creeze singur, celui dintîi rămîindu-i doar să adauge ceva în plus.

CONSTANTIN DRAGOMIR
(Continuare în numărul viitor)

Fotbal Poate ediția viitoare

Visul nostru de-a avea două echipe în primăvară s-a spulberat exact ca zăpada viscolită în Regie, cînd, spre stupefacția tuturor, miercuri dimineața totul era alb și continua să ningă. Italienii, veniți cu sutele, unii cu avioanele, alții cu autobuzele, cu mașinile, chiar cu motocicletele au rămas stupefiați. Spuneau că în campionatul italian nu se joacă niciodată pe o asemenea vreme. În același timp, nu le suridea cituși de puțin ideea unei amînări, ba chiar se temeau de închiderea aeroportului Otopeni din cauza condițiilor nefavorabile. Veniți cu mare pompă, cu primarul Veronei, cu un sac de reclame, cu peste treizeci de ziaristi de radio, presă scrisă și televiziune, hoțărîți să înscrie chiar din primele minute, după cum susținea antrenorul Bagnoli înaintea meciului și-n interviurile publicate acasă, italienii s-au dovedit a fi ceea ce știam: o echipă puternică, extrem de agresivă, hoțărîți să înscrie în deplasare. Am atras atenția și-n numerele trecute asupra forței de atac a echipei din Verona. Din 14 meciuri susținute în cupele europene n-a pierdut decît unul, (cel cu Juventus, despre care ziaristi italieni spuneau că a fost un cadou făcut torinezilor) și de cele mai multe ori au reușit să înscrie goluri în deplasare. Tratați ca niște profesioniști, ei s-au purtat ca atare. Au tras de timp, au obstrucționat, au trimis mingea în tribună (campion fiind celebrul Elkjaer Larsen), au faultat violent (mai ales Verza care a comis lucruri greu de văzut pe terenurile de sport, inclusiv în campionatul italian unde, pentru

asemenea violențe, se dictează o suspendare de cel puțin cinci etape, Munteanu II trebuind să se bucure că a scăpat fără o fractură de tibie și peroneu) și au contraatacat periculos prin Pacione, Larsen, Di Genaro și același neobosit fundaș Volpecina. Pe ultima linie a baricadelor, Giuliani a prins toate mingile și a scos câteva de-a dreptul imposibile. Am avut noi ghinionul unui portar în zi mare (cam des ne urmărește acest ghinion în ultima vreme) sau tactica Sportului studentesc n-a fost dintre cele mai bune ? Și una și alta. Studenții au avut un început bun, dar ratările lui Pană și Bozeșan n-au fost decît un fel de încălzire pentru Giuliani. Dar înaintea lor a fost atacul italienilor din chiar primul minut de joc, un veritabil semnal de alarmă asupra intențiilor ofensive. Dar Sportul, în loc să construiască atent și calm (cum a făcut-o cu Brondby), s-a avîntat în lăcățul italian fie cu mingi înalte (Tirlea nefiind un mare specialist al bătăliilor aeriene), fie cu mingi subtile și complicate în pădurea de picioare. Era de presupus că pe un asemenea teren greu și unele și altele vor eșua. Singurele situații cu adevărat periculoase au venit din șuturile trase de la distanță și semidistanță (Pană, Stănicu, Sorin Răducanu). În plus, Tirlea a avut o zi slabă, Coraș, prea avansat, a fost marcat „la singe” de Berthold, iar Stănicu, cel mai vioi atacant al Sportului, a jucat prea retras, a muncit mult, dar a trăit o veritabilă frică de a trage la poartă. La toate acestea s-a mai adăugat și accidentarea lui Pană în finalul primei

reprize, omul care ar fi trebuit să-l supravegheze pe Elkjaer Larsen, autorul singurului gol după ce l-a invitat pe un apărător al Sportului. Ticleanu n-a mai evoluat în stilul ultimelor meciuri, Bozeșan a fost departe de meciul cu Brondby, iar Iorgulescu a pierdut câteva situații de unu la unu care au devenit periculoase. Toate acestea au făcut ca Sportul să nu mai repute extraordinara figură din turul precedent, acel meci rămîind pentru analele fotbalului românesc. Sportul studentesc n-a mai jucat cu aceeași forță, cu aplomb, n-a mai luptat cu acea dăruire care să ridice publicul în picioare și, drept consecință, a obținut mai puțin. Nu s-a ales nici măcar cu un meci egal, ci a pierdut, golul lui Larsen însemnînd sfîrșitul ostilităților și o cădere a studenților peste care a înflorit Verona. Trebuie spus că Hellas nu este Brondby, ci o echipă solidă (fără nici un jucător de talia lui Stănicu sau Munteanu II), rapidă, tehnică, cu o apărare în cel mai pur stil italian. Să fim obiectivi și să-i recunoaștem meritele și să dorim adversarilor noștri succes pe mai departe în cupele europene. Nu putem să nu fim fair-play, după cum nu ne putem reține obiectiile legate de arbitraj. Ponnat a fluiert toate faulturile mărunt în situații nepericuloase și a fragmentat jocul cît a putut, încercînd să facă din meci un balet de domnișoare pe o suprafață de gheață, după cum, în cazul unor faulturi violente, a fost generos.

Sportul studentesc, fără a fi o deziluzie, nu ne-a mai procurat bucuria pe care o așteptam. Poate ediția viitoare.

CORNEL NISTORESCU

aparține de Combinatul siderurgic Călărași”. Concluziile și doleanțele agricultorilor din Ciulnița se subînțeleg.

Dacă pentru unele „legitimații-abonament” anul se comprimă la două luni, la Galați, intrarea la un joc de volei C.S.U. Rapid Galați — Oltul Craiova s-a putut face plătinind biletul (10 lei) și cumpărînd cu 5 lei un calendar pe 1987 ! (Cititorul Nicu Borcea ar fi fost mulțumit, de astă dată, cu un program în locul calendarului !).

Am făcut publice aceste cazuri, pe care le considerăm izolate, din respect față de încrederea celor care ne-au scris și, mai ales, față de acei iubitori ai sportului care au suferit astfel de tratamente din partea respectivilor organizatori ai întrecerilor sportive amintite. Acestora le formulăm sugestia de a împărtăși experiențele altor cluburi și asociații sportive din țară unde exigențele autofințării se realizează în deplină legalitate și fără a atenta cituși de puțin la demnitatea spectatorilor. Este și motivul pentru care nu vom obosi să milităm.

OCTAVIAN ȘTIREANU

Specacolul unui sport „tehnice”

● Interes organizatoric. Mai mult decît în alți ani, finalele Campionatului Național s-au bucurat de o atenție sporită. Ea aceasta a contribuit în bună parte promptitudinea cu care ziarul „Sportul” și emisiunile radiofonice sportive transmiteau ultimele rezultate, chiar dacă au făcut-o preferențial, nedescifrînd numele tuturor sportivilor. Dar cea mai salutară intervenție în favoarea popularizării „sportului minții” a avut-o Asociația sportivă I.T.B., gazda competiției feminine, care, prin aportul unor tehnicieni pasionați (dintre aceștia remarcîndu-l pe maestrul internațional Dan Bărbulescu) a făcut ca săliile de șah din „Lipsani 21” să fie arhipline. Cu multă răbdare și competență s-au comentat zeci, chiar sute de variante din partidele centrale ale celor 15 runde, de la nivelul amatorilor pînă la rigurozitatea matematică specifică marii performanțe. Ca urmare, președintele asociației, Nicolae Aldea, a primit noi cereri de înscriere pentru studierea tainelor pe 64 pătrate în cadrul grupelor de copii, și așa destul de numeroase. ● Punct final. La Predeal arbitrii A. Matei și S. Biró au elucidat problema locului întii încă înaintea ultimei runde. Titlul de campion al României în ediția 44-a a celei mai importante competiții naționale a revenit (pentru a doua oară) marelui maestru internațional Florin Gheorghiu (I.T.B. — antrenor Emanuel Reicher), care a totalizat 10,5 puncte din 16 posibile fără a fi învins (cinci victorii și unsprezece egaluri). Florin Gheorghiu a practicat un șah de mare clasă, punctînd decisiv datorită unei tehnici exemplare. Prin tre medaliații s-au situat (în ordinea coeficientului Sonneborn-Berger) Parik Ștefanov (I.T.B.) și Ovidiu Foișor (Politehnica Iași) autori a cîte 9,5 puncte. Dacă primul s-a remarcat prin partide foarte frumoase, realizări artistice deosebite, cel de-al doilea a făcut o nouă dovadă a tenacității și puterii sale de luptă. În continuarea clasamentului s-au situat: 4—6. Mihail Ghindă („Poli” București), autorul unor mari rateuri), Iulius Armas (un ambițios cu talent) și Mircea Pavlov (realizatorul a 14 remize intercalate între două victorii înregistrate în prima și ultima rundă) — ambii de la I.T.B.,

toți cu cîte 9 puncte; 7—10. Constantin Ionescu (Mecanică Fină București), Mihail Subă (A.E.M. Timișoara), Dragoș Mitrahe („Poli” București) Sergiu Grünberg (A.E.M. Timișoara) 8 p; 11—12. Theodor Ghiteșcu și Mihail Marin (ambii de la „Poli” București) 7,5 p; 13—15. Valentin Stoica („Poli” București), Gheorghe Ciolac și Valeriu Nicolaide (ambii de la Mecanică Fină București) 7 p; 16. Ion Biriescu (Electromotor Timișoara) 6,5 p și 17. Monel Tratatovici („Oțelul” Galați) 4,5 p. ● Surpriză neplăcută. Neașteptat de slabe au fost evoluțiile fostului nostru campion M. Subă și a „interzonalistului” M. Marin. După un sezon încărcat cu multe rezultate de valoare, M. Subă nu a convins prin jocul său, deși a forțat mereu sub impresia marilor sale posibilități de luptă. Lui M. Marin i se pronostica o comportare foarte bună, dar în formă mai bună s-a aflat secundantul său, I. Armaș... ● Un meci de baraj va decide soarta primului loc în concursul de la București. Clasaamentul (în ordinea coeficienților Sonneborn-Berger) este următorul: 1—2. Margareta Muresan (Electromotor Timișoara) — secundant Emil Ungureanu) și Eugenia Ghindă („Poli” București) — secundant Iulian Drăghici) 10,5 p; 3—4. Gabriela Stanciu („Poli” București) și Gertrude Baumstark (Electromotor Timișoara) 10 p; 5. Ligia Jicman (A.E.M. Timișoara) 9 p; 6. Cristina Bădulescu (Electromotor Timișoara) 8,5 p; 7. Mădălina Stroe (I.T.B.) 8 p; 8. Mariana Duminică (Mecanică Fină București) 7,5 p; 9—12. Ildikó Minescu (Mecanică Fină), Iudita Chiricuță (A.E.M. Timișoara), Edith Kozma (C.S.M. Cluj), Cristina Stanca (Metalul București) 6,5; 13. Smaranda Boicu (Metalul București) 5,5 p; 14—15. Lavinia Popescu (Universitatea București) și Otilia Gaț (Electromotor Timișoara) 5 p; 16. Mariana Caravan (Voinea Rîmnicu Vilcea) 4,5 p. ● Cea mai scurtă partidă s-a înregistrat în runda a patra între G. Stanciu și O. Gaț. În gambitul Budapesta, timișoreanca a recuperat neinspirat pionul sacrificat, cîzînd sub tăcutul pe care nu l-a mai așteptat să aibă loc, cedînd prea devreme. ● Cînd totul se termină bine. În partida I. Minescu — M. Stroe albul a sacrificat o piesă pe doi pionii. Mădălina Stroe a întezărit posibilități uriașe pentru adversar și nu s-a mai gândit la victorie. Cînd, în sfîrșit, una dintre combatante a propus remiză, au constatat fiecare că și-au doreau același lucru și au izbucnit în ris cînd maestrul internațional Dan Bărbulescu le-a explicat adevărata situație de pe tablă. Mădălina ar fi putut câștiga, dar pe ea o interesa doar jumătatea de punct ce-i aducea dreptul participării directe în viitoarea finală.

MARGARETA MUREȘAN

Iarși, cu orice preț ?

Imaginația organizatorilor de manifestări sportive stîrnește în unele locuri justificat nedumeriri din partea iubitorilor sportului, a opiniei publice, în general. Dan Melinte, student în anul V la mecanică, Iași, ne scrie că la două partide (cu Progresul Erăila și Prahova Ploiești), intrarea a costat 30 lei și, respectiv, 25 lei, chiar dacă de fiecare dată spectatorii au primit cîte un bilet de 12 lei și un program de 5 lei și nici o explicație pentru diferențele respective; din realitatea că, la Iași, nu se mai distribuie bilete pentru studenți (cu tradiționala reducere) de vreo 3—4 ani; din poanta cu „tombola”, pentru care s-au vîndut bilete cu zecile de mil, dar tragerea a fost amînată. Costică Leșu, tot din Iași, sugerează două lucruri: pe spatele fiecărui bilet să se tipărească, așa cum se proceda în anii trecuți, prețurile legale de intrare la manifestările sportive din diferite șaioane; și apoi să se revină la

practica normală a diferențierii prețurilor în funcție de zona de stadion (tribune, peluze) pentru care fiecare spectator ar avea dreptul să opteze.

Iordache Manu din Craiova s-a dus la Tirgu-Jiu să vadă meciul Pandurii — Electroputere; pe lângă banii de drum, i-au mai trebuit la stadion 20 lei, din care 6 lei biletul, 5 lei programul — restul, nici un spectator (și-au fost vreo 12 000 !) neștiind pentru ce.

Inginerul Hossu Ioan, de la I.A.S. Ciulnița, ne scrie că, asemenea colegilor săi, „cotizează” periodic pentru o așa-zisă tombolă. „Asta n-ar fi nimic, dar pe 26 octombrie 1987 ni s-a distribuit contra sumei de 100 lei o bucată de carton pe care scrie legitimație-abonament, valabilă numai pentru acest an și emisă de Clubul Sportiv Muncitoresc «Oțelul» Călărași. Or, noi lucrăm în agricultură la Ciulnița, nu sîntem în nici un fel legați sufletește sau materialcește, de acest club sportiv, care, probabil,

Am avut dreptate

De la o vreme, „mă asaltează” un colaborator: printre cei puțini care o fac din pasiune, civilizat și cu bun simț. Adică îmi lasă fotografiile și pleacă, de trebuie să-l caut pentru a... ce și cum. Este inginer geolog și lucrează într-un institut cu acest profil. Din 1981, pasiunea sa pentru fotografie a căpătat acte în regulă, devenind membru al A.A.F. Îl cheamă Eugen Negrea, nume pe care l-ați mai putut întâlni în aceste pagini.

Deunăzi am primit o veste care confirmă că nu ne-am înșelat cituși de puțin publicându-i fotografiile pe teme sportive: Eugen Negrea a devenit laureat pe 1987 al concursului „Zeiss-Praktica” ce se organizează la

fiecare doi ani. Ca să înțelegem mai bine care este importanța premiului, prezentăm mai pe larg concursul: este organizat de cele două binecunoscute firme de aparatură fotografică, fiind deschis deopotrivă amatorilor și profesioniștilor; la ediția din acest an au participat 5377 de autori cu 25015 lucrări, din U.R.S.S., Bulgaria, Cehoslovacia, Polonia, Ungaria, România și R.D.G.; temele pentru concurs au fost în număr de șase: Omul — făuritorul vieții sale, Sport, Natură, Știință, Temă liberă, Serii fotografii, pentru fiecare existind „secții” color, alb-negru și diapozitive.

La tema a doua, „Sport”, au fost premiate un color al lui R. Petcu și patru lucrări alb-negru

aparținând lui Molnar Zoltan, Andrei Pandeles, Eugen Negrea și Dinu Lazăr — toate laureate ale premiului IV. Pe ansamblul celor șase teme, reprezentanții noștri au obținut 19 premii, un rezultat cotaț ca slab, fiind vorba doar de premii IV și V.

Important este pentru noi că, printre cei laureați se află și colaboratorul prezentelor pagini de sport, artistul fotograf amator (cum să-i spunem altfel?), inginerul geolog Eugen Negrea. Lucrarea ce i-a fost premiată o prezentăm alături și se intitulă „Nu puneți mina!” și a fost surprinsă în timpul unei partide de rugby România — Franța.

OCTAVIAN ȘTIREANU

Ocolul țării în 88 de zile

Cu puțină vreme înainte de a împlini 61 de ani (pe 14 noiembrie a.c.), Eftimie Dobre, tehnician, pensionar, s-a întors dintr-o călătorie mai puțin obișnuită, și mai ales la o asemenea vîrstă: un fel de tur al României — un traseu de peste 2000 km parcurs în exclusivitate la pas. Rîndurile de mai jos sînt mai puțin decît o însemnare a acestei călătorii, dar mai mult decît o simplă știre: ele sînt o mărturie directă despre robustețea fizică și morală a unui gest ce merită toată lauda. Drept pentru care le și publicăm.

În urma călătoriei făcute cu piciorul, de peste 2000 km, în 88 de zile, înconjurînd țara și trecînd prin 19 județe, 41 orașe și 254 localități rurale, mi-am dat seama cîtă dreptate avea Calistrat Hogaș cînd a scris în cartea sa „Drumuri de munte” că „orice călătorie, afară de cea pe jos, e după mine o călătorie pe picioare streine; a avea la îndemînă cupeaua unui tren, roatele unei trăsuri sau picioarele unui cal, înseamnă a merge șezînd și a vedea numai ceia-ce și se dă nu însă și tot ce ai voi”.

În călătoria întreprinsă, nu numai că-am văzut țara, dar am avut prilejul să întîlnesc o mulțime de oameni în cele mai diverse împrejurări și de cele mai diverse pregătiri și profesii. Am purtat discuții foarte frumoase, comunicîndu-ne gîndurile și sentimentele privitor la tot ce am cunoscut din istoria țării, a frumuseților ei, a iscusinței și priceperii oamenilor acestui pămînt pentru a crea frumosul și utilul, despre tot ce s-a construit și se construiește prin hărnicia acestui popor de români sub conducerea partidului comunist, a dragostei ce trebuie să i-o purtăm.

M-am întors din această temerară și de loc ușoară călătorie plin de dragoste și incin-

tare pentru tot ce am văzut și cunoscut și mai convins că „tot ce mișcă-n țara asta, riul, ramul, mi-e prieten numai mie” cum spunea marele nostru poet Mihai Eminescu.

Unul din scopurile călătoriei mele a fost să cunosc oameni și fapte, locuri și obiceiuri, iar ceea ce am văzut și cunoscut — să împărtășesc și altora. Este un act de conștiință pe care în bună măsură l-am îndeplinit și continui să-l îndeplinesc.

O remarcă ce nu o pot trece cu vederea este ospitalitatea ca o însușire ce caracterizează și înfrumusețează chipul majorității oamenilor pe care i-am întîlnit. Cu această ocazie am aflat cum se manifestă la noi ospitalitatea spontană, în forma ei cea mai naturală.

Pe Bonda Vasile, un tînăr, țaran muncitor, căsătorit, din comuna Corbu, jud. Constanța, nu-l întîlnisem niciodată. Trecînd pe stradă, îl văd în curte dînd apă cailor de la fîntînă. L-am rugat să-mi umple bidonul cu apă. Văzîndu-mă străin de sat, cu rucsac în spate, sînt întrebă de unde vin și unde merg. I-am răspuns: Aflînd că vin pe jos de la sute de kilometri (peste 750) și mai am încă multe sute pînă să ajung la Drobeta-Turnu Severin, locul de unde am plecat, a rămas surprins. M-a chemat în curte, cu îndemnul să intru în tînda casei și să fac un popas.

Dar nu este singurul caz. Cu aceeași atenție, am fost primit și de Domuța Ioan din comuna Răducăneni — Iași, de Prunchievici Nicolae, Honceru Grigore și Antoăseși Gheorghe din Botoșani, de Ghinda Cornel din comuna Cîrlibaba — Suceava, de Esleri Irina din Satu Mare, de Pavel Traian din comuna Moftinu Mic — Satu Mare, de Forro Ioan din Bocșa — Caraș Severin și cîți alții.

Cu deosebită considerație și respect amintesc de colectivele de conducere din consiliile populare și organele de conducere U.T.C. orașenești și județene pe unde am trecut care mi-au dat sprijin, arătîndu-mi atenție, apreciîndu-mi curajul, efortul și ideea în care am purces în această călătorie.

Tuturor le mulțumesc.

EFTIMIE DOBRE

Toată lumea face sport

● Vom remarca, pentru început, faptul că edițiile din acest an ale campionatelor naționale de șah au fost dominate ziaristii sportivi: Florin Georghiu (la al nouălea titlu) și Parik Ștefanov — clasat pe un meritoriu loc secund — sînt redactorii la revista „Șah”, iar Margareta Mureșan, care va disputa un baraj cu Eugenia Ghindă, semnează chiar în această pagină. ● Președintele Federației internaționale de fotbal, Joao Havelange, a declarat, recent, că în viitorul apropiat va fi introdusă, mai întîi experimental, o nouă regulă

în ce privește zidul la loviturile libere. Se intenționează limitarea la trei a numărului de jucători din zid. „Vom echilibra, astfel, raportul dintre atacanți și apărători, regula urmînd să fie aplicată oricum la Campionatul mondial din Italia”, a spus președintele F.I.F.A. ● Clubul grec Olympiakos Pireu se află în tratative avansate pentru transferarea a doi fotbaliști uruguayeni, ambii de la Penarol Montevideo, Diego Aguirre (mijlocas ofensiv) și Ricardo Viera. Sosirea în Europa a celor doi jucători este prevăzută pentru acest an, după 13 decembrie, cînd Penarol va disputa, la Tokio, finala „Cupei Intercontinentale”, în compania lui F.C. Porto. Aceasta

din urmă este puternic mobilizată pe toate căile pentru meciul de la Tokio. Astfel, o firmă italiană care patronează o rețea de cafenele în Portugalia a promis jucătorilor de la Porto un kilogram de platină (!) în cazul unui succes în capitala Japoniei. ● Anul viitor, la 4 decembrie, se va da startul în „Regata Descoperirii”, între portul spaniol Santa Maria și Santo Domingo (4500 mile marine). Desfășurată în cadrul manifestărilor consacrate aniversării a 500 de ani de la descoperirea Americii, cursa transatlantică va reuni 40 de veliere. ● În opinia campionului mondial de automobilism, Nelson Piquet, anul viitor favoritele Formulei 1 vor fi McLaren

și Ferrari, echipe mai puternice decît Lotus, noua formație a brazilianului, aflat la Milano pentru un concurs de... carting, alături de Alain Prost, Stefan Johansson, Gerhard Berger, și Eddie Cheever. ● După 10 etape, în campionatul italian de fotbal au fost înscrise 189 goluri, între care mai mult de o treime, adică 67, aparțin jucătorilor străini (numai 28 față de cei peste 150 de italieni). De altfel, pe primele 6 locuri ale clasamentului „capocannoniere” figurează 5 „stranieri” (Polster, Elkjaer-Larsen, Boniek, Schachner și Corneliusson) și numai un italian, Scarafoni.

LUCIAN OPREA

Cel mai bun fotbalist al anului

Civilizația sportului

Speranțe amîinate

Ing. Dan Cornoiu, str. Ialomitei 4 bis, Băicoi: „Sînt unul din sutele de mii de iubitori ai fotbalului și urmăresc cu atenție activitatea competițională din țara noastră. În ultimul timp sînt surprins total de atmosfera de terenuri și din jurul lor. Spiritul sportiv s-a degradat tot mai mult. Cunoscut destul de bine cîteva echipe de divizia C din județul în care locuiesc, aud multe și despre alte echipe și sînt înmărmurit de ceea ce se întîmplă. Se vehiculează influențe determinate de interese și, în primul rînd, de bani incredibili de mulți. Nouă din zece spectatori la un meci de fotbal știu ce se va întîmpla pe teren, ce s-a plătit, cit și cui, echipele pentru cine joacă, arbitru cu cine ține etc. Se spune că un arbitru de divizia C ia și 10000 lei pentru un meci, așa că mă întreb: ce sune sînt puse în joc la meciurile din eșaloanele superioare? A dispărut orice reținere, orice fereală, a devenit fapt obișnuit ca meciurile să fie aranjate, hîrtiile trase la xerox în loc de bilete de intrare apar din ce în ce mai des și nimeni nu mișcă un deget, incît este normal să se creadă că în fotbal totul este putred. Am citit în revista Fotbal editată de clubul Sportul studențesc un interviu cu președintele federației și ultima frază a dumnealui era dătătoare de speranțe, fiind vorba acolo despre corectitudinea echipelor, a arbitrilor, despre un nou sistem competițional. Așteptăm cu încredere să se împlinească spusele dînsului, dar, dîocamdată, situația este foarte departe de ceea ce sperăm cu toții. Am scris aceste rînduri cu dorința ca fotbalul să devină curat pe cit este de frumos”.

Vă mulțumim. Nu sînteți singurul care ne-a scris în acest sens. La rîndul nostru, în octombrie trecut, am solicitat din acest chenar președintelui F.R.F. să-și convingă colaboratorii că

trebuie luate măsuri hotărîte pentru a împiedica „poluarea” crescîndă a actului sportiv pe stadioanele noastre; tot atunci atrăgeam atenția asupra faptului că unii arbitri practică această activitate pentru diverse avantaje fără să se mai ferească, dic-tînd la telefon „liste de nevoi” încă înainte de sosirea în localitatea unde gazdele îl așteaptă cu inima și cu... punga deschisă (convorbirile telefonice de acest gen se încheie deobicei cu salutul: „Aveți grijă că ne mai întîlnim!”); am mai afirmat — și ne menținem afirmația — că de prin conducerea echipelor au început să dispară oamenii devotați, pasionați, care se identifică cu aspirația spre un climat de sportivitate desăvîrșită în toate înțelesurile și au apărut, în schimb, conducători preocupați mai mult de „randamentul” adversarilor, de arbitri și de alți factori decît de echipa proprie, „specialiști în rezolvarea problemei rezultatelor”; asistînd la una din ședințele comisiei de disciplină a F.R.F., am semnalat că atunci cînd conducătorul unei echipe propune arbitrilor sume importante de bani peste baremul legal, atunci cînd pe teren arbitru este lovit de mai mulți jucători și amenințat că va fi lăsat pe mina publicului (!) dacă nu revine asupra unei decizii, faptele nu mai sînt diverse ci extraordinare și merită sancțiuni exemplare; la sfîrșitul anului '86 ne exprimam speranța că în '87 vor fi scoși din activitatea competițională cei care mimează disputa sportivă, apre-ciînd că s-a ajuns la situația intolerabilă de a se obține mai multe avantaje fără muncă decît prin muncă la antrenamente și în meciuri. Dar, anul 1987 e pe sfîrșite și din păcate el nu ne-a adus un climat mai sănătos care să salveze în sport respectul regulii, loialitatea și spiritul de dreptate, pentru a se salva în viața cotidiană demnitatea umană. Motiv pentru care, cu convingerea că marea performanță nu se poate realiza decît cu oameni de o înaltă înaltă înaltă morală, în numele celor care nu acceptă eclipsarea bunului simț și a respectului elementar pentru ceea ce se numește întrecere sportivă, apelăm din nou la cei în drept să ia decizii pentru ca unii oameni și din afara fotbalului să nu mai poată persifla imperati-vele morale ale sportului.

CRISTIAN ȚOPESCU

Conform tradiției fiecărui sfîrșit de an, revista „Flacăra” inițiază și de această dată o largă anchetă privind desemnarea celui mai bun fotbalist român al anului 1987. Așteptăm, stimați cititori, scrisorile dumneavoastră pînă la data de 19 decembrie a.c., pe adresa redacției: București, Piața Științei nr. 1, căsuța poștală 3312, cod 71341. Pentru mai multă operativitate în trierea scrisorilor, rugăm să menționați pe plic „Ancheta sport”. Nu uitați: opțiunile pe care le veți trimite, cuprinzînd ordinea primilor zece fotbaliști, vor conta numai dacă sînt însoțite de numele și adresa dv. exactă.

De dragoste de țară, de partid

Planurile comunistei ere

Totdeauna eu ți-am închinat —
Țara mea — și inima și cîntul,
Ți-am dat tinerețea și avîntul
Să-ți lucească bolta mai curat.
La tot pasul singera pămîntul.
Cînd din lanțuri te-am eliberat,
Ți-am fost tînăr voluntar, soldat,
Luptător, ce-și ține jurămîntul.

Țara mea și-acuma te slujesc :
Scut și spadă, tot ce mi-se cere !...
Port în suflet steagul românesc,
Libertatea, ca pe-o mîngîiere,
Tu ești vatra-n care înflăoresc
Planurile comunistei ere.

AUREL D. CAMPEANU

Lumina

Lumină ești adîncă din izvoare,
uraniul neodihnelor solare
cu aștrii viitorului pulsînd
pe traiectorii vii de inimă și gînd.

Ești pasărea măiastră a acestor trepte
purtînd pe aripi ceruri înțelepte
și arcuind înspre visate zări
luceferi ce aprind sub bolți chemări.

Ființa noastră ești, nemuritor partid,
și ochiul văzător din noi, lucid,
și brațul limpede ce-n mormuri taie
al libertății chip, cu fruntea de răpaie.

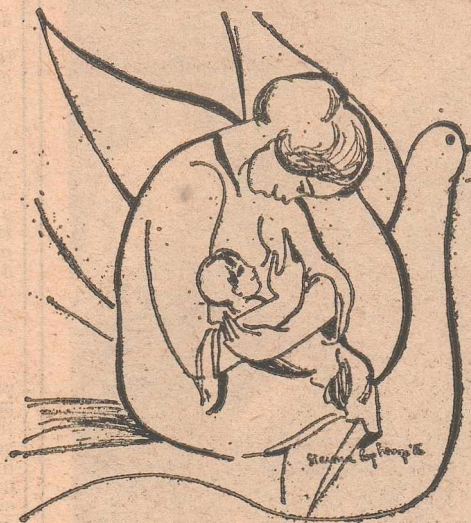
VITALIE CLIUC

Împlinire

Venim făuritori de țară azi
Făcînd bilanțul anilor lumină,
Înălțătoare clipă de-adevăr
Coboară din istorie senină.

Sîntem contemporani cu viitorul,
Aici la noi zidit în chip de vis,
Contemporani cu timpul și cu zborul
Spre împliniri alese larg deschis.

Venim aici, în miez de eră nouă
Cu ochii instalați de măreții
Aici unde lumina tinereții
Dă trăinicie mindrei României.

Venim în chip de cîntec și solie
De-aici din adierea piinii lină
Din Epoca de aur, măreție
De liniște, de pace, de lumină.

TUDOR MATREȘU

Clipa mărturisirii

Oare am dreptul, oare pot eu
să-mi încălzesc sufletul la aureola faptelor tale,
să mă prostern pe țărîna ta rodnică ?

Toate durerile-ți le-aș fi strîns în mine
tămăduindu-le, leac de lumină
îmi făceam sufletul
Patria mea, ardere ce întruna m-alină.

Pe buze port doar numele tău cum ochii pruncilor
poartă zorii cînd a senin și pace vremuiește
și doar înveșmîntat în răsufierea ta
cuvine-se să îți aduc ofranda,
Patria mea, rod ce întruna rodește.

VIOREL VARGA

O epocă a luminii

Sub cerul larg al noilor victorii
Poporu-nscrie astăzi cu mindrie
Faptele Țării care-nalță-n lume
Statuia Păcii — demna Românie.

O epocă a vieții luminează
Vatra de rod a libertății sfinte
Umanitatea pretutindeni poartă
Dorința Păcii pururea fierbinte.

Iar prin decenii — raze de izbîndă
Cu dăruire-n cinse-n Tricolor
Cinstesc Partidul Comunist al muncii
Cinstesc pe cel mai brav Conducător !

ION POPA ARGEȘANU

Urcînd în demnitate

Un anotimp de muncă și de izvoare noi
Bat orele amiezii în poarta Țării mele
Reverberînd pe strune de inimi de eroi
Izvorul de sorginte și faldul din drapele.

Curați în demnitate ca piatra unui rîu
Ne argintăm privirea cu înălțimi solare
Și-n arcu de lumină țesut de-al Țării briu
Noi, visul ni-l prefacem în Țara viitoare.

Ce fi-va pe noi trepte urcușul nostru demn
Spre zarea comunistă de pace și menire.
Între Carpați și Mare, lumină și îndemn,
Purtăm pe umeri torța de pace-n omenire.

GEO CIOLCAN

Zile de muncă eroică, de angajament revoluționar

(Urmare din pagina 1)

Izbînzile de importanță istorică ale acestor ani se leagă în mod nemijlocit și hotărîtor de activitatea prodigioasă desfășurată de tovarășul Nicolae Ceaușescu în fruntea partidului și a statului. În această perioadă determinantă pentru succesul operei de construire a socialismului în România, congresele și conferințele partidului au fundamentat, într-o concepție profund novatoare, de înaltă cutezanță revoluționară, strategia edificării societății socialiste multilaterale dezvoltate, care pune din plin în lumină forța creatoare a poporului nostru, întemeindu-se ferm pe stimularea resurselor materiale și umane ale țării, pe capacitatea maseilor largi populare — adevărate făuritoare ale istoriei — de a-și decide de sine stătător destinele, de a stabili și înlăunța laolaltă, sub conducerea partidului, obiectivele fiecărei etape de evoluție a societății socialiste românești. Din inițiativa și cu contribuția decisivă a tovarășului Nicolae Ceaușescu a fost elaborat Programul partidului, care a înarmat pe toți comuniștii români și întregul popor cu un document ideologic de maximă importanță, constituind expresia socialismului științific, creator, în România. Transpunerea sa neabătută în practică este cea mai concludentă dovadă a caracterului realist al acestei mărețe carte teoretice a partidului nostru. Epoca pe care o trăim, cea mai rodnică, mai bogată în împliniri din eroica noastră istorie, a înregistrat mutații revoluționare de o amploare și o profunzime fără precedent în societatea românească, prin avîntul impetuos al economiei, științei și culturii, prin înflorirea tuturor localităților patriei, prin larga participare a întregului popor la conducerea vieții economico-sociale, la elaborarea și înlăunțarea politicii partidului și statului, prin amploarea operei de for-

mare a omului nou, cu o înaltă conștiință socialistă, prin prestigiul mondial dobîndit de țara noastră. Aceste succese de importanță vitală pentru destinul României socialiste poartă amprenta activității neobosite și gîndirii vizionare ale tovarășului Nicolae Ceaușescu, luptător și conducătorul revoluționar care intruchipează cu strălucire virtuțile cele mai alese ale poporului român, genul său creator. Aceste succese își au izvorul în activitatea sa prodigioasă, dinamică, în strînsă legătură cu viața, cu oamenii, cu realitățile concrete ale României, în gîndirea sa novatoare, creatoare, în înlăunțarea în practică construcției socialiste a concepției sale științifice cu privire la creșterea rolului conducător al partidului.

Prin vasta sa operă teoretică și practică, tovarășul Nicolae Ceaușescu a imprimit un curs nou întregii evoluții sociale, vieții de partid, un nou stil, dinamic, actului de conducere și modulul de îndeplinire a deciziilor la toate verigile sociale. În vederea instaurării unui climat social nou, democratic, stimulator al tuturor energiilor creatoare, secretarul general al partidului a impulsionat în mod decisiv procesul de perfecționare a democrației socialiste, edificînd și perfecționînd continuu un sistem democratic unic în felul său, ce asigură operei de construcție socialistă caracterul unui demers asumat de întregul popor.

Sub conducerea partidului, poporul întreg își asumă misiunea istorică de edificare a României socialiste și aceasta este realitatea pe temelul căreia țara întreagă se înfățișează, în panoramele-i largi ca și în detaliu, ca un vast șantier al ideilor în eferescență, ca un șantier al cărui constructori dau străluciri noi și dimensiuni noi actului creator al muncii, alcătuiind în mod inspirat și cu temeinicie, cu abnegație și cu dăruire comunistă, certitudinile

prin care ne legitimăm ritmurile spectaculoase de înaintare, ritmurile accelerate ale progresului în toate laturile vieții. E de la sine înțeles că efortul acesta implică o luptă necurmată cu inerția și rutina. Iar din această perspectivă este de subliniat importanța deosebită a Hotărîrii Comitetului Politic Executiv al C.C. al P.C.R. din 27 noiembrie și a sarcinilor indicate cu acest prilej de secretarul general al partidului, tovarășul Nicolae Ceaușescu, privind necesitatea de a se analiza cu cea mai înaltă exigență comunistă și fermitate revoluționară modul în care s-a acționat și se acționează pentru înlăunțarea hotărîrilor de partid și a legilor țării, pentru îmbunătățirea conștiinței vieții interne de partid, a întregii activități organizatorice, întărirea continuă a disciplinei, educarea patriotică, revoluționară a cadrelor, a tuturor comuniștilor, a tuturor oamenilor muncii. Realizarea grandioaselor obiective stabilite de Congresul al XIII-lea, creșterea în ritm susținut a economiei naționale, afirmarea cu putere a revoluției tehnico-științifice în toate domeniile, trecerea la o nouă calitate a muncii și a vieții, intrarea țării noastre într-un stadiu nou, de țară mediu dezvoltată, presupun o solidă pregătire științifică, de specialitate, un larg orizont cultural, și deopotrivă o înaltă pregătire politică și o atitudine responsabilă față de muncă și viața socială din partea fiecărui cetățean. Importanța deosebită a muncii politico-educative decurge din însuși modul în care partidul nostru concepe conducerea societății, și anume prin integrarea organică a lui în societate, prin contactul cel mai strîns cu masele largi de oameni ai muncii. Munca politică se constituie, de fapt, într-un instrument prețios de conducere democratică a societății. Iar calitatea ei este exprimată de eficiența ei practică în transformarea ideologiei noastre re-

voluționare într-un puternic instrument de mobilizare, pentru dinamizarea energiilor creatoare ale celor ce muncesc.

În cadrul efortului de autodepășire generalizat la scara întregii națiuni, al efortului de a consolida victorii repute cu trudă, de a acorda o nouă consistență gestului creator, Conferința Națională a partidului va deschide orizonturi noi, va hotărî asupra celor mai fertile căi de înaintare, va stabili priorități și direcții de acțiune care să confere certitudinea că vîrstele viitoare ale societății românești vor fi tot atitea trepte de progres.

Acest măreț eveniment din viața politică a partidului și a țării dinamizează spiritul public și prilejuiește înregistrarea unor rezultate remarcabile pe frontul muncii. Apariția și înalțarea, în aceste zile, a unor idei de majoră însemnătate privind reducerea substanțială a consumurilor energetice, promovarea de noi tehnologii, creșterea randamentului muncii, realizarea unor produse de calitate superioară și sporirea volumului producției pentru export se înscriu ca semnificative exemple în cadrul rezultatelor obținute de numeroase colective muncitorești, de pe întreg cuprinsul țării, în cinstea apropiatului forum al partidului.

În aceste zile premergătoare Conferinței Naționale, seria strălucitelor fapte de muncă raportate în cadrul întrecerii socialiste dă un conținut concret, convingător, angajamentelor de îndeplinire și depășire a sarcinilor de plan și constituie legămîntul prin care poporul întreg, strîns unit în jurul partidului, al secretarului său general, tovarășul Nicolae Ceaușescu, își dovedește atașamentul față de țelurile nobile ale construirii socialismului pe pămîntul românesc, hotărîrea de a dedica toată puterea lui de muncă și de creație pentru ridicarea țării pe noi culmi de progres și civilizație.

